МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ІМ. Ю.М. ПОТЕБНІ ЗНУ

Кафедра обліку, аналізу, оподаткування та аудиту
(повна назва кафедри)

Кваліфікаційна робота

другий (магістерський)
(рівень вищої освіти)

на тему: «Удосконалення обліку та аудиту доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД»»

Виконав: студент 2 курсу, групи 8.0713 – ОАК
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код і назва спеціальності)

освітньої програми Облік, аналіз, контроль в управлінні підприємством
(код і назва освітньої програми)

Д. В. Пустовий
(ініціали та прізвище)

Керівник: доцент кафедри ОАОА, доцент, к.е.н.
Синиця Ю. С.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Рецензент: завідувач кафедри ОАОА, професор, д.е.н.
Меліхова Т.О.
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

До захисту

Запоріжжя
2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ІМ. Ю.М. ПОТЕБНІ ЗНУ

Кафедра Обліку, аналізу, оподаткування та аудиту
Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
(код та назва)
Освітня програма Облік, аналіз, контроль в управлінні підприємством
(код та назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри _____
«06» березня 2024 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

Пустовий Дмитро Вячеславович
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Удосконалення обліку та аудиту доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД»
керівник роботи Синиця Юлія Сергіївна, к.е.н., доцент,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом ЗНУ від «28» лютого 2024 року № 358-с та «07» жовтня 2024 року № 1518-с
2. Строк подання студентом роботи 04.12.2024
3. Вихідні дані до роботи законодавчі та нормативні акти України, наукові праці вітчизняних вчених економістів, періодична література, інтернет-ресурси, дані обліку і звітності досліджуваного підприємства
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)
1 Теоретико-методологічні засади обліку та аудиту доходів від реалізації продукції
2 Облік доходів від реалізації продукції та фінансовий аналіз ТОВ «ПРОКАРД»
3 Пропозиції щодо удосконалення обліку та аудиту доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД»
5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
1. Головні аспекти облікової політики, пов'язані з обліком доходів від реалізації продукції. 2. Порядок ведення обліку на рахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції». 3. Етапи бухгалтерського обліку доходів від реалізації продукції. 4. Основні етапи аудиту доходів від реалізації продукції. 5. Види аудиторських доказів. 6. Організаційна структура ТОВ «ПРОКАРД». 7. Структура реалізації продукції (послуг) ТОВ «ПРОКАРД». 8. Основні етапи

процесу виробництва серверного обладнання. 9. Динаміка доходів від реалізації продукції та послуг ТОВ «ПРОКАРД» за період 2021-2023 рр. 10. Схема документообігу ТОВ «ПРОКАРД» при реалізації ІТ-послуг з передоплатою.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Синиця Ю. С., к.е.н., доцент, доцент кафедри ОАОА		
2	Синиця Ю. С., к.е.н., доцент, доцент кафедри ОАОА		
3	Синиця Ю. С., к.е.н., доцент, доцент кафедри ОАОА		

7. Дата видачі завдання 6.03.2024

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	*Складання робочого плану, визначення предмету, мети та завдань досліджень*	*Жовтень 2024*	викон.
2	*Огляд літературних джерел, періодичних та наукових видань з теми дослідження*	*Жовтень 2024*	викон.
3	*Робота над 1 розділом*	*Жовтень 2024*	викон.
4	*Робота над 2 розділом*	*Жовтень 2024*	викон.
5	*Робота над 3 розділом*	*Жовтень 2024*	викон.
6	*Підготовка до публікації наукової статті та тез доповіді*	*Жовтень-листопад 2024*	викон.
7	*Оформлення роботи згідно ДСТУ та методичних рекомендацій*	*Листопад 2024*	викон.
8	*Попередній захист роботи*	*Грудень 2024*	викон.
9	*Нормоконтроль*	*Грудень 2024*	викон
10	*Підготовка остаточного варіанту роботи, автореферату, презентаційного матеріалу, доповіді*	*Грудень 2024*	викон.
11	*Захист роботи*	*Грудень 2024*	викон.

Студент _____ (підпис) Д. В. Пустовий (ініціали та прізвище)

Керівник роботи _____ (підпис) Ю. С. Синиця (ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено
Нормоконтролер _____ (підпис) Ю. С. Синиця (ініціали та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Пустовий Д. В. Удосконалення обліку та аудиту доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД».

Кваліфікаційна робота для здобуття ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю 071 – Облік і оподаткування, науковий керівник Синиця Ю. С. Запорізький національний університет. Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю. М. Потебні, кафедра обліку, аналізу, оподаткування та аудиту, 2024.

Досліджено теоретико-методологічні засади обліку та аудиту доходів від реалізації продукції. Розглянуто облік доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД». Здійснено фінансовий аналіз ТОВ «ПРОКАРД». Проведено аудит доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД». Розроблено пропозиції щодо удосконалення обліку та аудиту доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД».

Ключові слова: ОБЛІК, АУДИТ, ДОХІД ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ, ГОТОВА ПРОДУКЦІЯ, ПОСЛУГИ, ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ, УДОСКОНАЛЕННЯ

ABSTRACT

Pustovyi D. Improvement of accounting and audit of income from the sale of products at PROKARD LLC.

Qualification work for obtaining a master's degree in speciality 071 – Accounting and Taxation, supervisor Synytsia Yu. S. Zaporizhzhia National University. Engineering Education and Research Institute named after Yu. M. Potebny, Department of Accounting, Analysis, Taxation and Audit, 2024.

The theoretical and methodological principles of accounting and audit of income from the sale of products have been studied. The accounting of income from the sale of products at "PROKARD" LLC was considered. A financial analysis of LLC "PROCARD" was carried out. An audit of income from the sale of products at "PROCARD" LLC was conducted. Proposals have been developed to improve the accounting and audit of income from the sale of products at PROKARD LLC.

Keywords: ACCOUNTING, AUDIT, INCOME FROM THE SALE, FINISHED PRODUCTS, SERVICES, FINANCIAL ANALYSIS, IMPROVEMENT

ЗМІСТ

ВСТУП 6
1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ 10
1.1 Економічна сутність та нормативно-правова база обліку та аудиту доходів від реалізації продукції 10
1.2 Облік доходів від реалізації продукції на підприємстві 19
1.3 Аудит доходів від реалізації продукції на підприємстві 26
2 ОБЛІК ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ТОВ «ПРОКАРД» 39
2.1 Загальна характеристика ТОВ «ПРОКАРД» 39
2.2 Облік доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» 49
2.3 Фінансовий аналіз ТОВ «ПРОКАРД» 58
3 ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ НА ТОВ «ПРОКАРД» 76
3.1 Аудит доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» 76
3.2 Удосконалення обліку доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» 86
3.3 Удосконалення аудиту доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» 94
ВИСНОВКИ 103
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ 108
ДОДАТКИ 118

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах розвитку економіки, питання обліку і аудиту доходів від реалізації продукції набувають особливої значущості для підприємств різних форм власності. Ефективне управління фінансовими ресурсами, що базується на достовірній інформації про доходи, є ключовим фактором для забезпечення стабільності та конкурентоспроможності підприємства. В умовах ринкової економіки, де конкуренція постійно зростає, підприємства повинні не лише забезпечувати високу якість продукції, але й ефективно управляти своїми фінансовими потоками.

Дохід від реалізації продукції виступає одним із основних показників фінансової діяльності підприємства, що відображає його стабільність, конкурентоспроможність та можливості для подальшого розвитку. Облік і аудит доходів займають ключову позицію в забезпеченні прозорості фінансової інформації, формуванні обґрунтованих управлінських рішень та підтримці ефективного функціонування підприємства. Удосконалення цих процесів стає особливо важливим в умовах зростаючої конкуренції та швидких змін в економічному середовищі.

Облік доходів від реалізації продукції дозволяє підприємству отримати чітке уявлення про результати своєї діяльності, а також сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень. Правильна організація обліку доходів дозволяє не лише контролювати фінансові результати, але й здійснювати аналіз ефективності діяльності підприємства в цілому. Аудит у цій сфері виступає як засіб перевірки достовірності облікових даних, що, в свою чергу, підвищує рівень довіри до фінансової звітності з боку інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін.

Питання обліку та аудиту доходів від реалізації продукції висвітлено в наукових працях: М. Білик, Ж. Нестеренко, В. Сопко, В. Завгороднього,

Ф. Бутинця, М. Білухи, Н. Гриценко, І. Коваленко, О. Петренко, Т. Сидоренко, Л. Шевченко, А. Прокопенко та ін.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами і темами. Робота виконана відповідно до науково-дослідної теми кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту Інженерного навчально-наукового інституту Запорізького національного університету «Теоретико-методичні та практичні підходи щодо удосконалення обліку, аналізу, оподаткування та контролю в управлінні підприємством» (державний реєстраційний номер: 0123U100372). Автором запропоновано удосконалення обліку та аудиту доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД».

Мета та завдання роботи. Метою дослідження є розробка пропозицій щодо удосконалення обліку та аудиту доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД».

Реалізація мети роботи зумовила необхідність виявлення і розв'язання наступного комплексу завдань:

- дослідити теоретико-методологічні засади обліку та аудиту доходів від реалізації продукції;
- показати облік доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД»;
- провести фінансовий аналіз ТОВ «ПРОКАРД»;
- провести аудит доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД»;
- надати пропозиції щодо вдосконалення обліку доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД»;
- надати пропозиції щодо вдосконалення аудиту доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД».

Об'єктом дослідження є процес обліку та аудиту доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД».

Предметом дослідження є теоретико-методичні підходи щодо обліку та аудиту доходів від реалізації продукції.

Інформаційною базою магістерської роботи стали законодавчі та нормативні акти України, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених-

економістів, періодична література, інтернет-ресурси, а також дані обліку та фінансової звітності ТОВ «ПРОКАРД».

Наукова новизна отриманих результатів полягає в:

– удосконаленні обліку доходів від реалізації продукції шляхом розробки порядку документування таких операцій. Представлений порядок документування операцій з реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» забезпечить систематизацію облікових процесів, підвищить ефективність контролю за виконанням договорів та дозволить більш точно оцінити фінансові результати підприємства. Також запропоновано впровадити автоматизовані систем обліку, такі як ERP (Enterprise Resource Planning). Ці системи дозволять інтегрувати всі бізнес-процеси в єдину платформу, що забезпечить оперативний доступ до даних про реалізацію продукції, знизить ймовірність помилок і прискорить процес формування звітності;

– удосконаленні методики аудиту доходів від реалізації продукції, що включає анкету, план аудиту, програму аудиту, робочі документи. Представлена методика дозволить аудитору здійснити оцінку більшості аспектів ділянки обліку доходів від реалізації, впевнитись у законності, своєчасності, достовірності та правильності відображення відповідних операцій в обліку, а також попередити можливі порушення у веденні бухгалтерського обліку цієї ділянки обліку.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості впровадження практичних рекомендацій у діяльність ТОВ «ПРОКАРД», що дозволить підвищити ефективність обліку та аудиту доходів від реалізації продукції на підприємстві (довідка про впровадження на ТОВ «ПРОКАРД» № ___ від _____).

Методи дослідження. Під час дослідження використано як загальнонаукові методи (індукція, дедукція, абстракція, аналіз, синтез, моделювання, аналогія), так і власне спеціальні методи (інвентаризація, спостереження, обстеження, перевірка документів за формою, суттю та

змістом, арифметична перевірка, камеральна перевірка, зустрічна перевірка, фінансовий аналіз тощо).

Апробація результатів дослідження. Найважливіші положення та висновки магістерської роботи доповідалися на конференції:

Пустовий Д. В., Синиця Ю. С. Нормативно-правове регулювання обліку доходів від реалізації продукції та їх економічна сутність. *Сучасні перспективи розвитку обліку, фінансів, економіки, управління, права та інженерії* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 5-6 грудня 2024 р.). Запоріжжя : ЗНУ, 2024 (подано до друку).

Основні пропозиції щодо удосконалення аудиту доходів від реалізації продукції відображені у статті:

Пустовий Д. В., Синиця Ю. С., Мусійченко О. Г. Удосконалення методики аудиту доходів від реалізації з метою запобігання порушень при податковому контролі. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління.* 2024. № 16. URL: https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2024-16-09-06/2024-16-09-06. DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-16-09-06.

Обсяг та структура магістерської роботи. Робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Основний зміст магістерської роботи виконаний на ___ сторінках комп’ютерного тексту, в тому числі _ рисунків та __ таблиць. Робота містить __ додатки. Список використаних джерел складається із __ найменувань.

1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ

1.1 Економічна сутність та нормативно-правова база обліку та аудиту доходів від реалізації продукції

Кожне підприємство має на меті отримання доходу, який є основою для його подальшої діяльності, покриття виробничих витрат, а також забезпечення фінансовими ресурсами працівників і держави. Це необхідно для стабільного існування та розвитку всіх учасників процесу. Дохід відіграє ключову роль в обліково-аналітичній системі підприємства. Для підприємства важливо реалізувати вироблену готову продукцію (роботи, послуги) споживачеві.

Облік доходів від реалізації продукції є одним із ключових аспектів фінансового менеджменту підприємств, оскільки він не лише відображає фінансовий стан компанії, але й впливає на її податкові зобов'язання та загальну економічну стабільність [85].

Дохід – це термін, що часто вживається в економічній теорії та практиці, і має кілька значень. Так, за визначенням Ф. Бутинця, як економічна категорія дохід (виручка) є потоком грошових коштів та інших надходжень за певний період, отриманих від продажу товарів, продукції або послуг [24].

На думку В. Плаксієнка, дохід – це різниця між виручкою від реалізації продукції та витратами на виробництво і збут цієї продукції. До витрат належать вартість матеріалів, пального, енергії, амортизаційні відрахування та інші витрати [69]. В. Сідун зазначає, що дохід підприємства – це виручка від реалізації продукції та послуг без урахування податку на додану вартість [83], а В. Блонська описує дохід підприємства як надходження, отримані в результаті господарської діяльності за певний період у вигляді економічних вигід [22]. Н. Шмиголь стверджує, що дохід підприємства – це збільшення економічних вигід через надходження активів і зменшення зобов'язань, що призводить до зростання капіталу організації [93].

Дохід від реалізації продукції є одним із ключових показників фінансового стану, що безпосередньо впливає на стабільність та розвиток підприємства. Це поняття охоплює всі кошти, які отримує підприємство в результаті продажу продукції, виготовленої в процесі його діяльності. Вивчення економічного змісту та сутності доходу від реалізації продукції дозволяє краще зрозуміти механізми функціонування підприємства та його роль у економіці.

За визначенням О. В. Поповича, дохід від реалізації продукції є результатом економічної діяльності підприємства, яка полягає у виробництві товарів та їх подальшому продажу споживачам [75]. Цей дохід формує фінансові ресурси, необхідні для покриття витрат, інвестування в нові проєкти, виплати заробітної плати працівникам та виконання зобов'язань перед кредиторами.

Відтак, дохід від реалізації продукції виконує кілька важливих функцій:

1. Фінансова: дохід від реалізації продукції забезпечує підприємство грошовими коштами, необхідними для підтримки його життєдіяльності.

2. Економічна: дохід є показником ефективності виробництва і реалізації продукції, що безпосередньо впливає на конкурентоспроможність підприємства.

3. Соціальна: через доходи підприємство має можливість забезпечувати робочі місця, підтримувати соціальні програми та інвестувати в розвиток регіону.

Сутність доходу від реалізації продукції полягає в тому, що це не просто сума грошей, отриманих від продажу товарів. Це складний економічний процес, що включає в себе формування ціни на продукцію, управління витратами та аналіз попиту на ринку [28].

У НП(С)БО 15 «Дохід» [7] зазначено, що доходи – це збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, внаслідок чого збільшується власний капітал підприємства (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків засновників). Дохід визнається лише за певних умов: коли відбувається збільшення активів або зменшення

зобов'язань, що веде до зростання власного капіталу підприємства (за винятком випадків, коли капітал збільшується за рахунок внесків засновників). Крім того, важливо, щоб оцінка доходу могла бути достовірно визначена. Якщо достовірна оцінка доходу неможлива, такі доходи не відображаються у фінансовій звітності. Це відповідає принципу обачності, який вимагає відображення всіх елементів за вартістю, що запобігає заниженню зобов'язань і витрат, а також завищенню активів і доходів підприємства. Даний принцип також передбачає вибір методу оцінки.

Основною умовою для визнання доходів є можливість їх достовірної оцінки. У бухгалтерському обліку дохід фіксується в сумі грошових коштів або їх еквівалентів, які були отримані або очікуються до отримання. Не визнаються доходами суми, які не є економічними вигодами для підприємства і не сприяють збільшенню власного капіталу [41]. До таких сум належать: податок на додану вартість, акцизи та інші податки і обов'язкові платежі, які потрібно перерахувати до бюджету чи позабюджетних фондів; суми за договорами комісії, агентськими договорами та аналогічними угодами на користь третіх осіб; попередня оплата продукції (товарів, робіт, послуг); аванси за продукцію; завдатки під заставу або в рахунок погашення позики; надходження, що належать іншим особам; доходи від первинного розміщення цінних паперів; а також балансові суми валюти. Дохід також не визнається у випадках, коли відбувається обмін продукцією (товарами, роботами, послугами та іншими активами), які мають однакове призначення і справедливу вартість [77].

Основна мета обліку доходів від реалізації продукції полягає в тому, щоб визначити фінансовий результат. Облік доходів дозволяє підприємству визначити прибуток або збиток від реалізації продукції, що є критично важливим для оцінки ефективності діяльності [25].

Облік доходів від реалізації продукції дозволяє здійснювати контроль за надходженнями коштів і забезпечує своєчасне реагування на фінансові ризики. Чіткий облік доходів допомагає підприємствам планувати майбутні

продажі, розробляти стратегії ціноутворення та управління запасами, а також прогнозувати грошові потоки.

Завдання обліку доходів від реалізації продукції включають [16, 36, 67]:

1. Визнання доходів: визначення моменту визнання доходу відповідно до законодавства та бухгалтерських стандартів (наприклад, при передачі ризиків та вигід покупцеві).

2. Оцінку доходів: встановлення справедливої вартості реалізованої продукції, що може включати знижки, повернення продукції та інші коригування.

3. Документування: забезпечення належного документального оформлення всіх операцій, пов'язаних з продажем продукції, включаючи рахунки-фактури, накладні та інші документи.

4. Звітність: формування фінансових звітів, які відображають результати діяльності підприємства, зокрема звіт про фінансові результати (прибутки і збитки), де зазначаються доходи від реалізації продукції.

5. Аналіз і моніторинг: проведення аналізу даних про реалізацію продукції для виявлення тенденцій, проблем та можливостей для вдосконалення бізнес-процесів.

6. Контроль за дебіторською заборгованістю: відстеження платежів від клієнтів за реалізовану продукцію для забезпечення своєчасного надходження коштів.

В Україні нормативно-законодавча база обліку доходів від реалізації постійно вдосконалюється, що зумовлено інтеграцією в європейські та світові економічні структури, а також потребами національної економіки. Нормативно-законодавча база обліку доходів від реалізації продукції має безпосередній вплив на підприємницьку діяльність в Україні [31].

По-перше, чіткість і прозорість правил обліку сприяють зменшенню податкових ризиків для підприємств. По-друге, правильне ведення обліку дозволяє підприємствам ефективніше планувати свої фінансові потоки та управляти ними [93].

Однак існують і певні виклики. Наприклад, зміни в законодавстві можуть вимагати від підприємств швидкої адаптації до нових умов, що іноді призводить до додаткових витрат на навчання персоналу або оновлення програмного забезпечення [73]. Крім того, складність норм може стати перешкодою для малих підприємств, які не мають достатніх ресурсів для забезпечення відповідності всім вимогам.

На практиці облік доходів від реалізації вимагає від підприємств не лише дотримання законодавчих норм, але й розробки внутрішніх процедур та політик [78]. Важливою складовою є автоматизація процесів обліку за допомогою сучасних інформаційних систем. Це дозволяє зменшити ймовірність помилок і підвищити ефективність облікових процесів.

Крім того, важливо забезпечити належний рівень контролю за фінансовими потоками та своєчасне реагування на зміни в законодавстві. Це включає регулярний моніторинг змін у податковому законодавстві та бухгалтерських стандартах, а також проведення навчання для співробітників.

Дослідження питання нормативно-правового забезпечення обліку та аудиту доходів від реалізації продукції в Україні проводили багато науковців [50], які внесли значний вклад у розвиток законодавства України, зокрема Законів «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [2], «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [1]. Вони також працювали над Планом рахунків бухгалтерського обліку [12] та системою національного регулювання бухгалтерського обліку, фінансової звітності та економічного контролю.

Щодо регулювання бухгалтерського обліку доходів від реалізації продукції, вчені виділяють чотири рівні: перший – це закони України, укази Президента та постанови Кабінету Міністрів; другий – нормативні документи Міністерства фінансів, Державної служби статистики, Державної казначейської служби, Державної податкової служби, Національного банку України та інших органів, що реєструються в Міністерстві юстиції; третій – нормативні акти, інструкції, методичні рекомендації, вказівки й листи

міністерств і відомств; четвертий – робочі документи, які формують облікову політику підприємства.

Конституція України є основним законом країни, який визначає загальні принципи правового регулювання в усіх сферах, включаючи економічну. Вона закріплює право власності, свободу підприємницької діяльності, а також право на інформацію. Ці принципи є основою для формування законодавства у сфері бухгалтерського обліку та фінансової звітності [4].

Господарський кодекс України визначає основні принципи ведення господарської діяльності в країні та регулює відносини, що виникають під час організації та реалізації господарських операцій між суб'єктами підприємництва [3]. Податковий кодекс регулює відносини у сфері оподаткування, визначаючи перелік податків і зборів, що стягуються в Україні, а також порядок їх адміністрування, права та обов'язки платників податків, компетенцію контролюючих органів та відповідальність за порушення податкового законодавства [10].

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» регулює загальні принципи ведення бухгалтерського обліку, включаючи доходи від реалізації продукції [2]. Він визначає вимоги до фінансової звітності та облікової політики підприємств, а також встановлює стандарти для оцінки та визнання доходів. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» встановлює правові основи для проведення аудиту фінансової звітності в Україні та регулює взаємовідносини, що виникають у процесі його здійснення [1].

На наступному рівні знаходяться Національні положення бухгалтерського обліку та інші нормативні акти (накази, інструкції): розробляються конкретні положення та інструкції, які деталізують вимоги законодавства. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку визначають правила ведення обліку окремих видів активів, зобов'язань, доходів і витрат [82].

НП(С)БО № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» окреслює цілі, склад та принципи підготовки фінансових звітів, а також вимоги щодо

визнання і розкриття їхніх елементів. Основними цілями стандарту є забезпечення достовірності, зрозумілості та порівнянності фінансової інформації для користувачів, таких як інвестори, кредитори та інші зацікавлені сторони [6].

Основні положення стандарту вміщують: визначення елементів фінансової звітності: активи, зобов'язання, капітал, доходи та витрати; вимоги до визнання елементів фінансової звітності, які включають критерії для визнання доходів і витрат; принципи обліку: обачність, повне висвітлення, безперервність діяльності та інші; вимоги до розкриття інформації у фінансових звітах.

В рамках НП(С)БО № 1 облік доходів від реалізації продукції регулюється наступним чином:

1. Визнання доходів: згідно з принципами НП(С)БО № 1, доходи від реалізації продукції визнаються на момент передачі ризиків і вигід, пов'язаних із правом власності на продукцію, покупцеві. Це означає, що дохід визнається в момент фактичної реалізації продукції.

2. Оцінка доходів: доходи від реалізації продукції оцінюються за справедливою вартістю отриманих або підлягаючих отриманню активів. Зазвичай це грошові кошти або їх еквіваленти.

3. Розкриття інформації: підприємства повинні розкривати інформацію про обсяги реалізації, структуру доходів, а також про умови продажу у своїй фінансовій звітності [6].

НП(С)БО 15 «Дохід» визначає, як підприємства повинні визнавати, оцінювати і відображати доходи від реалізації продукції у своїй фінансовій звітності. Згідно з цим стандартом, дохід визнається в момент, коли відбувається збільшення активів або зменшення зобов'язань, що призводить до зростання власного капіталу (за винятком випадків, коли капітал збільшується за рахунок внесків учасників підприємства). Важливо, щоб оцінка доходу могла бути достовірно визначена [7].

НП(С)БО 17 «Податок на прибуток» встановлює методологічні основи формування інформації про витрати, доходи, активи та зобов’язання з податку на прибуток у бухгалтерському обліку та її розкриття у фінансовій звітності [9].

Положення «Про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку» визначає правила відображення та зберігання первинних документів, облікових регістрів і бухгалтерської звітності на підприємствах[11].

Накази Міністерства фінансів України – містять конкретні інструкції щодо застосування положень бухгалтерського обліку. Наказ «Про затвердження форм та порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість» описує процедуру заповнення податкової декларації з ПДВ та її подачу до податкових органів [14].

Методичні рекомендації розробляються для допомоги бухгалтерам у практичному застосуванні положень бухгалтерського обліку. Вони містять роз'яснення щодо ведення обліку окремих операцій, формування звітності, а також рекомендації щодо організації внутрішнього контролю. Ці рекомендації можуть бути видані Міністерством фінансів, Державною податковою службою або іншими державними органами. Наприклад, Інструкція щодо застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій встановлює призначення та порядок ведення рахунків для узагальнення інформації про наявність і рух активів, капіталу та зобов'язань [12].

Робочі документи щодо організації бухгалтерського обліку та застосування облікової політики підприємства. На цьому рівні підприємства самостійно розробляють робочі документи на основі вимог нормативних актів.

Облікова політика підприємства – документ, що визначає специфіку ведення бухгалтерського обліку в конкретному підприємстві, включаючи вибір методів оцінки активів і зобов'язань, порядок визнання доходів і витрат [76].

Внутрішні інструкції та регламенти – документи, що регламентують процеси ведення обліку на підприємстві, порядок оформлення первинних документів, ведення журналів та книг обліку[32].

Документальне оформлення облікової політики підприємства здійснюється через Наказ про облікову політику. Цей документ виступає як внутрішній регламент, що визначає порядок організації облікового процесу на підприємстві. Його розробляє головний бухгалтер, а затверджує керівник.

Облікова політика є важливим інструментом управління фінансовими ресурсами підприємств, що забезпечує систематизацію та узгодженість облікових процесів. В Україні, в умовах ринкової економіки, особливо важливим аспектом облікової політики є облік доходів від реалізації продукції [38]. На рисунку 1.1 подано головні аспекти облікової політики, що пов'язані з обліком доходів від продажу продукції.

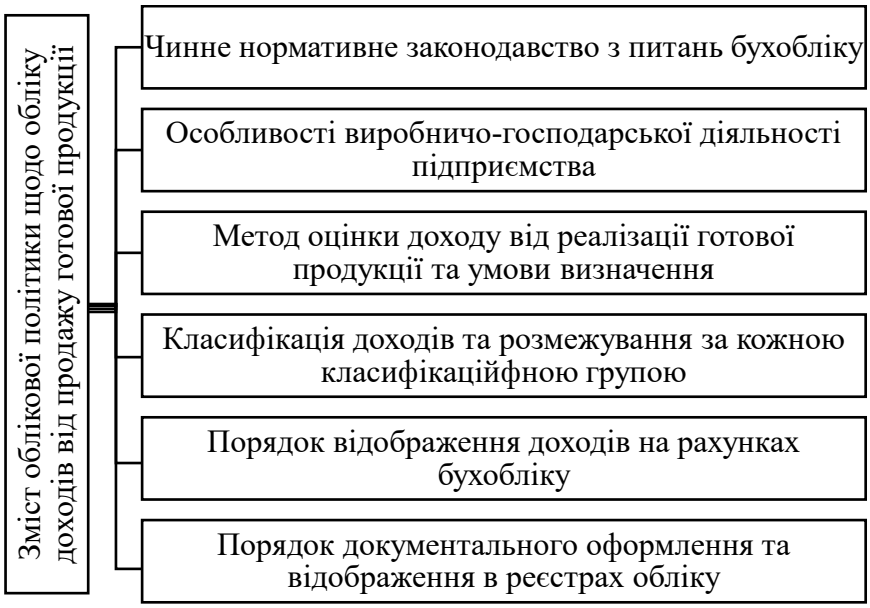


Рисунок 1.1 – Головні аспекти облікової політики, пов'язані з обліком доходів від реалізації продукції [32]

Згідно до затвердженого плану рахунків бухгалтерського обліку України для фіксації доходів від реалізації продукції використовується 7 клас рахунків, що відомий як «Доходи і результати діяльності». Цей клас рахунків є тимчасовим, оскільки його сальдо закривається наприкінці кожного звітного періоду. Він відображає доходи за конкретний звітний період. Тимчасові

рахунки починають новий звітний період з нульовим сальдо, на яке накопичується інформація про доходи за даний період. Це дозволяє використовувати зібрані дані при підготовці проміжної звітності (квартальної, піврічної, дев'ятимісячної). В кінці періоду рахунки доходів, так само як і витрат, закриваються шляхом списання їх залишків на рахунок 79 «Фінансові результати» [12].

Результати проведеного аналізу свідчать про те, що нормативно-законодавча база обліку доходів від реалізації продукції в Україні є досить розвинутою, а НП(С)БО № 1, 15, 17 забезпечують основи для правильного визнання, оцінки та розкриття доходів у фінансовій звітності. Проте, існують певні виклики: необхідність адаптації до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку (МСФЗ), які можуть містити інші вимоги щодо визнання доходів; потреба у постійній актуалізації стандартів у відповідь на зміни в економічному середовищі та законодавстві.

1.2 Облік доходів від реалізації продукції на підприємстві

Облік доходів від реалізації продукції на підприємстві є важливим аспектом фінансового управління, оскільки він безпосередньо впливає на фінансові результати компанії та її конкурентоспроможність.

Перш за все, облік доходів від реалізації продукції є невід’ємною частиною облікової політики підприємства. Він передбачає систематизацію та аналіз інформації про доходи, отримані від продажу продукції, що є завершеним етапом в процесі виробництва. Важливою складовою цього процесу є правильна класифікація доходів, що допомагає підприємству оцінювати ефективність своїх продажів.

Згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), доходи від реалізації продукції визнаються в момент, коли ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на продукцію, передані покупцеві. Це означає, що підприємство повинно чітко визначити момент здійснення продажу, що, в

свою чергу, вимагає від бухгалтера уважності та знання специфіки діяльності компанії [5].

Аналітичний та синтетичний облік доходів від реалізації є ключовими елементами бухгалтерського обліку, які забезпечують комплексний аналіз фінансових результатів підприємства. Ці два види обліку взаємопов’язані, але виконують різні функції, що сприяє формуванню точного уявлення про фінансовий стан компанії.

Синтетичний облік доходів від реалізації охоплює загальні показники, які відображають загальний обсяг доходів, отриманих підприємством від продажу товарів або послуг. Він фокусується на формуванні фінансової звітності та узагальненні даних у бухгалтерських рахунках. Основним завданням синтетичного обліку є забезпечення точності та достовірності фінансових звітів, що дозволяє керівництву підприємства приймати стратегічні рішення на основі об’єктивної інформації [21].

З іншого боку, аналітичний облік доходів від реалізації має на меті детальний аналіз доходів, що дозволяє виявити тенденції, проблеми та можливості для зростання. Він передбачає сегментацію доходів за різними критеріями: типами продукції, каналами збуту, регіонами продажу тощо. Це дозволяє підприємству більш точно оцінювати ефективність кожного сегмента бізнесу і адаптувати стратегії для максимізації прибутку [88].

Важливим аспектом аналітичного обліку є використання різних методів оцінки доходів. Наприклад, підприємство може використовувати методи, які враховують знижки, повернення продукції або спеціальні акції. Це допомагає більш точно визначити реальний дохід, що отримується від реалізації, і передбачити майбутні фінансові результати [17].

Обидва види обліку мають свої переваги. Синтетичний облік забезпечує загальне уявлення про фінансову ситуацію підприємства, тоді як аналітичний облік дозволяє глибше зрозуміти причини змін у доходах та виявити потенційні ризики. Поєднання цих підходів дозволяє підприємствам не лише контролювати фінансові результати, а й адаптувати свої стратегії для

покращення конкурентоспроможності [23]. Крім того, сучасні технології значно полегшують процес обліку. Автоматизовані системи обліку дозволяють швидко отримувати аналітичні дані, формувати звіти та проводити глибокий аналіз доходів. Це не лише економить час, але й підвищує точність обліку, що є критично важливим у швидко змінюваному бізнес-середовищі [33].

Рахунки бухгалтерського обліку є основними елементами, які використовуються для систематизації інформації про фінансові операції підприємства. Вони слугують для обліку активів, пасивів, власного капіталу, доходів і витрат. В бухгалтерії рахунки поділяються на кілька груп, які відображають різні аспекти фінансової діяльності [29].

Для обліку доходів від реалізації продукції на підприємстві використовується рахунок 7-го класу 70 «Доходи від реалізації», що фіксує доходи, отримані від продажу товарів чи послуг. Загалом, рахунки 7-го класу в бухгалтерії відображають загальну суму доходів за певний звітний період, накопичуючи інформацію про отримані доходи [40].

Ці рахунки є пасивні: на кредитовій стороні рахунків відображається загальна сума доходу, включаючи непрямі податки та збори, які враховуються в ціні продажу, на дебетовій стороні фіксуються щомісячні суми непрямих податків та зборів, а також щорічне або щомісячне перенесення чистого доходу на рахунок 79 «Фінансові результати»; тимчасові: ці рахунки закриваються наприкінці звітного періоду. Сальдо доходів списується на рахунок 79 «Фінансові результати», а закриття рахунків здійснюється щомісяця або по завершенні звітного періоду [12].

Бухгалтерський рахунок 70 «Доходи від реалізації» призначений для узагальнення інформації про доходи, отримані від продажу готової продукції, товарів, виконаних робіт та наданих послуг (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1 – Рахунок 70 «Доходи від реалізації» [12]

Рахунки першого порядку (синтетичні рахунки)	Рахунки другого порядку (субрахунки)
Рахунок 70 «Доходи від реалізації»	Дохід від реалізації готової продукції: 701
	Дохід від реалізації товарів: 702
	Дохід від реалізації робіт, послуг: 703
	Вирахування з доходу: 704
	Перестрахування: 705

Субрахунок 701 «Дохід від реалізації готової продукції» служить для узагальнення даних про доходи, отримані від продажу готової продукції.

На субрахунку 702 «Дохід від реалізації товарів» підприємства торгівлі та інші організації вносять інформацію про доходи, отримані від продажу товарів.

Субрахунок 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг» призначений для підприємств, які виконують роботи або надають послуги, і узагальнює інформацію про доходи від реалізації таких робіт і послуг, що також включає доходи від орендних платежів за об'єкти інвестиційної нерухомості, а також результати зміни резервів незароблених премій.

На субрахунку 704 «Вирахування з доходу» за дебетом відбиватимуться суми, які надходять за договорами комісії, агентськими угодами та іншими подібними договорами на користь комітентів і принципалів. Тут також фіксуються знижки, надані покупцям після дати реалізації, вартість повернених товарів та інші суми, що підлягають вирахуванню з доходу. Кредит цього субрахунку використовується для відображення списання дебетових оборотів на рахунок 79 «Фінансові результати».

Субрахунок 705 «Перестрахування» призначений для підприємств, що є страховиками відповідно до Закону України «Про страхування». На цьому рахунку узагальнюється інформація про частки страхових платежів (внесків, премій) за договорами перестрахування. За дебетом субрахунку 705 реєструються суми часток страхових платежів, які належать перестраховикам, а кредитом – частки, що повертаються перестраховиками у разі дострокового припинення договору.

Щомісяця сальдо цього субрахунку списується у кореспонденції з субрахунком 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг».

На кредиті субрахунків 701-703 фіксується збільшення доходу, тоді як дебетом реєструється належна сума непрямих податків (акцизу, ПДВ та інших), результати операцій перестрахування (у кореспонденції з субрахунком 705 «Перестрахування»), а також результати зміни резервів незароблених премій для страхових організацій. Наприкінці періоду здійснюється списання на рахунок 79 «Фінансові результати» [12, 90].

Крім цього, окремі підприємства можуть використовувати такі субрахунки до рахунка 70: 706 «Дохід процентний від фінансових послуг» та 707 «Дохід комісійний від фінансових платіжних послуг».

На субрахунках 706 «Дохід процентний від фінансових послуг» та 707 «Дохід комісійний від фінансових платіжних послуг» надавачі фінансових платіжних послуг, для яких надання таких послуг є основним видом діяльності, узагальнюють інформацію про процентні та комісійні доходи відповідно [12].

Кореспонденція за рахунком 70 наведена в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Кореспонденція за рахунком 70 [26]

За дебетом з кредитом рахунків:		За кредитом з дебетом рахунків:	
1		2	
Готівка	30	Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи	18
Розрахунки з покупцями та замовниками	36	Готівка	30
Страхові резерви	49	Рахунки в банках	31
Розрахунки з постачальниками та підрядниками	63	Інші кошти	33
Розрахунки за податками й платіжами	64	Короткострокові векселі одержані	34
Розрахунки за страхуванням	65	Розрахунки з покупцями та замовниками	36
Розрахунки за іншими операціями	68	Розрахунки з різними дебіторами	37
Доходи від реалізації	70	Страхові резерви	49

Продовження таблиці 1.2

1		2	
Страхові платежі	76	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	63
Фінансові результати	79	Розрахунки за виплатами працівникам	66
		Розрахунки з учасниками	67
		Розрахунки за іншими операціями	68
		Доходи майбутніх періодів	69
		Доходи від реалізації	70
		Страхові платежі	76
		Фінансові результати	79

Залежно від каналів і способів реалізації та видів продукції використовують різні первинні документи для оформлення операцій. Відпуск матеріальних цінностей на сторону підприємствам і організаціям проводять за накладними, товарно-транспортними накладними (ТТН).

ТТН є підставою для списання матеріалів у продавця і оприбуткування їх у покупця. У разі реалізації продукції окремим працівникам та різним фізичним особам зі складів за готівку використовують накладні та прибуткові касові ордери. У разі продажу продукції, здачі виконаних робіт продавець виписує податкову накладну для відображення податку на додану вартість [91].

На рисунку 1.2 наведемо порядок ведення обліку на рахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції».

Рахунок		Характеристика	
№	Назва		
701	Дохід від реалізації готової продукції або наданих послуг	Призначений для узагальнення інформації про доходи від реалізації готової продукції або наданих послуг	
Субрахунок 701 «Дохід від реалізації готової продукції»			
Дебет			Кредит
- належна сума непрямих податків (акцизного податку, ПДВ та інших, передбачених законодавством) - списання у порядку закриття на рахунок 791 «Результат операційної діяльності»			збільшення (одержання) доходу

Рисунок 1.2 – Порядок ведення обліку на рахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції» [34]

Аналітичний облік доходів від реалізації ведеться за різними видами продукції, товарів, робіт і послуг, а також за регіонами збуту чи іншими напрямами, визначеними підприємством. Обліковим регістром для рахунку 70 «Доходи від реалізації» є Журнал 6, а для спрощеної системи бухгалтерського обліку – Відомість 5-м [39].

Для детального аналізу обліку операцій з реалізації продукції та послуг нами було розглянуто етапи, пов'язані з визначенням доходу від реалізації, а також процеси, що їх супроводжують. Бухгалтерський облік доходів можна поділити на окремі етапи, що ілюструють їх взаємозв'язок (рисунок 1.3).

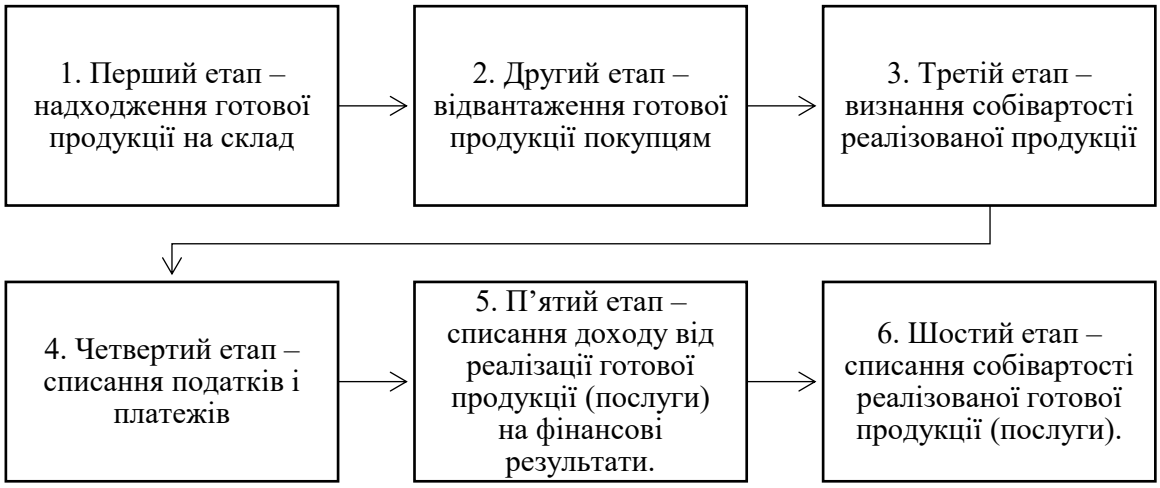


Рисунок 1.3 – Етапи бухгалтерського обліку доходів від реалізації продукції [66]

Усі представлені на рисунку 1.3 етапи бухгалтерського обліку доходів від реалізації продукції можна умовно поділити на дві категорії: ті, що потребують прийняття додаткових управлінських рішень; ті, що не потребують таких рішень [21; 66].

Для розгляду операцій з обліку доходу від реалізації продукції та самого процесу реалізації використаємо таблицю 1.3.

Таблиця 1.3 – Операції з обліку реалізації продукції [39]

№	Зміст	Дебет	Кредит
1	2	3	4
1. Відвантаження готової продукції			
1	Відвантажено покупцю готову продукцію	361	701
2	Відображено ПДВ	701	641

Продовження таблиці 1.3

1	2	3	4
3	Відображено собівартість реалізації	901	26
2. Отримання попередньої оплати			
1	Отримано попередню оплату на поточний рахунок	311	681
2	Відображено ПДВ	643	641
3	Відвантажено попередньо оплачену продукцію	361	701
4	Відображено ПДВ	701	643
5	Списано собівартість готової продукції	901	26
6	Залік заборгованості	681	361
7	Списано суму доходу на фінансовий результат	701	791
8	Списано суму витрат на фінансовий результат	791	901

Слід зауважити на те, що облік доходів від реалізації продукції пов'язаний із певними викликами. Серед них можна виділити ризики, пов'язані з поверненнями продукції, знижками та кредитами. Підприємства повинні мати чітку політику щодо обліку цих факторів, щоб уникнути спотворення фінансових результатів. Не менш важливою є роль інформаційних технологій у процесі обліку доходів. Сучасні програмні рішення дозволяють автоматизувати облікові процеси, зменшуючи ймовірність помилок та підвищуючи ефективність роботи бухгалтерії. Завдяки інтеграції систем обліку з іншими бізнес-процесами, підприємства можуть отримувати вичерпну інформацію про доходи в режимі реального часу [33].

Отже, облік доходів від реалізації готової продукції є складним, але надзвичайно важливим процесом, що впливає на загальну фінансову стабільність підприємства. Правильне управління цим аспектом дозволяє не лише забезпечити точність фінансової звітності, але й приймати обґрунтовані управлінські рішення, що сприяє розвитку та зміцненню позицій на ринку. В умовах динамічних змін у зовнішньому середовищі підприємства повинні постійно вдосконалювати свої підходи до обліку доходів, щоб зберегти конкурентоспроможність та фінансову стабільність.

1.3 Аудит доходів від реалізації продукції на підприємстві

Аудит є важливим інструментом підтримки ефективного управління та

контролю на підприємстві. Проведення аудиту не лише підвищує довіру до підприємства з боку зовнішніх користувачів, але й сприяє виявленню та усуненню ризиків у фінансовій діяльності.

Аудит – незалежна перевірка фінансової звітності підприємства з метою оцінки її достовірності та відповідності нормативним вимогам, яка проводиться професійними фахівцями з зовнішньої організації (в окремих випадках аудит може виконуватися і працівником самої компанії) [18].

Основною метою аудиту є надання об'єктивної оцінки точності, повноти та достовірності фінансової звітності, а також її відповідності загальноприйнятим принципам бухгалтерського обліку та чинному законодавству.

Аудиторські перевірки є невід'ємною частиною системи фінансового контролю на підприємствах. Актуальність їх проведення зумовлена кількома факторами [28]:

1. Забезпечення достовірності фінансової звітності: аудит допомагає виявити помилки та недоліки в обліку, що забезпечує точність фінансових звітів, які використовуються як внутрішніми, так і зовнішніми користувачами (інвесторами, кредиторами, податковими органами).

2. Підвищення довіри до підприємства: наявність позитивного аудиторського висновку підвищує довіру до підприємства з боку партнерів, інвесторів та інших зацікавлених сторін.

3. Виявлення ризиків та недоліків: аудитори можуть виявити потенційні ризики та слабкі місця в бізнес-процесах, що дозволяє підприємству своєчасно вжити заходів для їх усунення.

4. Виконання законодавчих вимог: для багатьох підприємств, особливо великих або публічних, проведення аудиту є обов'язковим згідно з чинним законодавством.

Для забезпечення контролю за правильністю та достовірністю відображення інформації про доходи від реалізації продукції в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності, підприємства здійснюють

аудиторську перевірку цих доходів [30].

Аудиторські перевірки є критично важливими для забезпечення достовірності фінансової інформації на підприємстві. Особливо важливою є роль аудиту доходів від реалізації продукції, оскільки це безпосередньо впливає на фінансові результати та загальну стабільність бізнесу [37].

Аудит доходів від реалізації продукції є важливою складовою фінансового аудиту, оскільки доходи становлять значну частину фінансових результатів підприємства. Аудитори повинні оцінити достовірність, повноту та законність визнання доходів, а також їх відповідність вимогам чинного законодавства та обліковій політиці підприємства [30].

Основна мета аудиту доходів від реалізації продукції полягає в перевірці достовірності оцінки, визнання даних первинних документів щодо визначення доходів, а також у забезпеченні повноти та своєчасності їх відображення в облікових реєстрах. Крім того, аудит має на меті підтвердити відповідність методики обліку доходів чинним нормативно-правовим актам.

Основні цілі аудиту доходів від реалізації продукції включають: встановлення достовірності обліку доходів; перевірку правильності визнання доходів відповідно до НП(С)БО та МСФЗ; оцінку дотримання внутрішніх контролів, що стосуються процесу реалізації продукції; виявлення можливих ризиків та шахрайства у сфері обліку доходів [48].

Аудит доходів від реалізації продукції на підприємстві виконує ряд важливих завдань, які сприяють забезпеченню достовірності фінансової інформації та ефективності управління. Результати аналізу теоретико-методологічних джерел надали можливість узагальнити основні завдання аудиту доходів:

1. Перевірка правильності визнання доходів: аналіз відповідності визнання доходів принципам обліку, зокрема принципам нарахування та відповідності; оцінка моменту визнання доходів (коли доходи повинні бути визнані: на момент продажу, доставки або виконання послуг).

2. Аналіз первинних документів: перевірка правильності оформлення

первинних документів, таких як накладні, акти виконаних робіт, рахунки-фактури; встановлення зв’язку між документами та записами в бухгалтерському обліку.

3. Оцінка точності обчислення доходів: перевірка правильності розрахунку сум доходів, включаючи врахування знижок, повернень товарів та інших коригувань; оцінка методів оцінки запасів, які можуть вплинути на доходи.

4. Виявлення ризиків та шахрайства: ідентифікація можливих ризиків у процесі реалізації продукції, що можуть призвести до фінансових втрат; перевірка наявності та ефективності внутрішніх контролів, які запобігають шахрайству та маніпуляціям з доходами.

5. Аналіз відповідності законодавству: перевірка дотримання податкового законодавства щодо оподаткування доходів від реалізації продукції; оцінка відповідності підприємства вимогам регуляторних органів.

6. Оцінка фінансових результатів: аналіз впливу доходів від реалізації продукції на загальні фінансові результати підприємства; виявлення тенденцій у доходах, що можуть свідчити про зміни в ринку або в управлінні підприємством.

7. Розробка рекомендацій: формулювання рекомендацій щодо поліпшення облікової політики та внутрішнього контролю для підвищення точності обліку доходів; надання пропозицій щодо оптимізації процесу реалізації продукції для збільшення доходів [18, 20, 37].

Завдання аудиту доходів від реалізації продукції є важливими для забезпечення прозорості фінансової звітності та управлінських рішень на підприємстві, що в свою чергу сприяє його стабільному розвитку[89].

Аудит доходів від реалізації продукції має важливе значення для підприємства з кількох причин. Контроль за визнанням доходів: аудит забезпечує відповідність визнання доходів принципам обліку, такими як принцип нарахування та принцип відповідності. Перевірка точності оцінки: аудитори оцінюють правильність обчислення доходів, що дозволяє уникнути

завищення або заниження фінансових результатів [92]. Аналіз первинних документів: аудит включає перевірку первинних документів (накладних, актів виконаних робіт тощо), що підтверджують факти реалізації продукції. Виявлення шахрайства: аудит допомагає виявити можливі випадки шахрайства або маніпуляцій з доходами, що може негативно вплинути на фінансову стабільність підприємства. Основні етапи аудиту доходів від реалізації продукції наведені на рисунку 1.4.



Рисунок 1.4 – Основні етапи аудиту доходів від реалізації продукції [89; 92]

Для досягнення поставлених цілей аудиторської перевірки доходів від реалізації продукції важливо мати відповідне інформаційне забезпечення, яке допоможе виявити ключові аспекти, що підлягають дослідженню. Для проведення аудиту доходів від реалізації продукції важливо мати доступ до різноманітних джерел інформації. Розглянемо основні з них:

1. Первинні документи: контракти і угоди: документи, що підтверджують умови продажу, включаючи ціни, обсяги, терміни виконання; накладні: документи, що фіксують факт відвантаження продукції покупцеві; акти виконаних робіт: підтверджують надання послуг або виконання робіт, якщо підприємство займається не лише продажем продукції [81].

2. Бухгалтерські записи: журнали обліку доходів: записи про всі операції з реалізації продукції; Головна книга: загальний облік усіх рахунків, що містить інформацію про доходи та витрати; регістри бухгалтерського обліку:

включають дані про продажі, дебіторську заборгованість та інші фінансові показники [92].

3. Фінансова звітність: Баланс: відображає активи, зобов'язання та капітал підприємства на певну дату; Звіт про фінансові результати: включає інформацію про доходи від реалізації продукції, витрати та прибуток; Звіт про рух грошових коштів: показує надходження та витрати грошових коштів, що допомагає оцінити ліквідність підприємства.

4. Внутрішні звіти: звіти про продажі: містять детальну інформацію про обсяги продажів, доходи за період, сегментацію за продуктами чи ринками; аналіз дебіторської заборгованості: допомагає оцінити ризики непогашення заборгованості та її вплив на доходи.

5. Податкові документи: податкові декларації: включають дані про нарахування податку на додану вартість (ПДВ) та інших податків на доходи; Акти перевірок податкових органів: можуть містити інформацію про виявлені порушення або розбіжності.

6. Підтвердження від третіх осіб: листи-відповіді від клієнтів: підтверджують наявність дебіторської заборгованості та умови угод; виписки з банківських рахунків: містять інформацію про надходження від реалізації продукції [34].

7. Інформація з систем управління: ERP-системи: програмне забезпечення для управління ресурсами підприємства, яке може містити дані про продажі, запаси та фінансову звітність; CRM-системи: системи управління взаємовідносинами з клієнтами, що можуть надавати інформацію про угоди та взаємодію з покупцями.

8. Спостереження та інтерв'ю: спостереження за процесом реалізації продукції: дозволяє оцінити дотримання внутрішніх процедур і контрольних механізмів; бесіди з працівниками: інтерв'ю з бухгалтером, менеджерами з продажу та іншими працівниками можуть надати додаткову інформацію про процеси обліку та реалізації.

Збір та аналіз цих джерел інформації є критично важливими для проведення якісного аудиту доходів від реалізації продукції. Це дозволяє аудиторам отримати повну картину фінансового стану підприємства та оцінити достовірність його фінансової звітності [37]. Слід зауважити на те, що аудитор має право обирати методичні прийоми для проведення аудиту доходів від реалізації продукції. До таких прийомів належать: огляд, вибіркові спостереження, інвентаризація, комплексні та тематичні перевірки, експертиза, методи порівняльного та фактичного аналізу, інформаційне моделювання, дослідження документації, службове розслідування та нормативно-правове регулювання [92].

Основні джерела інформації для аудиту доходів від реалізації продукції та послуг можна класифікувати наступним чином: наказ про облікову політику підприємства; нормативні акти, що регламентують склад доходів і витрат; планово-нормативна інформація про витрати підприємства; внутрішня організаційно-розпорядча документація; акти та довідки попередніх перевірок, аудиторські висновки та інша документація, що узагальнює результати контролю; первинні та зведені облікові документи та регістри аналітичного і синтетичного обліку; фінансова та статистична звітність [44].

Перед початком аудиту доходів від реалізації продукції аудитору необхідно оцінити стан внутрішнього контролю на підприємстві для визначення ризиків і коригування процедур. Аудиторські процедури та докази, пов’язані з аудитом доходів від реалізації продукції, є важливими елементами для забезпечення точності фінансової звітності підприємства. Окреслимо основні аудиторські процедури та охарактеризуємо типи доказів, які можуть бути використані при аудиті: оцінка облікової політики: перегляд облікової політики підприємства щодо визнання доходів; визначення відповідності облікової політики вимогам МСФЗ або національних стандартів; аналіз первинних документів: перевірка договорів на реалізацію продукції, накладних, актів виконаних робіт; порівняння даних з первинних документів з записами в бухгалтерському обліку; тестування транзакцій: вибірка та

перевірка конкретних продажів продукції; порівняння обсягу продажів за різні періоди, перевірка на наявність аномалій; аналіз дебіторської заборгованості: перевірка наявності та обґрунтованості дебіторської заборгованості; оцінка термінів погашення заборгованості та ризиків непогашення; аналіз фінансових показників: оцінка співвідношення доходів від реалізації до собівартості продукції; аналіз динаміки доходів та їх впливу на фінансовий результат; перевірка податкових зобов'язань: аналіз правильності нарахування податку на додану вартість (ПДВ) та інших податків на доходи; спостереження за процесом реалізації продукції: безпосереднє спостереження за процесом продажу продукції для оцінки дотримання внутрішніх процедур; запити до третіх осіб: надсилання підтверджувальних запитів клієнтам щодо дебіторської заборгованості і підтвердження умов угод [69]. Виконання цих процедур дозволяє аудиторам отримати достатні та адекватні докази для формування висновків щодо достовірності доходів від реалізації продукції. Аудитори повинні оцінити ризики помилок і шахрайства, а також забезпечити належний рівень внутрішнього контролю для підвищення точності обліку доходів.

На рисунку 1.5 наведено види аудиторських доказів [81].

Кінцевий етап аудиту обліку доходів від реалізації продукції є критично важливим для підтвердження достовірності фінансової звітності підприємства. Є. В. Калюга підкреслює на те, що кінцевим етапом аудиту реалізації продукції є перевірка правильності визначення фінансового результату в регістрах синтетичного обліку та повноти його відображення у звітності. На цьому етапі аудитори підводять підсумки проведеної роботи, аналізують зібрані дані та формують остаточні висновки [34].

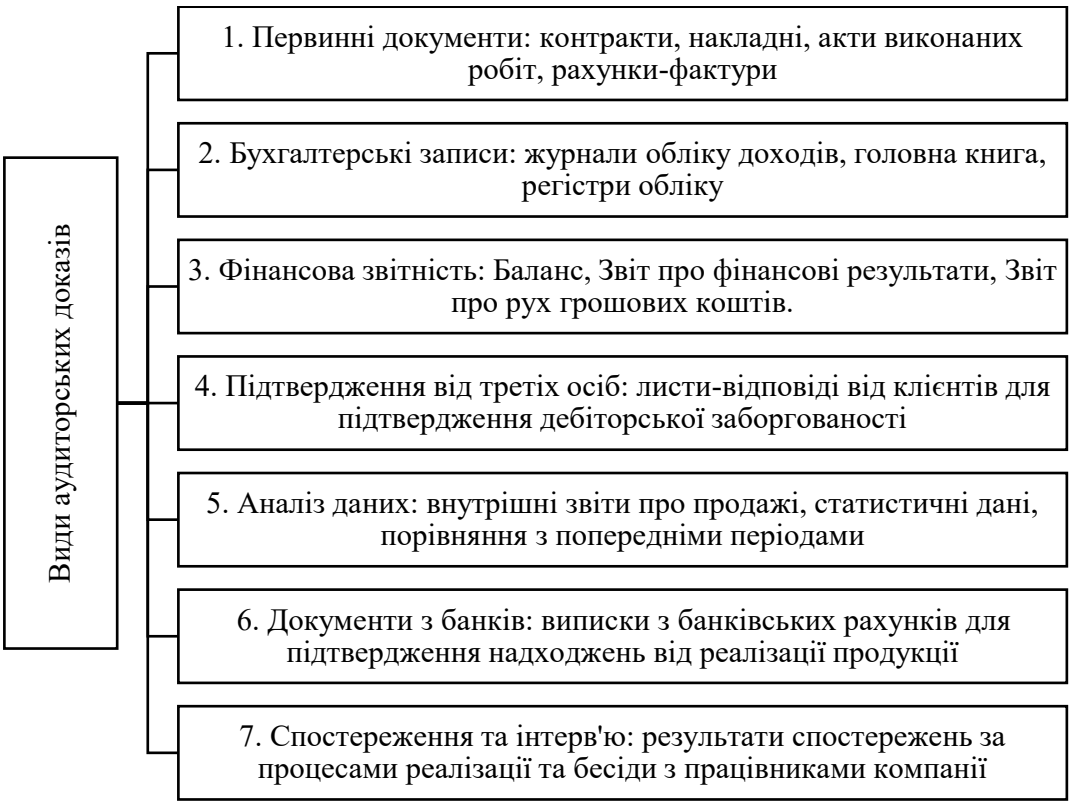


Рисунок 1.5 – Види аудиторських доказів [81]

Основні завдання цього етапу включають: аналіз отриманих доказів (аудитори переглядають всі первинні документи, бухгалтерські записи та фінансову звітність, щоб впевнитися в їхній відповідності та точності); оцінку ризиків (визначаються можливі ризики, пов'язані з обліком доходів, такі як невірне відображення операцій або ненадійні дані про дебіторську заборгованість); формування висновків (на основі проведеного аналізу аудитори складають звіт, в якому викладають свої висновки щодо достовірності обліку доходів від реалізації, а також рекомендації щодо покращення облікових процесів); презентацію результатів (аудитори представляють результати аудитованої компанії, обговорюючи виявлені помилки і недоліки, а також пропонуючи шляхи їх усунення).

При проведенні аудиту доходів від реалізації продукції можуть бути виявлені різноманітні помилки. Розглянемо деякі з найпоширеніших:

1. Неправильне визнання доходів: часто підприємства можуть визнавати доходи раніше або пізніше, ніж це передбачено стандартами обліку. Це може

статися через неправильне тлумачення умов угод або недотримання принципу нарахування.

2. Помилки в обліку дебіторської заборгованості: неправильне відображення сум дебіторської заборгованості може призвести до викривлення фінансової звітності. Це може бути викликано ненадійними даними про клієнтів або недостатнім контролем за термінами платежів.

3. Недостатня документація: відсутність належних первинних документів, таких як накладні або контракти, може ускладнити підтвердження фактів реалізації продукції [92].

4. Помилки в розрахунках: неправильні арифметичні обчислення при підрахунку доходів можуть призвести до значних викривлень у фінансових звітах.

5. Відсутність контролю за запасами: неправильний облік продукції на складі може призвести до невірного визначення обсягу реалізації, що вплине на оцінку доходів.

6. Невідповідність між бухгалтерськими записами і фактичними даними: відхилення між даними бухгалтерського обліку та фактичними продажами можуть свідчити про недоліки в системі обліку [81].

Завершення аудиторської перевірки: після проведення аудиторської перевірки формується звітний документ, який може мати різні варіанти оформлення: це може бути аудиторська довідка, висновок, експертна довідка або звіт про перевірку. Конкретна форма документа визначається у наказі, що регламентує проведення аудиту. Звіт базується на письмових матеріалах аудитора, в яких викладаються результати перевірки, включаючи виявлені помилки, недоліки та порушення в обліку і звітності. Особлива увага приділяється тим помилкам і корекціям, які можуть вплинути на достовірність фінансової звітності, із зазначенням відповідних законодавчих і нормативних актів [47, 81].

Висновок аудитора оформляється у двох примірниках: один передається головному бухгалтеру та керівнику для ознайомлення з виявленими

розбіжностями та врегулювання спірних питань, а інший використовується для підготовки звіту та надсилається в архів. При наступних перевірках необхідно враховувати результати попередніх аудитів, зокрема аналізувати виконання рекомендацій щодо виправлення виявлених недоліків.

Письмова інформація підписується всіма аудиторами, які брали участь у перевірці, і на її основі формулюється аудиторський висновок. Після завершення перевірки продукції та її реалізації аудитор підводить підсумки проведеної роботи. Аудитор зобов'язаний надати керівництву підприємства письмову інформацію, в якій викладаються свідчення про недоліки в облікових записах, бухгалтерському обліку та системі внутрішнього контролю. Ці недоліки можуть призвести до серйозних помилок у фінансовій звітності. Також у документі повинні міститися конструктивні пропозиції щодо вдосконалення системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю підприємства.

Аудиторська фірма чи аудитор повинні вказати у письмовій інформації всі помилки та перекручення, пов’язані з господарською діяльністю підприємства, які суттєво впливають на достовірність його фінансової звітності. Аудитор має право надавати будь-яку інформацію, що стосується проведеного аудиту та фактів господарської діяльності економічного суб’єкта, яку вважає доцільною.

Результати аналізу теоретичних джерел вказують на те, що аудит на підприємстві сприяє виявленню всіх недоліків і слабких місць щодо доходів від реалізації продукції в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності. Він не лише забезпечує перевірку достовірності інформації, але й розробку пропозицій, які дозволяють оптимізувати господарську діяльність підприємства через раціональне використання ресурсів. Кінцевий етап аудиту обліку доходів від реалізації продукції є важливим для забезпечення точності та достовірності фінансової інформації підприємства. Виявлення типових помилок, таких як неправильне визнання доходів, недоліки в обліку дебіторської заборгованості та недостатня документація, дозволяє аудиторам

не лише оцінити фінансовий стан компанії, але й надати рекомендації щодо покращення облікових процесів. Систематичний підхід до аудиту і ретельний аналіз можуть суттєво знизити ризики фінансових помилок і підвищити ефективність управлінських рішень у підприємстві [89].

Таким чином, за результатом аналізу теоретико-методологічних аспектів обліку та аудиту доходів від реалізації продукції нами було сформульовано наступні висновки. Дотримання нормативно-законодавчої бази є критично важливим для забезпечення прозорості і достовірності фінансової звітності, а також для запобігання можливих правових наслідків у випадку неналежного виконання вимог законодавства.

Нормативно-законодавча база, що регулює облік та аудит доходів від реалізації продукції, є основою для формування фінансової звітності підприємства та забезпечення її достовірності. Основними документами в цій сфері є Закони України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [2], «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [1], Положення (стандарти) бухгалтерського обліку [82], зокрема НП(С)БО 15 «Дохід» [7], а також інші нормативні акти, що регламентують облік та звітність у різних галузях.

Важливим аспектом є визначення моменту визнання доходу, який згідно з чинним законодавством відбувається на момент передачі прав власності на продукцію покупцеві. Це підкреслює важливість точного документального оформлення операцій, пов’язаних з реалізацією продукції. Також слід зазначити, що підприємства повинні дотримуватися принципів відповідності та обережності при обліку доходів, що дозволяє уникнути завищення фінансових показників.

Облік доходів від реалізації продукції є ключовим елементом фінансового обліку підприємства. Він включає в себе не лише фіксацію фактів реалізації, а й правильну класифікацію доходів відповідно до їх джерел. Важливими аспектами обліку є правильне застосування рахунків

бухгалтерського обліку, ведення первинної документації (накладні, акти виконаних робіт тощо) та своєчасне оформлення бухгалтерських проводок.

Систематизація даних про доходи дозволяє підприємству аналізувати свою діяльність, виявляти тенденції в продажах і приймати управлінські рішення. Важливо також враховувати податкові аспекти обліку доходів, адже правильне ведення обліку впливає на розрахунок податку на прибуток. Таким чином, якісний облік доходів від реалізації продукції забезпечує не лише достовірність фінансової звітності, але й ефективність управлінських рішень на рівні підприємства.

Аудит доходів від реалізації продукції є важливим етапом контролю за фінансовими результатами підприємства. Аудитори аналізують не лише правильність обліку доходів, а й відповідність їх документальному оформленню та законодавчим вимогам. Процес аудиту включає перевірку первинних документів, аналіз системи внутрішнього контролю та оцінку ризиків, пов'язаних з можливими помилками чи шахрайством. Важливою частиною аудиту є формування рекомендацій щодо вдосконалення облікової політики підприємства та системи внутрішнього контролю. Аудиторська перевірка може виявити слабкі місця в обліковій практиці, що дозволяє підприємству своєчасно реагувати на ризики та покращувати ефективність своєї діяльності.

Аудит доходів від реалізації продукції не лише підтверджує достовірність фінансової звітності, але й сприяє підвищенню прозорості бізнес-процесів на підприємстві, що в свою чергу позитивно впливає на його репутацію та конкурентоспроможність.

2 ОБЛІК ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ НА ТОВ «ПРОКАРД»

2.1 Загальна характеристика ТОВ «ПРОКАРД»

ТОВ «ПРОКАРД» – сервісне підприємство у сфері платіжних карток, що діє на вітчизняному ринку з 2006 року та пропонує інноваційні, надійні та сучасні послуги процесингу для своїх клієнтів. Основною функцією компанії є роль третьостороннього процесора для міжнародних платіжних систем, таких як Visa, MasterCard та UnionPay International.

Код ЄДРПОУ: 34513467.

Організаційно-правова форма ТОВ «ПРОКАРД»: Товариство з обмеженою відповідальністю. Юридична адреса: вул. Бригадна, буд.11, оф.68, Дніпро, 49005, Україна.

Види діяльності: основний: 63.11 – оброблення даних, розміщення інформації на веб-вузлах та пов'язані з цим послуги; інші: 77.33 – надання в оренду офісних машин і обладнання, включаючи комп'ютери; 46.90 – неспеціалізована оптова торгівля; 58.29 – видання іншого програмного забезпечення.

ТОВ «ПРОКАРД» має значний досвід у реалізації та підтримці проєктів з емісії та еквайрингу в індустрії платіжних карток. Завдяки сучасним процесинговим рішенням, розміщенню сервісів у хмарі, суворому дотриманню стандартів інформаційної безпеки та команді висококваліфікованих фахівців, компанія здатна швидко, якісно та безпечно впроваджувати різноманітні рішення відповідно до вимог клієнтів.

Місія компанії полягає у сприянні безпечним, ефективним і безперебійним електронним транзакціям, а саме:

1. Покращення цифрових платежів: стимулювати впровадження цифрових платежів у всьому світі. Зростаюча кількість споживачів і підприємств, які використовують онлайн-транзакції, потребує зручних

платформ для безпечного електронного обміну.

2. Надійність і безпека: пріоритетом компанії є забезпечення надійності та безпеки. Товариство інвестує в передові технології шифрування і багатофакторну автентифікацію для захисту даних і транзакцій користувачів.

3. Розвиток цифрової економіки: процесори відіграють важливу роль у стимулюванні росту цифрової економіки, пропонуючи безперебійні платформи для фінансового обміну.

4. Розширення ринку: ТОВ «ПРОКАРД» сприяє розвитку ринку платіжних карток, забезпечуючи простоту використання та надійність своїх послуг.

Організаційна структура ТОВ «ПРОКАРД» має лінійно-функціональну модель управління (рисунок 2.1).

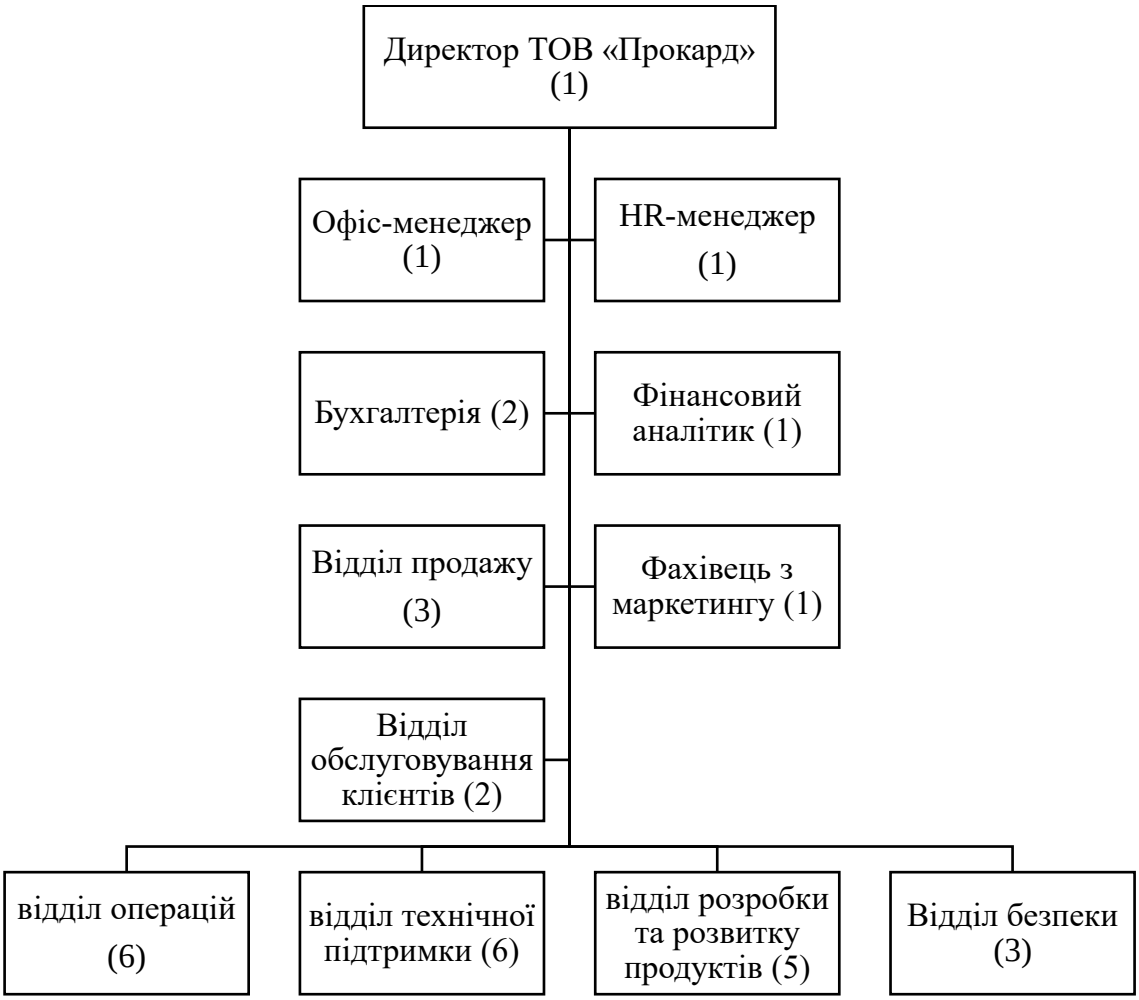


Рисунок 2.1 – Організаційна структура ТОВ «ПРОКАРД»

Джерело: складено за даними ТОВ «ПРОКАРД»

Організаційна структура управління ТОВ «ПРОКАРД» є лінійно-функціональною. Вона поєднує в собі елементи лінійної та функціональної організації. У такій схемі управління основна увага приділяється чіткій ієрархії, де кожен підрозділ має свої функції, але при цьому зберігається централізоване керівництво. Кожен відділ має свого керівника, що дозволяє забезпечити чітке управління та координацію компанією. У лінійно-функціональній організаційній схемі кожен підрозділ виконує свої функції, але взаємодіє з іншими підрозділами через директора. Це дозволяє забезпечити координацію дій і уникнути дублювання функцій. Розподіл обов'язків між працівниками дозволяє ефективно виконувати всі ключові функції процесингового центру.

Організаційна структура управління ТОВ «ПРОКАРД» дозволяє ефективно управляти різними аспектами бізнесу, забезпечуючи спеціалізацію функціональних підрозділів і чітке підпорядкування, що сприяє досягненню стратегічних цілей компанії в сфері платіжних карток та фінансових послуг.

Вищий рівень управління: Директор процесингового центру ТОВ «ПРОКАРД» – відповідає за загальне керівництво та стратегічне управління компанією; приймає ключові рішення щодо розвитку бізнесу, фінансів, маркетингу та інших стратегічних напрямків; здійснює контроль за виконанням планів та завдань. Директор контролює всі відділи та управляє фінансовими потоками.

Формування облікової політики ТОВ «ПРОКАРД» здійснюється головним бухгалтером і затверджується наказом керівника. Головний бухгалтер відповідає за підготовку та точність фінансової звітності, що відповідає вимогам НП(С)БО; забезпечує ефективну систему внутрішнього контролю, яку вважають необхідною для формування фінансової звітності, що не містить значних спотворень через шахрайство чи помилки.

ТОВ «ПРОКАРД» здійснює оперативний, статистичний, фінансовий та податковий облік відповідно до встановлених норм, а також подає звітність до державних органів у межах їх компетенції. Компанія має право змінювати

розмір статутного фонду відповідно до вимог законодавства. Компанія самостійно формує свою облікову політику і обирає метод ведення бухгалтерії, дотримуючись принципів, визначених законодавством.

Фінансовий аналітик: відповідає за бюджетування, фінансове планування, облік та звітність; аналізує фінансові ризики та пропонує рішення для їх мінімізації.

Фахівець з маркетингу розробляє маркетингові стратегії для просування послуг компанії; аналізує ринок і конкурентів, проводить дослідження споживчого попиту.

Відділ операцій очолює керівник відділу. У відділу працює 4 фахівців з обробки транзакцій та аналітик. Відділ технічної підтримки очолює керівник. У відділу працюють 4 інженери з підтримки та 2 системних адміністратори. Відділ безпеки очолює керівник. У відділі працюють 2 фахівця з моніторингу шахрайства. Відділ розробки та розвитку продуктів очолює керівник. У відділі працюють 2 фахівця з розробки програмного забезпечення, 3 фахівця зі збірки обладнання.

Процесинговий центр (ТОВ «ПРОКАРД»), подібно до інших TPP-процесорів, має ключове значення для забезпечення безперервності електронних платежів, їх безпеки та ефективності переказів між продавцями і власниками карток. Компанія оптимізує обробку платежів і сприяє розвитку сучасного ринку.

ТОВ «ПРОКАРД» забезпечує кожному клієнту індивідуальне комплексне рішення для організації та супроводу авторизаційних і клірингових операцій. Це рішення включає в себе установку та обслуговування терміналів, збірку серверного та комунікаційного обладнання, створення захищеного каналу для обміну даними, надання віддаленого доступу до рахунків і карт клієнтів, а також забезпечення інтеграції з мобільним банкінгом та іншими популярними сервісами. Структура реалізації продукції (послуг) компанії наведена на рисунку 2.2.



Рисунок 2.2 – Структура реалізації продукції (послуг) ТОВ «ПРОКАРД»

Джерело: складено за даними ТОВ «ПРОКАРД»

Найбільшу питому вагу в структурі послуг компанії займає технічна підтримка (32 %). Розглянемо детально декілька основних напрямків діяльності компанії в сфері технічної підтримки:

1. Дистанційна технічна підтримка: надання допомоги клієнтам через інтернет або телефон. Включає вирішення проблем з програмним забезпеченням, налаштуванням обладнання та іншими запитами.

2. On-site технічна підтримка: фахівці ТОВ «ПРОКАРД» виїжджають до клієнта для вирішення складних проблем, які не можуть бути усунені дистанційно (встановлення нового обладнання, ремонти або налаштування).

3. Моніторинг IT-інфраструктури клієнта для виявлення проблем на ранніх стадіях. Це дозволяє проактивно усувати потенційні неполадки.

4. Комплексне управління IT-ресурсами клієнта, включаючи сервери, мережі та програмне забезпечення. Це може включати адміністрування систем, оновлення програмного забезпечення та резервне копіювання даних.

5. Кібербезпека. Надання послуг з захисту інформаційних систем від кібератак (аудит безпеки, впровадження антивірусних рішень та навчання співробітників).

Консультаційні послуги займають в структурі послуг 8 % та включають: надання експертних порад щодо вибору програмного забезпечення, обладнання та оптимізації ІТ-процесів.

Компанія здійснює швидке реагування на інциденти (наприклад, збої в роботі систем), їх усунення та проводить детальний аналіз причин виникнення проблем і розробку заходів для їх уникнення в майбутньому.

Розробка та інтеграція програмного забезпечення складає в структурі послуг підприємства 16 %. Фахівці (програмісти) ТОВ «ПРОКАРД» створюють кастомізовані рішення (розробка додатків, налаштування існуючих рішень та ін.) для бізнесу клієнта та інтегрують їх з існуючими системами.

Компанія активно працює з картковими продуктами та рахунками (відкриття нових рахунків, управління існуючими рахунками, а також обслуговування карток). Значна питома вага операцій з картками в структурі послуг ТОВ «ПРОКАРД» вказує на потенціал для подальшого зростання в цій сфері. Компанія може розвивати нові продукти, пропонувати додаткові послуги та підвищувати рівень обслуговування клієнтів.

Питома вага за напрямком: підтримка випуску карток міжнародних платіжних систем Visa, MasterCard та UnionPay (9 %) свідчить про те, що компанія має партнерські відносини з провідними міжнародними платіжними системами. Це забезпечує клієнтам доступ до широкого спектра платіжних можливостей.

Персоналізація карток (8 %) дозволяє клієнтам отримувати індивідуальні рішення, що відповідають їхнім потребам. Зростання попиту на персоналізовані продукти може бути використане для впровадження нових маркетингових стратегій. Компанія може розглядати можливість пропонувати кастомізовані картки для різних сегментів ринку (молодь, бізнес-клієнти тощо).

Обробка карткових операцій є критично важливою для забезпечення швидкості та безпеки транзакцій. Достатньо висока питома вага цієї послуги в

структурі реалізованих послуг ТОВ «ПРОКАРД» (9 %) свідчить про те, що компанія має надійну інфраструктуру для обробки платежів.

Інвестування в технології обробки платежів (наприклад, блокчейн або штучний інтелект для виявлення шахрайства) може підвищити ефективність і безпеку. Це також може допомогти зменшити витрати на обробку транзакцій.

ТОВ «ПРОКАРД» ставить перед собою мету допомагати клієнтам створювати та використовувати повнофункціональні платіжні інструменти на основі сучасних сервісів індустрії платіжних карток, які відрізняються коректністю, повнотою та своєчасністю всіх процесів.

Структура послуг компанії демонструє сильну орієнтацію на карткові продукти та платежі, що є актуальним у сучасному фінансовому середовищі. Висока питома вага операцій з картками та рахунками свідчить про можливості для подальшого розвитку в цій сфері. Компанії варто зосередитися на поглибленні співпраці з міжнародними платіжними системами, впровадженні інновацій у персоналізації карток, інвестуванні в технології обробки карткових операцій.

Крім основного виду діяльності, компанія спеціалізується на зборці та реалізації серверного обладнання (4%), що включає в себе проєктування, виготовлення, налаштування та продаж серверів для різних бізнес-потреб як стандартних конфігурацій, так і кастомізованих рішень для специфічних вимог клієнтів.

Основні етапи процесу виробництва наведено на рисунку 2.3.

При аналізі потреб клієнта визначаються вимоги замовника, такі як: обсяг обробки даних, типи навантажень, необхідна продуктивність і бюджет.

Розробка архітектури сервера на основі зібраних вимог включає вибір компонентів (процесори, материнські плати, оперативна пам'ять, накопичувачі, блоки живлення та інше). Для виробництва серверного обладнання ТОВ «ПРОКАРД» закуповує необхідні компоненти від відомих брендів (Intel, AMD, Dell, HP) у надійних постачальників, що включає в себе перевірку якості та відповідності стандартам.

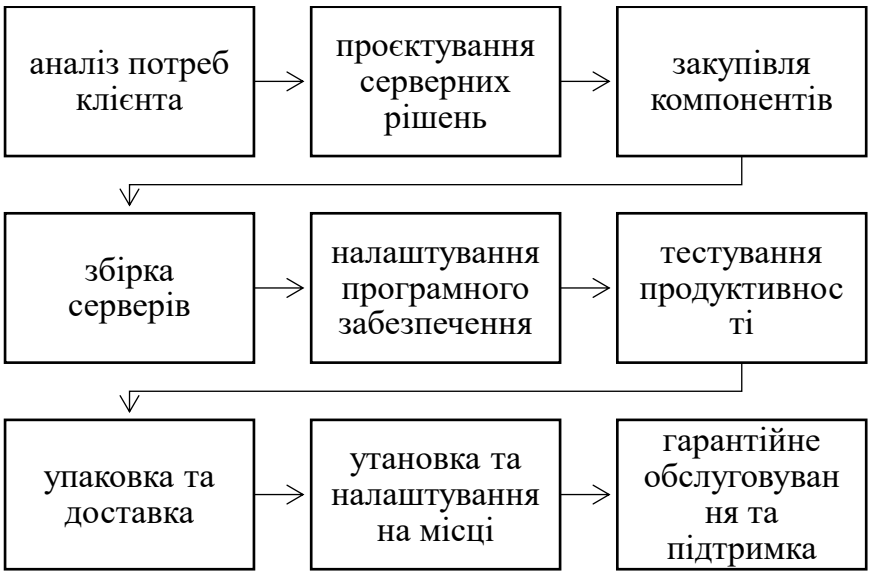


Рисунок 2.3 – Основні етапи процесу виробництва серверного обладнання

Джерело: складено за даними ТОВ «ПРОКАРД»

Збірка та реалізація серверного обладнання є важливим напрямком діяльності компанії, що дозволяє задовольняти різноманітні потреби клієнтів у сфері ІТ. Завдяки комплексному підходу та високій якості обслуговування компанія здатна стати надійним партнером для бізнесу в умовах сучасних технологічних викликів.

Перевагами співпраці з компанією є:

1 Індивідуальний підхід: кастомізовані рішення відповідно до специфічних потреб бізнесу.

2 Висока якість продукції та послуг.

3 Комплексний сервіс: від проєктування до обслуговування.

4 Технічна експертиза: команда фахівців з багаторічним досвідом у сфері ІТ.

Основні техніко-економічні показники діяльності досліджуваного підприємства за період 2021-2023 років наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Основні техніко-економічні показники діяльності ТОВ «ПРОКАРД» за період 2021-2023 рр.

№ з/п	Показники	Од. вимі-ру	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення показників 2023 р. в порівнянні з			
						2021 р.		2022 р.	
						(+/-)	%	(+/-)	%
1	Середня чисельність працівників	осіб	29	32	32	3	10,34%	0	0,00%
2	Середньомісяч-на зарплата	грн	6036,49	6773,96	8412,76	2376,27	39,37%	1638,8	24,19%
3	Вартість основних засобів	тис. грн	30808,4	35325,6	41017,1	10208,7	33,14%	5691,5	16,11%
4	Знос	тис. грн	7558,9	7847,8	7666,4	107,5	1,42%	-181,4	-2,31%
5	Дебіторська заборгованість	тис. грн	9367,3	13269,7	12901,2	3533,9	37,73%	-368,5	-2,78%
6	Кредиторська заборгованість	тис. грн	28475,8	23820,8	37826,8	9351	32,84%	14006	58,80%
7	Собівартість продукції (послуг)	тис. грн	129891,8	139131,3	158228,9	28337,1	21,82%	19097,6	13,73%
8	Чистий дохід від реалізації	тис. грн	144135,8	148591,4	176540,9	32405,1	22,48%	27949,5	18,81%
9	Чистий прибуток (збиток)	тис. грн	2921,9	4239,4	4045,9	1124	38,47%	-193,5	-4,56%
10	Податок на прибуток	тис. грн	854,3	1134,4	1082,1	227,8	26,67%	-52,3	-4,61%

Джерело: складено за даними ТОВ «ПРОКАРД»

Аналіз представлених в таблиці 2.1 розрахунків техніко-економічних показників ТОВ «ПРОКАРД» в 2021-2023 роках дозволяє виявити тенденції в його діяльності. Загалом, команда ТОВ «ПРОКАРД» налічує 32 особи та співпрацює, поєднуючи свої різноманітні навички й досвід для вирішення складних завдань і досягнення спільних цілей. Всі співробітники компанії мають фахову вищу освіту. В компанії працює 2 кандидата технічних наук. Середній досвід роботи в платіжній індустрії ключових співробітників складає 15 років.

Чисельність працівників зросла на 3 особи (10,34 %) у 2022 році та залишилася стабільною у 2023 році, що може свідчити про стабілізацію чисельності персоналу.

Середня зарплата зросла на 12 % у 2022 році та на 24 % у 2023 році та склала 8 412,76 грн. Це свідчить про позитивну динаміку в оплаті праці, що

може бути пов'язано з покращенням фінансових результатів підприємства.

Вартість основних засобів зросла на 14,7 % у 2022 році і на 16,1 % у 2023 році, що вказує на реалізацію інвестицій в основні засоби та модернізацію виробництва. Знос основних засобів зростав у перші два роки (2021-2022 рр.), але у 2023 році зменшився на 2,31 %, що свідчить про їх оновлення.

Дебіторська заборгованість зросла у 2022 році на 37,73 % до рівня 13 269,7 тис. грн, але трохи зменшилася у 2023 році на 2,78 % та склала 12 901,2 тис. грн. Це може вказувати на покращення управління дебіторською заборгованістю.

Кредиторська заборгованість протягом 2021-2022 років зменшилася, але потім різко зросла у 2023 році на 58,80 % та склала 37 826,8 тис. грн. Зростання кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги протягом 2023 р. стало частиною стратегії управління оборотним капіталом. Підприємство використовує кредиторську заборгованість для отримання товарів і послуг без миттєвих виплат, що дозволяє зберігати ліквідність.

Зростання кредиторської заборгованості за розрахунками з учасниками вказує на те, що підприємство укладає більше угод з учасниками (партнерами), що є результатом реалізації стратегії розширення бізнесу та впровадження нових проєктів.

Керівництво ТОВ «ПРОКАРД» свідомо збільшує заборгованість для оптимізації оборотного капіталу, що дозволяє зберігати більше коштів для інвестування в розвиток.

Зростання собівартості продукції від 129 891,8 тис. грн у 2021 році до 158 228,9 тис. грн у 2023 році вказує на збільшення витрат на виробництво.

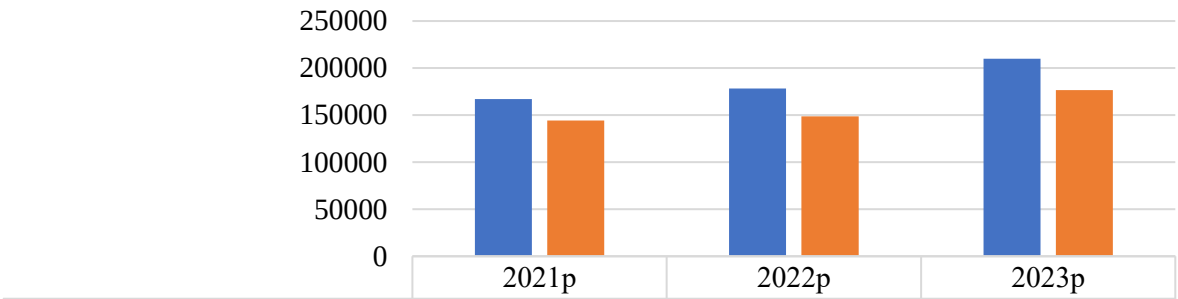
Зростання чистого доходу від реалізації з 144 135,8 тис. грн у 2021 році до 176 540,9 тис. грн у 2023 році вказує на позитивну динаміку продажів.

Протягом 2021-2022 років чистий прибуток зростав з 2 921,9 тис. грн до 4 239,4 тис. грн у 2022 році, але зменшився у 2023 році до 4 045,9 тис. грн (на 4,56 %), що може свідчити про збільшення витрат на виробництво. Податок на

прибуток протягом 2021-2022 рр. зростав відповідно до чистого прибутку, але зменшився у 2023 році.

Результати аналізу показників свідчать про те, що ТОВ «ПРОКАРД» демонструє загальну позитивну динаміку розвитку. Є позитивні зміни в інвестиціях в основні засоби. Проте, проблеми з кредиторською заборгованістю можуть вимагати уваги. Також необхідно звернути увагу на управління витратами для покращення прибутковості в умовах зростання собівартості продукції.

Динаміка доходів від реалізації продукції та послуг ТОВ «ПРОКАРД» наведена на рисунку 2.4.



	2021р	2022р	2023р
Дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	167078,2	178301,1	209890,6
Чистий доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	144135,8	148591,4	176540,9

Рисунок 2.4 – Динаміка доходів від реалізації продукції та послуг ТОВ «ПРОКАРД» за період 2021-2023 рр.

Джерело: складено за даними ТОВ «ПРОКАРД»

Загалом можна сказати, що підприємство ТОВ «ПРОКАРД» перебуває у стадії розвитку, але потребує оптимізації фінансових показників для забезпечення стабільного росту в майбутньому.

2.2 Облік доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД»

Облік доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» відповідає основним принципам бухгалтерського обліку та вимогам до підготовки

фінансової звітності.

Організація бухгалтерського обліку доходів від реалізації продукції забезпечує: стабільність застосування обраної методології протягом поточного року при відображенні господарських операцій, пов’язаних із доходами від реалізації продукції; повноту і точність відображення доходів за звітний період, чи то місяць, квартал або рік; коректність віднесення доходів до відповідних звітних періодів.

Дохід від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» визнається у разі виконання наступних умов:

1. Передача ризиків і вигід, пов'язаних з правом власності: дохід визнається, коли продукція передана покупцеві, і всі ризики та вигоди, що виникають у зв'язку з правом власності на неї, переходять до покупця.

2. Наявність угоди: існує укладений договір між продавцем і покупцем, який чітко визначає умови постачання, обсяги продукції, ціну та терміни.

3. Визначення суми доходу: сума доходу повинна бути надійно оцінена. Це означає, що підприємство повинно мати впевненість у отриманні платежу від покупця.

4. Виконання зобов’язань: продавець виконав свої зобов'язання за договором, тобто продукція була виготовлена та готова до відвантаження.

5. Відсутність суттєвих сумнівів щодо можливості отримання доходу: не повинно бути значних сумнівів щодо того, чи отримає підприємство оплату за реалізовану продукцію.

Облікова політика ТОВ «ПРОКАРД» формується через систему внутрішньої документації, що охоплює різні аспекти облікової діяльності. Частина змісту цієї політики також відображена в установчих документах підприємства.

Основою для продажу продукції (послуг) є укладені договори (замовлення, угоди) з покупцями. У цих договорах чітко зазначаються зобов’язання продавця (виконавця) щодо обсягів і термінів постачання продукції (товарів), виконання робіт (послуг), а також зобов’язання покупця

(замовника) прийняти продукцію. Особливу увагу в договорах приділяють ціні товару, термінам поставки, порядку розрахунків і термінам оплати, оскільки ці умови є критично важливими для вирішення можливих спорів у претензійно-позовному порядку.

Система обліку доходів від реалізації продукції (послуг) на ТОВ «ПРОКАРД» є важливим елементом фінансового управління компанії. Вона дозволяє контролювати та аналізувати доходи, що отримуються від продажу, забезпечуючи точність фінансової звітності та прийняття управлінських рішень. Наведемо детальний опис цієї системи:

Організаційна структура обліку.

Відповідальні особи: у ТОВ «ПРОКАРД» за облік доходів відповідають бухгалтерія та фінансовий відділ. Бухгалтерія проводить первинний облік, а фінансовий відділ аналізує дані для складання звітності.

Взаємодія з іншими відділами: облік доходів тісно пов'язаний з відділом продажів, логістики та складу. Відділ продажів надає інформацію про реалізовану продукцію, а логістика – про її доставку.

Первинний облік доходів від реалізації продукції (послуг).

Первинний облік доходів від реалізації продукції (послуг) організовується за відповідними групами, для яких відкривається окремий субрахунок. Реалізація продукції та послуг компанії здійснюється на підставі договорів, які укладаються на тривалий період. На продукцію, що відвантажується (апаратні засоби: сервери, комп'ютери, мобільні пристрої, смарт-годинники та інші пристрої, що підтримують роботу програмного забезпечення), виписують накладну чи інший документ, в яких вказують найменування, номенклатурний номер, сорт, розмір, кількість виробів (продукції), найменування та адресу одержувача. Розрахунковими документами з обліку доходів від реалізації є: прибутковий касовий ордер (форма № КО-1); виписка банку; рахунки-фактури, рахунки; накладна, товарно-транспортна накладна, накладна вимога на відпуск (внутрішнє переміщення) матеріалів за формою № М-11; специфікації (за великої

номенклатури відвантаженої продукції).

Документація: для обліку доходів від реалізації продукції використовуються такі документи: товарні накладні – підтверджують передачу товару покупцеві; акти виконаних робіт (якщо продукція надається в рамках послуг) – фіксують факт виконання робіт; рахунки-фактури – використовуються для оформлення продажу та нарахування ПДВ.

Реєстрація операцій: усі операції з реалізації фіксуються у бухгалтерській системі в момент їх здійснення.

Первинний облік від реалізації ІТ-послуг компанії є важливою частиною бухгалтерського обліку, яка дозволяє фіксувати та контролювати доходи підприємства ТОВ «ПРОКАРД», що надає послуги в сфері інформаційних технологій. Розглянемо процес первинного обліку від реалізації послуг:

1. Визначення послуг: консультаційні послуги; розробка програмного забезпечення; технічна підтримка; інсталяція та налаштування обладнання; навчання користувачів; хостинг та адміністрування серверів.

2. Укладання договору. Для кожної наданої послуги укладається договір (контракт) з клієнтом, в якому зазначаються: сторони угоди (постачальник послуг і замовник); опис послуг; умови виконання (терміни, етапи); вартість послуг; умови оплати (передоплата, післяплата, графік платежів).

3. Первинні документи. Для обліку реалізації ІТ-послуг оформляються наступні первинні документи:

Акти виконаних робіт. Акт виконаних робіт є основним документом, що підтверджує факт надання послуг. Він повинен містити: назву компанії-постачальника та замовника; опис наданих послуг; дати виконання робіт; підписи відповідальних осіб.

Рахунки-фактури. Рахунок-фактура є документом, що підтверджує право на отримання коштів за надані послуги. Він повинен містити: інформацію про продавця та покупця; опис послуг; суму до оплати (з ПДВ або без); номер і дату рахунка.

На основі актів виконаних робіт та рахунків-фактур підприємство

здійснює облік доходів: Дебет рахунка 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками» (якщо послуга надана, але оплата ще не отримана), Кредит рахунка 70 «Доходи від реалізації» (на момент визнання доходу).

Витрати на надання ІТ-послуг обліковуються на рахунках класу 9 (витрати).

На основі первинних документів та обліку доходів і витрат підприємство формує фінансову звітність, включаючи: Звіт про фінансові результати (форма № 2), Податкові декларації (декларація з ПДВ, декларація з податку на прибуток).

Регулярний контроль за первинними документами та їх відповідністю фактичним наданням послуг є важливим для запобігання шахрайству та помилкам у бухгалтерії. Первинний облік від реалізації ІТ-послуг є складним, але важливим процесом, що вимагає точності та відповідності законодавству. Правильне оформлення документів і облік доходів та витрат дозволяє підприємству ефективно управляти фінансами та забезпечувати прозорість у веденні бізнесу. Усі документи оформлюються відповідно до вимог законодавства. Керівництво компанії забезпечує належний контроль за виконанням кожного етапу документообігу.

Схема документообігу ТОВ «ПРОКАРД» в умовах реалізації ІТ-послуг з передоплатою наведена на рисунку 2.5.

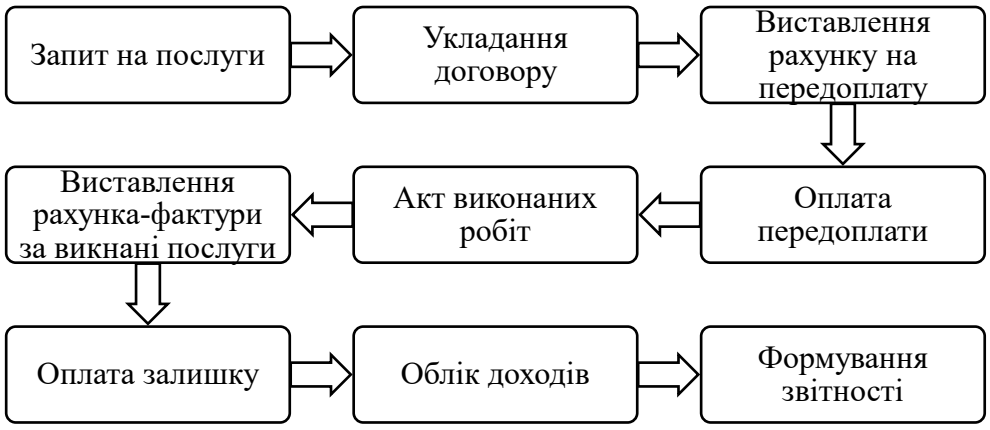


Рисунок 2.5 – Схема документообігу ТОВ «ПРОКАРД» при реалізації ІТ-послуг з передоплатою

Джерело: складено за даними ТОВ «ПРОКАРД»

Охарактеризуємо більш детально кожний етап схеми, наведений на рисунку 2.5.

1. Запит на послуги: Документ: Запит клієнта на надання ІТ-послуг.

Відповідальність: Відділ продажу.

2. Укладання договору: Документ: Договір на надання ІТ-послуг (з умовами передоплати).

Відповідальність: юрист, керівник проєкту.

Стадія: Погодження умов, підписання.

3. Виставлення рахунка на передоплату. Документ: Рахунок-фактура на передоплату.

Відповідальність: Бухгалтерія.

Стадія: Виставлення рахунка після підписання договору.

4. Оплата передоплати. Документ: Копія платіжної інструкції.

Відповідальність: Клієнт.

Стадія: Підтвердження отримання коштів.

5. Акт виконаних робіт. Документ: Акт виконаних робіт (після виконання послуг).

Відповідальність: Керівник проєкту, виконавці.

Стадія: Підписання акта з боку клієнта.

6. Виставлення рахунка-фактури за виконані послуги. Документ: Рахунок-фактура за виконані послуги (з урахуванням передоплати).

Відповідальність: Бухгалтерія.

Стадія: Виставлення рахунка після підписання акту.

7. Оплата залишку. Документ: Копія платіжної інструкції про оплату залишку (якщо є).

Відповідальність: Клієнт.

Стадія: Підтвердження отримання залишку.

8. Облік доходів. Документ: Внесення даних до бухгалтерської системи (на основі актів та рахунків).

Відповідальність: Бухгалтерія.

Стадія: Облік доходів за виконані послуги.

9. Формування звітності. Документ: Фінансова звітність (з урахуванням реалізації).

Відповідальність: Бухгалтерія, фінансовий директор.

Стадія: Підготовка звітності для зовнішніх та внутрішніх користувачів.

Відображення доходів від реалізації готової продукції (серверів) в бухгалтерському обліку ТОВ «ПРОКАРД» представлено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Відображення доходів від реалізації готової продукції (серверів) в бухгалтерському обліку ТОВ «ПРОКАРД»

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, тис. грн
		Дебет	Кредит	
Відвантаження				
1	Відображено доходи від реалізації серверів (20 од.) (135 тис. грн /од) × 20 од.) = 2700 тис. грн	361	701	2700,00
2	Нараховано податкові зобов’язання з ПДВ 20% з договірної вартості реалізованих послуг 2700,00 / 6 = 450,00 тис. грн	701	641	450,00
3	Списано суму доходу на фінансовий результат	701	791	2250,00
4	Відображено собівартість готової продукції	901	26	1520,00
5	На фінансовий результат списано собівартість готової продукції	791	901	1520,00
6	Отримано грошові кошти	311	361	2700,00
	Оплата			
7	Надійшла попередня оплата за продукцію	311	681	2700,00
8	Нараховано податкові зобов'язання щодо ПДВ	643	641	450,00
9	Відображено реалізацію готової продукції	361	701	2700,00
10	Списано податкові зобов'язання щодо ПДВ	701	643	450,00
11	Відображено собівартість готової продукції	901	26	1520,00
12	Списано на фінансові результати: доходи витрати	 701 791	 791 901	 2250,00 1520,00
13	Проведено зарахування заборгованостей	681	361	2700,00

Джерело: складено за даними обліку ТОВ «ПРОКАРД»

Наступним етапом окреслимо приклад обліку доходів від надання послуг ТОВ «ПРОКАРД» (таблиця 2.3) за наступними умовами: 26.08.2024 року ТОВ «ПРОКАРД» отримало замовлення від ПАТ «Приватбанк» на надання послуг з технічної підтримки випуску карток міжнародних платіжних систем Visa. Вартість замовлення без ПДВ складає

4 200,00 тис. грн, при цьому сума ПДВ (20 %) – 840,00 тис. грн.

В даному випадку дохід від реалізації послуг ТОВ «ПРОКАРД» буде визнаним тільки при підписанні Акту виконаних робіт.

Таблиця 2.3 – Відображення доходів від реалізації послуг (технічна підтримка випуску карток міжнародних платіжних систем Visa) в бухгалтерському обліку ТОВ «ПРОКАРД»

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, тис. грн
		Дебет	Кредит	
Надання послуг				
1	Здійснена реалізація робіт	377	703	5040,00
2	Відображено виникнення податкових зобов'язань щодо ПДВ	703	641	840,00
3	Визнано собівартість наданих послуг	903	23	2820,00
4	Поступили грошові кошти за оплату послуг	311	377	5040,00
Оплата				
5	Поступили грошові кошти за оплату послуг	311	681	5040,00
6	Нарахована сума податкових зобов'язань з ПДВ	643	641	840,00
7	Здійснено виконання робіт	377	703	5040,00
8	Списана сума податкових зобов'язань з ПДВ	703	643	840,00
9	Визнано собівартість наданих послуг	903	23	2820,00
10	Проведено зарахування заборгованості	681	377	5040,00

Джерело: складено за даними обліку ТОВ «ПРОКАРД»

Результати оцінки обліку на підприємстві свідчать про те, що облік доходів (послуг) від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» здійснюється у відповідності до вимог НП(С)БО 15 «Дохід», з використання Плану рахунків та з використанням типових форм первинних документів.

Аналітичний облік доходів від реалізації послуг є важливою частиною бухгалтерського обліку, яка дозволяє детально відстежувати та аналізувати фінансові результати підприємства. Всі послуги, які надає компанія, розділені на категорії (наприклад, технічна підтримка, консультаційні послуги, навчання тощо). Для кожної категорії послуг визначено ціну за одиницю послуги. Всі доходи від реалізації продукції (послуг) зафіксовані в облікових системах з зазначенням дати, типу послуги, кількості наданих послуг та загальної суми.

Системи обліку: ТОВ «ПРОКАРД» використовує автоматизовану бухгалтерську систему для ведення обліку доходів, яка за нинішніх умов потребує перегляду. Система в цілому дозволяє: автоматично формувати проводки при реалізації продукції; нараховувати ПДВ та інші податки; генерувати звіти про доходи за різними періодами та напрямками діяльності та кодувати доходи: кожен вид продукції має свій код, що дозволяє вести детальний облік за категоріями продукції (послуг).

Облікові регістри (книги, відомості, журнали тощо) призначені для хронологічного, систематичного або комбінованого накопичення, групування та узагальнення інформації про господарські операції, що міститься у первинних документах, прийнятих до обліку.

Регістри бухгалтерського обліку оформлені в електронному форматі та містять реквізити, передбачені Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», зокрема назву форми, найменування підприємства, період реєстрації господарських операцій, одиницю виміру, посади осіб, прізвища та підписи або інші дані, що дозволяють ідентифікувати осіб, які брали участь у їх складанні.

Облікові регістри (журнали, відомості, таблиці аналітичних даних, аркуші-розшифровки тощо) за всіма господарськими операціями заповнюються в гривнях та копійках, а регістри, що ведуться окремо для операцій в іноземних валютах, – у відповідних одиницях іноземної валюти.

Облікові регістри формуються щомісяця. Всі регістри підписуються виконавцями та головним бухгалтером або особою, відповідальною за ведення бухгалтерського обліку.

Ведення облікових регістрів та контроль первинних документів здійснюються із застосуванням коду класу рахунків і коду синтетичного рахунку.

Формування аналітичних даних відбувається шляхом групування однакових за економічним змістом даних первинних документів у відомостях, з яких підсумки переносяться до відповідних журналів.

У фінансовій звітності ТОВ «ПРОКАРД» доходи від реалізації послуг відображаються у формі Звіту про фінансові результати (Звіт про прибутки і збитки) рядок 2000.

Для забезпечення точності обліку в компанії проводяться регулярні перевірки та аудити: як внутрішній аудит, так і зовнішній. Контроль за виконанням плану продажів і бюджету допомагає вчасно виявляти відхилення і коригувати стратегію.

Результати аналізу показали, що система обліку доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» є комплексною. Вона забезпечує точний облік фінансових потоків, що дозволяє компанії ефективно управляти своїми ресурсами, приймати обґрунтовані рішення та реагувати на зміни ринкової ситуації. Застосування автоматизованих систем обліку підвищує ефективність роботи та знижує ризики помилок у фінансовій звітності.

Документообіг на ТОВ «ПРОКАРД» регулюється відповідними організаційно-розпорядчими документами, виданими посадовим особам у межах наданих їм повноважень.

Господарські операції відображаються в облікових регістрах у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені. Досліджуване підприємство вживає всіх необхідних заходів для запобігання несанкціонованому та непомітному виправленню записів у первинних документах і регістрах бухгалтерського обліку та забезпечує їх належне зберігання протягом встановленого строку.

2.3 Фінансовий аналіз ТОВ «ПРОКАРД»

Фінансовий аналіз на ТОВ «ПРОКАРД» є важливим інструментом для оцінки підприємства і формування стратегій для його подальшого розвитку. Він проводиться з метою оцінки фінансового стану підприємства, його ефективності та стабільності. Аналіз балансу допоможе зрозуміти фінансовий

стан ТОВ «ПРОКАРД» та визначити його позицію на ринку в період 2021-2023 років (таблиця 2.4).

Таблиця 2.4 – Аналітичний баланс ТОВ «ПРОКАРД» за період 2021-2023 рр.

2021-2022 рр.								
Назва статті	Абсолютні величини		Питома вага, %		Зміни			
	2021 р.	2022 р.	2021 р.	2022 р.	в абсолютних величинах	у питомій вазі	у процентах на початок періоду	у % до зміни підсумку балансу
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Активи								
Необоротні активи	33 992,60	38 414,60	45,95	46,57	+4 422,00	+0,62	+13,01	+51,97
Оборотні активи	39 990,10	44 077,10	54,05	53,43	+4 087,00	-0,62	+10,22	+48,03
запаси	23 008,00	25 105,40	31,10	30,43	+2 097,40	-0,67	+9,12	+24,65
дебіторська заборгованість	9 367,30	13 269,70	12,66	16,09	+3 902,40	+3,42	+41,66	+45,86
грошові кошти	7 614,80	5 702,00	10,29	6,91	-1 912,80	-3,38	-25,12	-22,48
інші оборотні активи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Інші активи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Баланс	73 982,70	82 491,70	100,00	100,00	+8 509,00	0,00	+11,50	+100,00
Пасиви								
Власний капітал	43 277,00	44 707,00	58,50	54,20	+1 430,00	-4,30	+3,30	+16,81
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	0,00	6 005,00	0,00	7,28	+6 005,00	+7,28	0,00	+70,57
Поточні зобов'язання	30 705,70	31 779,70	41,50	38,52	+1 074,00	-2,98	+3,50	+12,62
короткострокові кредити банків	0,00	7 958,90	0,00	9,65	+7 958,90	+9,65	0,00	+93,54
поточна заборгованість за довгостроковими зобов’язаннями	1 107,40	0,00	1,50	0,00	-1 107,40	-1,50	-100,0	-13,01
кредиторська заборгованість	28 475,80	23 820,80	38,49	28,88	-4 655,00	-9,61	-16,35	-54,71
інші поточні зобов'язання	1 122,50	0,00	1,52	0,00	-1 122,50	-1,52	-100,0	-13,19
Інші пасиви	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Баланс	73 982,70	82 491,70	100,00	100,00	+8 509,00	0,00	+11,50	+100,00

Продовження таблиці 2.4

2022-2023 рр.								
Назва статті	Абсолютні величини		Питома вага, %		Зміни			
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	в абсолютних величинах	у питомій вазі	у процентах на початок періоду	у % до зміни підсумку балансу
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Активи								
Необоротні активи	38 414,60	45 456,00	46,57	49,09	+7 041,40	+2,52	+18,33	+69,65
Оборотні активи	44 077,10	46 680,40	53,43	50,41	+2 603,30	-3,02	+5,91	+25,75
- запаси	25 105,40	26 790,50	30,43	28,93	+1 685,10	-1,50	+6,71	+16,67
- дебіторська заборгованість	13 269,70	12 901,20	16,09	13,93	-368,50	-2,15	-2,78	-3,65
- грошові кошти	5 702,00	6 988,70	6,91	7,55	+1 286,70	+0,63	+22,57	+12,73
- інші оборотні активи	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Інші активи	0,00	464,80	0,00	0,50	+464,80	+0,50	0,00	+4,60
Баланс	82 491,70	92 601,20	100,00	100,00	+10 109,50	0,00	+12,26	+100,00
Пасиви								
Власний капітал	44 707,00	49 393,30	54,20	53,34	+4 686,30	-0,86	+10,48	+46,36
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	6 005,00	3 555,80	7,28	3,84	-2 449,20	-3,44	-40,79	-24,23
Поточні зобов'язання	31 779,70	39 652,10	38,52	42,82	+7 872,40	+4,30	+24,77	+77,87
- короткострокові кредити банків	7 958,90	0,00	9,65	0,00	-7 958,90	-9,65	-100,0	-78,73
- поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- кредиторська заборгованість	23 820,80	37 826,80	28,88	40,85	+14 006,00	+11,97	+58,80	+138,54
- інші поточні зобов'язання	0,00	1 825,30	0,00	1,97	+1 825,30	+1,97	0,00	+18,06
Інші пасиви	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Баланс	82 491,70	92 601,20	100,00	100,00	+10 109,50	0,00	+12,26	+100,00

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ТОВ «ПРОКАРД»

Протягом аналізованого періоду в компанії спостерігається зростання частки необоротних активів з 45,95 % в 2021 році до 49,09 % в 2023 році, що свідчить про те, що компанія активно інвестує в довгострокові активи. Це є

результатом модернізації обладнання, придбання нових основних засобів та інвестицій у нематеріальні активи (патенти, ліцензії). Збільшення частки необоротних активів може позитивно вплинути на виробничі потужності ТОВ «ПРОКАРД» та його конкурентоспроможність. Позитивна динаміка необоротних активів вказує на стратегічне планування і інвестиції в розвиток.

Оборотні активи зросли з 39 990,1 тис. грн в 2021 році до 46 680,4 тис. грн в 2023 році. Проте їх частка у загальних активах зменшилася з 54,05 % в 2021 році до 50,41 % в 2023 році. Це свідчить про те, що хоча і ТОВ «ПРОКАРД» збільшило обсяги оборотних активів, їх зростання відбувається повільніше в порівнянні зі зростанням необоротних активів. Зменшення частки оборотних активів вказує на те, що компанія більше фокусується на довгострокових інвестиціях.

Власний капітал зріс з 44 707,0 тис. грн в 2022 році до 49 393,3 тис. грн в 2023 році, але його частка у загальній валюті балансу зменшилася з 54,20 % до 53,34 %, що свідчить про збільшення зобов’язань та залучення зовнішнього фінансування для підтримки зростання активів. Зростання власного капіталу є позитивним знаком, оскільки це свідчить про прибутковість ТОВ «ПРОКАРД» та можливість реінвестування прибутку.

Загальна валюта балансу зросла з 73 982,7 тис. грн в 2021 році до 92 601,2 тис. грн в 2023 році. Це свідчить про загальний ріст активів ТОВ «ПРОКАРД» і є результатом як збільшення доходів від продажу, так і залучення додаткового фінансування.

Зростання валюти балансу свідчить про розширення бізнесу та потенційні можливості для подальшого розвитку.

Таким чином, ТОВ «ПРОКАРД» демонструє позитивні тенденції в розвитку фінансової структури та активності на ринку. Рекомендується продовжувати стратегію інвестування в необоротні активи при одночасному контролі за рівнем оборотних активів та зобов’язань для забезпечення фінансової стійкості.

Аналіз звіту фінансових результатів за 2021-2023 роки представлений в

таблицях 2.5 та 2.6.

Таблиця 2.5 – Аналітичний звіт фінансових результатів ТОВ «ПРОКАРД» за період 2021-2022 рр.

Назва статті	Абсолютні величини		Питома вага, %		Зміни			
	2021 р.	2022 р.	2021 р.	2022 р.	в абсолютних величинах	у питомій вазі	у % до попереднього періоду	у % до зміни загальної величини
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Доходи								
Виручка	167 078,20	178 301,10	93,80	90,48	+11 222,90	-3,32	+6,72	+59,24
Інші операційні доходи	8 964,60	16 508,60	5,03	8,38	+7 544,00	+3,34	+84,15	+39,82
Фінансові доходи	1 030,00	1 068,60	0,58	0,54	+38,60	-0,04	+3,75	+0,20
Інші доходи	1 044,30	1 184,40	0,59	0,60	+140,10	+0,01	+13,42	+0,74
Разом	178 117,10	197 062,70	100,0	100,00	+18 945,60	0,00	+10,64	+100,00
Витрати								
Непрямі податки	22 942,40	29 709,70	13,10	15,41	+6 767,30	+2,31	+29,50	+38,39
Собівартість продукції	129 891,80	139 131,30	74,14	72,15	+9 239,50	-1,99	+7,11	+52,41
Операційні витрати	18 982,30	20 234,60	10,83	10,49	+1 252,30	-0,34	+6,60	+7,10
Фінансові витрати	1 178,70	1 255,00	0,67	0,65	+76,30	-0,02	+6,47	+0,43
Інші витрати	1 345,70	1 358,30	0,77	0,70	+12,60	-0,06	+0,94	+0,07
Податок на прибуток	854,30	1 134,40	0,49	0,59	+280,10	+0,10	+32,79	+1,59
Разом	175 195,20	192 823,30	100,0	100,00	+17 628,10	0,00	+10,06	+100,00
Елементи операційних витрат								
Матеріальні витрати	62 923,60	67 319,80	87,63	89,60	+4 396,20	+1,97	+6,99	+132,26
Витрати на оплату праці	2 100,70	2 601,20	2,93	3,46	+500,50	+0,54	+23,83	+15,06
Відрахування на соціальні заходи	1 560,40	1 040,60	2,17	1,39	-519,80	-0,79	-33,31	-15,64
Амортизація	2 973,00	2 173,90	4,14	2,89	-799,10	-1,25	-26,88	-24,04
Інші операційні витрати	2 250,80	1 997,00	3,13	2,66	-253,80	-0,48	-11,28	-7,64
Разом	71 808,50	75 132,50	100,0	100,00	+3 324,00	0,00	+4,63	+100,00

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ТОВ «ПРОКАРД»

Як видно з розрахунків, наведених в таблицях 2.5 та 2.6 загальний дохід ТОВ «ПРОКАРД» за період 2021-2023 років збільшився з 178 117,1 тис. грн у 2021 році до 222 943,5 тис. грн у 2023 році.

Середній річний темп зростання доходів за три роки становить приблизно 11 %. Зростання доходів є позитивним сигналом про зростання обсягу продажів або підвищення цін на продукцію та послуги компанії.

Таблиця 2.6 – Аналітичний звіт фінансових результатів ТОВ «ПРОКАРД» за період 2022-2023 рр.

Назва статті	Абсолютні величини		Питома вага, %		Зміни			
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	в абсолютних величинах	у питомій вазі	у % до попереднього періоду	у % до зміни загальної величини
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Доходи								
Виручка	178 301,10	209 890,60	90,48	94,15	+31 589,50	+3,67	+17,72	+122,06
Інші операційні доходи	16 508,60	10 656,90	8,38	4,78	-5 851,70	-3,60	-35,45	-22,61
Фінансові доходи	1 068,60	1 263,20	0,54	0,57	+194,60	+0,02	+18,21	+0,75
Інші доходи	1 184,40	1 132,80	0,60	0,51	-51,60	-0,09	-4,36	-0,20
Разом	197 062,70	222 943,50	100,00	100,0	+25 880,80	0,00	+13,13	+100,00
Витрати								
Непрямі податки	29 709,70	33 349,70	15,41	15,24	+3 640,00	-0,17	+12,25	+13,96
Собівартість продукції	139 131,30	158 228,90	72,15	72,28	+19 097,60	+0,13	+13,73	+73,24
Операційні витрати	20 234,60	22 917,90	10,49	10,47	+2 683,30	-0,02	+13,26	+10,29
Фінансові витрати	1 255,00	1 689,50	0,65	0,77	+434,50	+0,12	+34,62	+1,67
Інші витрати	1 358,30	1 629,50	0,70	0,74	+271,20	+0,04	+19,97	+1,04
Податок на прибуток	1 134,40	1 082,10	0,59	0,49	-52,30	-0,09	-4,61	-0,20
Разом	192 823,30	218 897,60	100,00	100,0	+26 074,30	0,00	+13,52	+100,00
Елементи операційних витрат								
Матеріальні витрати	67 319,80	77 630,00	89,60	86,72	+10 310,20	-2,89	+15,32	+71,65
Витрати на оплату праці	2 601,20	3 230,50	3,46	3,61	+629,30	+0,15	+24,19	+4,37
Відрахування на соціальні заходи	1 040,60	2 125,20	1,39	2,37	+1 084,60	+0,99	+104,23	+7,54
Амортизація	2 173,90	4 048,90	2,89	4,52	+1 875,00	+1,63	+86,25	+13,03
Інші операційні витрати	1 997,00	2 487,60	2,66	2,78	+490,60	+0,12	+24,57	+3,41
Разом	75 132,50	89 522,20	100,00	100,0	+14 389,70	0,00	+19,15	+100,00

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ТОВ «ПРОКАРД»

Протягом досліджуваного періоду витрати також зросли з 175 195,2 тис. грн у 2021 році до 218 897,6 тис. грн у 2023 році. Середній річний темп зростання витрат за 2022-2023 роки становить 13,52 %. Слід зауважити на те, що витрати зросли пропорційно до доходів, що може вказувати на підтримку прибутковості.

Матеріальні затрати зросли з 62 923,6 тис. грн у 2021 році до 77 630,0 тис. грн у 2023 році. Зростання на 15,31 % у 2023 році свідчить про збільшення витрат на сировину та матеріали, що є наслідком значного підвищення цін на матеріали протягом війни.

Витрати на оплату праці зросли з 2 100,7 тис. грн у 2021 році до 3 230,5 тис. грн у 2023 році. Середній річний темп зростання витрат на оплату праці становить 24 %, що свідчить про підвищення заробітної плати персоналу компанії.

Результати аналізу свідчать про те, що ТОВ «ПРОКАРД» демонструє позитивну динаміку зростання доходів при одночасному зростанні витрат. Однак темпи зростання витрат на оплату праці перевищують темпи зростання доходів і загальних витрат, що вимагає контролю за витратами на персонал та оптимізації структури витрат для забезпечення фінансової стійкості в майбутньому.

Аналіз рентабельності ТОВ «ПРОКАРД» за період 2021-2023 років наведений в таблиці 2.7.

Рентабельність активів (ROA) мала протягом аналізованого періоду наступну динаміку: 2021 рік – 4,186 %; 2022 рік – 5,419 %; 2023 рік – 4,621 %.

Результати розрахунків показують, що рентабельність активів зросла у 2022 році, але в 2023 році знизилася на 0,79 %, що свідчить про зниження ефективності використання активів у 2023 році та наявність проблем зі зростанням витрат.

Таблиця 2.7 – Аналіз рентабельності ТОВ «ПРОКАРД» за період 2021-2023 рр.

№ з/п	Показники	Роки			Зміни (+/-)	
		2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023/2021	2023/2022
1	Рентабельність активів	4,186	5,419	4,621	0,435	-0,798
2	Рентабельність власного капіталу	7,242	9,637	8,599	1,357	-1,038
3	Рентабельність продажу	2,932	3,859	3,428	0,496	-0,431
4	Рентабельність чистих активів	6,729	9,021	7,806	1,077	-1,215
5	Рентабельність оборотних активів	11,421	13,642	13,334	1,913	-0,308

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ТОВ «ПРОКАРД»

Рентабельність власного капіталу (ROE) складає в 2021 році 7,24 %. Спостерігається зростання показника у 2022 році до рівня 9,63 %, що вказує на підвищення прибутковості ТОВ «ПРОКАРД» для акціонерів. Однак у 2023 році відбулося зниження рентабельності власного капіталу до рівня 8,59 %, що свідчить про зниження ефективності використання власного капіталу.

Рентабельність продажу (ROS) зросла у 2022 році на 0,92 % та склала 3,85 %, але знизилася у 2023 році до рівня 3,42 %. Це вказує на те, що ТОВ «ПРОКАРД» змогло покращити свою маржу прибутку у 2022 році, але в 2023 році компанія зіткнулася з підвищенням витрат та продемонструвала зниження ефективності продажу послуг.

Зростання рентабельності чистих активів у 2022 році до рівня 9,021 % свідчить про ефективне управління активами, а зниження показника у 2023 році до 7,8 % є наслідком зростання витрат та зміни в структурі активів.

Рентабельність оборотних активів також зросла у 2022 році проти показника 2021 року на 2,22% і залишилася на високому рівні в 2023 році – 13,33 %, що свідчить про ефективне використання оборотних активів для генерування прибутку.

За період з 2021 по 2023 роки ТОВ «ПРОКАРД» демонструє позитивні результати в основному у 2022 році, коли всі показники рентабельності досягли максимальних значень. Однак у 2023 році в компанії спостерігається загальна негативна тенденція до зниження показників рентабельності, що свідчить про погіршення фінансового стану та необхідність проведення додаткового аналізу причин зниження прибутковості й розробки стратегій для покращення фінансових показників. Рекомендується звернути увагу на контроль витрат та оптимізацію процесів для підвищення ефективності використання ресурсів у наступні роки.

Аналіз показників ефективності використання активів та пасивів досліджуваного підприємства за період 2021-2023 роки наведено в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8 – Аналіз показників ділової активності ТОВ «ПРОКАРД» за період 2021-2023 рр.

№ з/п	Показники	Роки			Зміни (+/-)	
		2021 р.	2022 р.	2023 р.	2023/2021	2023/2022
1	Оборотність дебіторської заборгованості	34,155	29,33	23,112	-11,043	-6,218
2	Оборотність кредиторської заборгованості	7,613	6,448	6,182	-1,431	-0,266
3	Період погашення дебіторської заборгованості, днів	10,687	12,445	15,793	5,106	3,348
4	Період погашення кредиторської заборгованості, днів	47,946	56,605	59,046	11,1	2,441
5	Оборотність активів	2,065	1,899	2,017	-0,048	0,118
6	Оборотність товарно-матеріальних запасів	7,085	5,783	6,098	-0,987	0,315
7	Період обороту товарно-матеріальних запасів, днів	51,516	63,111	59,856	8,34	-3,255
8	Тривалість операційного циклу, днів	62,203	75,556	75,649	13,446	0,093
9	Тривалість фінансового циклу, днів	14,257	18,951	16,603	2,346	-2,348
10	Фондовіддача	482,356	449,365	462,496	-19,86	13,131

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ТОВ «ПРОКАРД»

Як видно в таблиці 2.8, протягом 2021-2023 років на ТОВ «ПРОКАРД» спостерігається зниження оборотності дебіторської заборгованості з 34,15 до 23,11, що свідчить про те, що компанія стала повільніше отримувати платежі від своїх клієнтів. Це може вказувати на проблеми з управлінням дебіторською заборгованістю або на зростання термінів кредитування.

Оборотність кредиторської заборгованості також знижується (7,61 – 2021 рік; 6,44 – в 2022 рік; 6,18 – в 2023 рік), що може свідчити про те, що компанія стала повільніше розраховуватися зі своїми постачальниками. Це також вказує на проблеми з ліквідністю.

Період погашення дебіторської заборгованості складає в 2021 році – 10,687 днів; 2022 році – 12,445 днів; 2023 році – 15,793 днів. Збільшення періоду погашення дебіторської заборгованості свідчить про те, що компанія стала довше чекати на оплату від клієнтів, що може негативно впливати на грошові потоки.

Зростання періоду погашення кредиторської заборгованості протягом 2021-2023 років з 48 до 59 днів вказує на те, що компанія затримує платежі постачальникам, що може бути як позитивним (для підтримки ліквідності), так і негативним (можливе погіршення відносин з постачальниками).

Збільшення періоду обороту запасів у 2022 році з 51 до 63 днів свідчить про затримку в реалізації продукції. У 2023 році спостерігається скорочення цього періоду до 60 днів.

Тривалість операційного циклу збільшилась у 2022 році до 75,5 днів і залишилась на високому рівні 75,64 днів у 2023 році. Це свідчить про те, що компанії потрібно більше часу для завершення циклу виробництва та реалізації продукції.

Тривалість фінансового циклу зросла у 2022 році з 14 до 19 днів і знизилась до 16 днів у 2023 році, що демонструє покращення управління грошовими потоками.

Протягом аналізованого періоду ТОВ «ПРОКАРД» зіткнулося із проблемами в управлінні дебіторською та кредиторською заборгованістю.

Зниження оборотності дебіторської заборгованості та збільшення термінів її погашення можуть негативно впливати на ліквідність компанії. Водночас збільшення тривалості операційного циклу вказує на потребу в оптимізації процесів виробництва та реалізації продукції.

Фондовіддача показує ефективність використання засобів праці, тобто демонструє, скільки виробляється продукції на одиницю основних виробничих фондів. Показник фондовіддачі знизився у 2022 році на 32,991 тис. грн та склав 449,36 тис. грн, але у 2023 році показник покращився та склав 462,49 тис. грн, що свідчить про підвищення ефективності використання основних засобів.

Рекомендується провести детальний аналіз причин затримки платежів від клієнтів та розглянути можливість поліпшення умов співпраці з постачальниками для покращення фінансових показників компанії.

Баланс ліквідності ТОВ «ПРОКАРД» представлений в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9 – Баланс ліквідності ТОВ «ПРОКАРД»

Код	Назва	Опис	2021 р	2022 р	2023 р
А1	Найбільш ліквідні активи	Грошові кошти	7 614,80	5 702,00	6 988,70
П1	Найбільш термінові зобов'язання	Кредиторська заборгованість	28 475,80	23 820,80	37 826,80
А1-П1	Забезпечення зобов'язань П1	Плюс добре, мінус погано	-20 861,00	-18 118,80	-30 838,10
А2	Активи, які швидко реалізуються	Дебіторська заборгованість	9 367,30	13 269,70	12 901,20
П2	Короткострокові пасиви	Короткострокові позики	2 229,90	7 958,90	1 825,30
А2-П2	Забезпечення зобов'язань П2	Плюс добре, мінус погано	+7 137,40	+5 310,80	+11 075,90
А3	Активи, які повільно реалізуються	Запаси	23 008,00	25 105,40	27 255,30
П3	Довгострокові пасиви	Довгострокові позики	0,00	6 005,00	0,00
А3-П3	Забезпечення зобов'язань П3	Плюс добре, мінус погано	+23 008,00	+19 100,40	+27 255,30
А4	Активи, які важко реалізуються	Основні засоби	33 992,60	38 414,60	45 456,00
П4	Постійні пасиви	Власний капітал	43 277,00	44 707,00	52 949,10
А4-П4	Забезпечення зобов'язань П4	Плюс погано, мінус добре	-9 284,40	-6 292,40	-7 493,10

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ТОВ «ПРОКАРД»

Результати представленого в таблиці 2.9 аналізу свідчать про наступне:

Найбільш ліквідні активи (А1) та найбільш термінові зобов'язання (П1) складали:

2021 рік:

А1 = 7 614,80

П1 = 28 475,80

А1 - П1 = -20 861,00 (недостатність ліквідності)

2022 рік:

А1 = 5 702,00

П1 = 23 820,80

А1 - П1 = -18 118,80 (недостатність ліквідності)

2023 рік:

А1 = 6 988,70

П1 = 37 826,80

А1 - П1 = -30 838,10 (значна недостатність ліквідності)

Негативне значення А1 - П1 протягом 2021-2023 років свідчить про те, що ТОВ «ПРОКАРД» не може покрити свої найбільш термінові зобов'язання найбільш ліквідними активами. Протягом 2023 року спостерігається значне зростання термінових зобов'язань, що погіршує ліквідність.

Далі розглянемо активи, які швидко реалізуються (А2) та короткострокові пасиви (П2):

2021 рік: А2 = 9 367,30. П2 = 2 229,90

А2 - П2 = +7 137,40 (достатність ліквідності)

2022 рік:

А2 = 13 269,70. П2 = 7 958,90

А2 - П2 = +5 310,80 (достатність ліквідності)

2023 рік:

А2 = 12 901,20. П2 = 1 825,30

А2 - П2 = +11 075,90 (достатність ліквідності)

Значення А2 - П2 є позитивним протягом усіх трьох років, що свідчить

про здатність компанії покривати свої короткострокові зобов'язання активами, які швидко реалізуються. У 2023 році спостерігається зростання забезпечення зобов'язань.

Активи, які повільно реалізуються (А3) та довгострокові пасиви (П3):

2021 рік:

А3 = 23 008,00. П3 = 0,00

А3 - П3 = +23 008,00 (достатність ліквідності)

2022 рік:

А3 = 25 105,40. П3 = 6 005,00

А3 - П3 = +19 100,40 (достатність ліквідності)

2023 рік:

А3 = 27 255,30. П3 = 0,00

А3 - П3 = +27 255,30 (достатність ліквідності)

Результати аналізу показників свідчать про те, що компанія має достатні активи для покриття довгострокових зобов'язань. Протягом усіх років спостерігається позитивне значення забезпечення зобов'язань.

Активи, які важко реалізуються (А4) та постійні пасиви (П4):

2021 рік:

А4 = 33 992,60. П4 = 43 277,00

А4 - П4 = -9 284,40 (недостатність ліквідності)

2022 рік:

А4 = 38 414,60. П4 = 44 707,00

А4 - П4 = -6 292,40 (недостатність ліквідності)

2023 рік:

А4 = 45 456,00. П4 = 52 949,10

А4 - П4 = -7 493,10 (недостатність ліквідності)

Негативні результати А4 - П4 вказують на те, що ТОВ «ПРОКАРД» не може покрити свої постійні пасиви активами, які важко реалізуються. Це свідчить про ризики в довгостроковій фінансовій стійкості компанії.

Аналіз ліквідності ТОВ «ПРОКАРД» демонструє змішану картину.

Підприємство має позитивну ліквідність у частині швидко реалізованих активів (А2), але стикається з серйозними проблемами в покритті термінових і постійних зобов'язань. Зростання термінових зобов'язань у порівнянні з ліквідними активами може свідчити про потенційні фінансові труднощі в майбутньому.

В таблиці 2.10 наведено аналіз показників ліквідності ТОВ «ПРОКАРД».

Таблиця 2.10 – Показники ліквідності ТОВ «ПРОКАРД» за період 2021-2023 рр.

№	Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Зміни (+/-)	
					2023/ 2021	2023/ 2022
1	Коефіцієнт покриття	1,302	1,387	1,177	-0,125	-0,21
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,553	0,597	0,502	-0,051	-0,095
3	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,248	0,179	0,176	-0,072	-0,003

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ТОВ «ПРОКАРД»

Коефіцієнт покриття показує, наскільки компанія може покрити свої короткострокові зобов'язання за рахунок усіх поточних активів. У 2021 та 2022 роках цей коефіцієнт був вищим за одиницю та складав 1,302; 1,387, що свідчить про те, що компанія мала достатньо активів для покриття своїх зобов'язань. Однак у 2023 році коефіцієнт знизився до 1,177, що вказує на зменшення запасу ліквідності для покриття короткострокових зобов'язань.

Коефіцієнт швидкої ліквідності враховує лише найбільш ліквідні активи (без запасів) для оцінки здатності компанії покривати короткострокові зобов'язання. У 2021 та 2022 роках цей коефіцієнт був нижче одиниці: 0,553; 0,597, що свідчить про те, що компанія не мала достатньо ліквідних активів для покриття своїх зобов'язань. У 2023 році коефіцієнт ще більше знизився до 0,502, що вказує на погіршення фінансової ситуації.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яка частина

короткострокових зобов'язань може бути покрита найбільш ліквідними активами (грошові кошти та їх еквіваленти). Протягом трьох років цей коефіцієнт залишається нижче одиниці і має тенденцію до зниження (з 0,248 у 2021 році до 0,176 у 2023 році), що свідчить про зменшення запасу грошових коштів у компанії для покриття термінових зобов'язань.

Загалом, протягом 2021-2023 років спостерігається тенденція до погіршення ліквідності ТОВ «ПРОКАРД». Зниження коефіцієнтів покриття та швидкої ліквідності свідчить про те, що компанія має нестачу ліквідних активів для покриття своїх зобов'язань. Зниження коефіцієнта абсолютної ліквідності вказує на ризики у фінансовій стійкості компанії. Це може призвести до труднощів у виконанні термінових зобов'язань.

В таблиці 2.11 розглянемо показники оцінювання фінансового стану досліджуваного підприємства за період 2021-2023 років.

Таблиця 2.11 – Показники оцінювання фінансового стану ТОВ «ПРОКАРД» за період 2021-2023 рр.

Назва	2021 р.	2022 р.	2023 р.
Коефіцієнт автономії	0,585	0,542	0,533
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,92405	0,98591	0,954486
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,584961	0,614753	0,571797
Коефіцієнт співвідношення необоротних і власних коштів	0,785466	0,859252	0,920287
Коефіцієнт фінансової залежності	0,415039	0,458042	0,420463
Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	0,709515	0,845163	0,788273

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності ТОВ «ПРОКАРД»

Як можна бачити з даних таблиці 2.11, спостерігається зниження коефіцієнта автономії протягом трьох років: 2021 рік – 0,585; 2022 рік – 0,542; 2023 рік – 0,533, що свідчить про зменшення частки власного капіталу в загальному капіталі підприємства та може вказувати на підвищення фінансової залежності від зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт маневреності спочатку зріс у 2022 році з 0,92 до 0,98, а потім знизився у 2023 році до 0,95. Це свідчить про те, що в 2022 році підприємство

стало більш гнучким у використанні власних ресурсів, але у 2023 році відбулося певне обмеження в маневреності.

Коефіцієнт фінансової стійкості спочатку зріс у 2022 році з 0,58 до 0,61, але потім знизився у 2023 році до 0,57. Це свідчить про покращення фінансової стійкості в 2022 році та втрачені позиції в 2023 році можуть сигналізувати про проблеми з ліквідністю або збільшення зобов'язань ТОВ «ПРОКАРД».

Протягом досліджуваного періоду спостерігається стабільне зростання коефіцієнта співвідношення необоротних і власних коштів: 2021 рік – 0,785466; 2022 рік – 0,859252; 2023 рік – 0,920287, що свідчить про покращення структури капіталу підприємства – частка необоротних активів у загальному капіталі зростає.

Незважаючи на те, що коефіцієнт фінансової залежності зріс у 2022 році з 0,415 до 0,458, у 2023 році він знову знизився до показника 0,42. Це свідчить про певне зменшення залежності підприємства від зовнішнього фінансування після підвищення у попередньому році.

Зростання коефіцієнту співвідношення залученого і власного капіталу: 2021 рік – 0,709515; 2022 рік – 0,845163; 2023 рік – 0,788273 свідчить про збільшення частки залученого капіталу в структурі фінансування ТОВ «ПРОКАРД», але у 2023 році спостерігається зниження, що може свідчити про повернення до більш збалансованої структури капіталу.

Загалом, ТОВ «ПРОКАРД» демонструє неоднозначні результати за три роки. Так, деякі показники (маневреність та співвідношення необоротних і власних коштів) свідчать про позитивні зміни, інші (автономія та фінансова стійкість) показують негативну динаміку. Зниження показників коефіцієнта автономії та фінансової стійкості свідчить про зростання фінансових ризиків та залежності підприємства від зовнішніх джерел.

В результаті проведеного дослідження маємо зробити наступні висновки: ТОВ «ПРОКАРД» – сучасне сервісне підприємство у сфері платіжних карток, що діє на вітчизняному ринку з 2006 року та пропонує інноваційні, надійні та сучасні ІТ-послуги клієнтам. ТОВ «ПРОКАРД» має

значний досвід у реалізації технічної підтримки проєктів з емісії та еквайрингу в індустрії платіжних карток, займається збіркою та реалізацією серверів для клієнтів.

У ТОВ «ПРОКАРД» за облік доходів відповідають бухгалтерія та фінансовий відділ. Бухгалтерія проводить первинний облік, а фінансовий відділ аналізує дані для складання звітності.

Результати оцінки обліку на підприємстві свідчать про те, що облік доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» здійснюється у відповідності до вимог НП(С)БО 15 «Дохід», з використання Плану рахунків та з використанням типових форм первинних документів.

Результати аналізу показали, що система обліку доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» є комплексною. Вона забезпечує точний облік фінансових потоків, що дозволяє компанії ефективно управляти своїми ресурсами, приймати обґрунтовані рішення та реагувати на зміни ринкової ситуації.

Основою для продажу продукції та послуг ТОВ «ПРОКАРД» є укладені угоди з покупцями. Відпуск продукції покупцям на ТОВ «ПРОКАРД» проводиться за накладними на відпуск товарно-матеріальних цінностей, які слугують підставою для списання цінностей у постачальників та їх обліку у покупців. Реалізація послуг проводиться за Актами виконаних робіт (наданих послуг).

Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» визначається шляхом вирахування з доходу податку на додану вартість, знижок та інших витрат. По кредиту рахунку 791 бухгалтерія ТОВ «ПРОКАРД» відображає суми на основі довідок і розрахунків, що стосуються закриття рахунків обліку доходів, тоді як по дебету відображаються суми для закриття рахунків обліку витрат і нарахованого податку на прибуток.

ТОВ «ПРОКАРД» використовує автоматизовану бухгалтерську систему для ведення обліку доходів, яка за нинішніх умов потребує перегляду.

Результати аналізу фінансових показників свідчать про те, що ТОВ «ПРОКАРД» демонструє загальну позитивну динаміку розвитку. Є позитивні зміни в обсягах інвестицій в основні засоби. Проте, зниження суми чистого прибутку, зростання витрат та проблеми з кредиторською заборгованістю вимагають уваги. Загалом, протягом 2021-2023 років спостерігається тенденція до погіршення ліквідності, рентабельності та фінансової стійкості ТОВ «ПРОКАРД». Зниження коефіцієнтів покриття та швидкої ліквідності свідчить про те, що компанія має нестачу ліквідних активів для покриття своїх зобов'язань. Зниження коефіцієнта абсолютної ліквідності вказує на ризики у фінансовій стійкості компанії. Загалом можна сказати, що підприємство ТОВ «ПРОКАРД» потребує оптимізації фінансових показників для забезпечення стабільного росту в майбутньому.

3 ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ДОХОДІВ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ НА ТОВ «ПРОКАРД»

3.1 Аудит доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД»

Аудит є невід'ємною складовою сучасного бізнесу, що забезпечує не лише контроль за фінансовими показниками, але й сприяє підвищенню ефективності підприємства.

ТОВ «ПРОКАРД» займається збіркою обладнання під конкретного клієнта (сервери, Док-станції MSI і ін.) та його реалізацією, пропонує на ринку широкий перелік ІТ-послуг з процесингу. Реалізація продукції та послуг є основним джерелом доходу для підприємства, тому точність обліку і звітності в цій сфері має вирішальне значення. Аудит доходів від реалізації допомагає виявити можливі помилки, зловживання і недоліки в обліковій політиці, що можуть негативно вплинути на фінансові результати компанії.

З метою оцінки стану обліку та звітності керівництво ТОВ «ПРОКАРД» щорічно проводить незалежну перевірку своєї фінансово-господарської діяльності.

Для цього ТОВ «ПРОКАРД» надсилає аудиторській фірмі «Лист-Замовлення» з проханням провести аудиторську перевірку.

Лист-замовлення – це офіційний документ, який використовується для оформлення замовлення на аудиторські послуги. Він містить інформацію про замовника, деталі замовлення та умови співпраці. Лист-замовлення є підтвердженням наміру замовника придбати певні послуги і може слугувати основою для подальших угод.

№ 14 Дата: 16.01.2024 р.
ТОВ «ПРОКАРД»
м. Дніпро
вул. Бригадна, буд.11, оф. 68, Дніпро, 49005, Україна
Телефон: +380 67 557 1617
Електронна пошта: info@procard.ua
ТОВ «АФ ФІНЕМ-КОНСАЛТІНГ»
49050, Дніпропетровська обл., місто Дніпро, вул. Гоголя, будинок 10-А, квартира, 53

Лист-замовлення на проведення аудиторської перевірки

Керівництво ТОВ «ПРОКАРД» звертається до вас з проханням провести аудиторську перевірку доходів від реалізації продукції у період з 01.02.2024 р. до 12.02.2024 р.

Метою проведення аудиту доходів є встановлення правильності, законності, достовірності, доцільності, своєчасності здійснених операцій. Ми очікуємо, що результати аудиту допоможуть нам покращити управлінські рішення та забезпечити фінансову прозорість.

Будемо вдячні за надання комерційної пропозиції щодо вартості та термінів проведення аудиторської перевірки. Просимо також вказати необхідні документи та інформацію, яку вам потрібно буде надати для проведення перевірки.

Сподіваємось на плідну співпрацю та чекаємо на вашу відповідь.

З повагою
Директор ТОВ «ПРОКАРД»
[Підпис]

У відповідь аудиторська фірма, якщо вона готова виконати перевірку, надсилає «Лист-зобов’язання» та укладає Договір на проведення аудиторських робіт, в якому детально обговорюються всі умови проведення аудиту: зобов’язання сторін, порядок виконання робіт, терміни їх виконання, оплата послуг та відповідальність сторін. Цей договір слугує офіційним документом, який регламентує відносини між клієнтом (ТОВ «ПРОКАРД») і аудитором (ТОВ «АФ ФІНЕМ-КОНСАЛТІНГ»).

Лист-зобов'язання – це документ, в якому одна сторона (зобов'язувач) бере на себе зобов'язання виконати певні умови або дії на користь іншої сторони. У листі зобов'язання можуть бути зазначені деталі про характер зобов'язання, строки виконання, умови відповідальності за невиконання зобов'язань та інші важливі аспекти. Цей документ часто використовується в бізнесі для підтвердження серйозності намірів сторін та забезпечення правових гарантій.

№ 19 Дата: 18.01.2024 р.
ТОВ «АФ ФІНЕМ-КОНСАЛТІНГ»
49050, Дніпропетровська обл., місто Дніпро, вул. Гоголя, будинок 10-А, квартира, 53
ТОВ «ПРОКАРД»
м. Дніпро
вул. Бригадна, буд.11, оф.68, Дніпро, 49005, Україна.
№ 19 Дата: 18.01.2024 р.

Директору ТОВ «ПРОКАРД»
Лист-зобов’язання

У відповідь на Ваш лист № 14 від 16.01.2024 р. про проведення аудиторської перевірки доходів від реалізації продукції, підтверджуємо нашу згоду. Аудиторська перевірка буде проведена з метою оцінки доходів від реалізації продукції у період з 01.02.2024 р до 12.02.2024 р.

Ми розуміємо важливість збереження конфіденційності отриманої інформації та гарантуємо, що всі дані, які отримаємо в процесі аудиту, будуть використані виключно для цілей проведення перевірки.

Сподіваємось на продуктивну співпрацю та готові відповісти на будь-які ваші запитання.

З повагою
Директор ТОВ «АФ ФІНЕМ-КОНСАЛТІНГ»
[Підпис]

Договір є основним документом, що підтверджує досягнуту угоду між замовником і виконавцем на проведення аудиторської перевірки.

ДОГОВІР НА НАДАННЯ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ № 1

м. Дніпро
«17» січня 2024 р.
1. СТОРОНИ ДОГОВОРУ
1.1. Замовник:
назва: ТОВ «ПРОКАРД»
код ЄДРПОУ: 34513467
адреса: вул. Бригадна, буд.11, оф.68, Дніпро, 49005, Україна.
в особі директора Сергія Качанова (далі - «Замовник»)
1.2. Виконавець:
ТОВ «АФ ФІНЕМ-КОНСАЛТІНГ»
49050, Дніпропетровська обл., місто Дніпро, вул. Гоголя, будинок 10-А, квартира, 53
в особі директора Ганни Яковець (далі - «Виконавець»)
2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ
2.1. Виконавець зобов'язується надати Замовнику аудиторські послуги, а Замовник зобов'язується оплатити їх відповідно до умов цього Договору.
2.2. Аудиторські послуги включають, але не обмежуються:
- перевіркою доходів від реалізації продукції;
- оцінкою системи внутрішнього контролю доходів від реалізації продукції;
- складанням аудиторського висновку.
3. ПРАВА І ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН
3.1. Виконавець зобов'язується:
- виконати послуги в узгоджені терміни;
- дотримуватись професійних стандартів аудиту;
- забезпечити конфіденційність інформації Замовника.
3.2. Замовник зобов'язується:
- надати Виконавцеві всю необхідну інформацію та документи для проведення аудиту;
- здійснити оплату послуг у встановлені терміни.
3.3 Права Замовника:
- отримати високоякісну аудиторську перевірку доходів від реалізації продукції;

- залишити за собою можливість вносити корективи до звітності на основі укладеної угоди.

3.4 Права Виконавця:

- самостійно обирати методи та форми проведення аудиту;
- мати доступ до всіх необхідних інформаційних ресурсів та документації;
- не дотримуватись комерційної таємниці в тих випадках, коли діяльність організації може загрожувати державній безпеці.

4. ВАРТІСТЬ І УМОВИ ОПЛАТИ

4.1. Вартість аудиторських послуг становить 22 000 грн (двадцять дві тисячі гривень), включаючи ПДВ 3 666,67 грн (три тисячі шістсот шістдесят шість гривень 67 коп.)

4.2 Розрахунок проводиться таким чином:

- 50% від суми договору – попередня оплата;
- 50% від суми договору протягом трьох днів після підписання акту прийняття-здачі аудиторського звіту.

4.3 Оплата здійснюється в національній валюті України безготівковим способом.

4.4. Оплата проводиться на основі виставленого рахунку протягом 3-х днів з моменту його отримання.

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

5.1. У разі невиконання або неналежного виконання умов цього Договору сторони несуть відповідальність відповідно до чинного законодавства України.

6. ТЕРМІН ДІЇ ДОГОВОРУ

6.1. Цей Договір вступає в силу з моменту його підписання сторонами і діє до 15.02.2024 р.

7. ІНШІ УМОВИ

7.1. Усі зміни та доповнення до цього Договору оформлюються в письмовій формі і підписуються обома сторонами.

7.2. Спори, що виникають у процесі виконання цього Договору, вирішуються шляхом переговорів, а в разі недосягнення згоди — у судовому порядку.

8. РЕКВІЗИТИ СТОРІН

Замовник: ТОВ «ПРОКАРД»

Виконавець: ТОВ «АФ ФІНЕМ-КОНСАЛТІНГ»

Планування аудиту на підприємстві включає в себе два ключові документи: загальний план та детальну програму. Загальний план, що стосується аудиту доходів від реалізації продукції, представлений у таблиці 3.1.

Розробка програми аудиту доходів від реалізації продукції є важливим етапом у проведенні аудиту фінансової звітності підприємства. Програма аудиту повинна бути адаптована до специфіки підприємства, його галузі, а також до ризиків, пов'язаних з обліком доходів.

Програма аудиту доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» представлена в таблиці 3.2.

Таблиця 3.1 – План аудиту доходів від реалізації продукції ТОВ «ПРОКАРД»

№	Етап	Опис
1	Визначення цілей аудиту	Перевірка правильності обліку доходів: Визначити, чи правильно обліковуються доходи від реалізації продукції відповідно до стандартів бухгалтерського обліку. Оцінка системи внутрішнього контролю: Оцінити ефективність системи внутрішнього контролю, що стосується процесу реалізації продукції. Виявлення можливих зловживань: Виявити можливі випадки шахрайства або маніпуляцій з доходами.
2	Оцінка ризиків	Аналіз ризиків: Провести аналіз ризиків, пов'язаних із визнанням доходів, включаючи ризики, пов'язані з: Неправильним визнанням доходів (наприклад, раніше або пізніше, ніж це потрібно). Неправильним обліком повернень продукції. Врахуванням знижок та акцій. Визначення рівня суттєвості: Встановити рівень суттєвості для доходів від реалізації продукції.
3	Розробка аудиторських процедур	1. Тестування системи внутрішнього контролю Оцінка внутрішніх контролів: Оцінити ефективність внутрішнього контролю, що стосуються процесу реалізації продукції та послуг. Спостереження за процесами: Спостерігати за процесами реалізації продукції на підприємстві. 2. Тестування транзакцій Вибірка документів: Провести вибірку документів (рахунків-фактур, накладних, актів виконаних робіт) за певний період. Перевірка відповідності: Перевірити відповідність між первинними документами та записами в обліковій системі. Аналіз повернень і знижок: Перевірити записи про повернення продукції та знижки, щоб впевнитися в їх правильному обліку.
4	Аналітичні процедури	Порівняння з попередніми періодами: Порівняти доходи від реалізації продукції з попередніми періодами та бюджетними показниками. Аналіз тенденцій: Провести аналіз тенденцій у доходах, щоб виявити аномалії або незвичні коливання.
5	Документування результатів	Складання аудиторського звіту: Підготувати аудиторський звіт, у якому будуть викладені результати перевірки, виявлені недоліки та рекомендації.
6	Підготовка звіту	Складання аудиторського звіту: Підготувати аудиторський звіт, у якому будуть викладені результати перевірки, виявлені недоліки та рекомендації. Обговорення результатів з керівництвом: Провести зустріч з керівництвом підприємства для обговорення результатів аудиту та можливих шляхів покращення.

Джерело: узагальнено автором [37, 44, 47, 89]

Таблиця 3.2 – Програма аудиту доходів від реалізації продукції ТОВ «ПРОКАРД»

№ з/п	Перелік процедур	Методичні прийоми аудиту	Аудиторські докази
1	Перевірка виконання угод на постачання продукції	Документальна, арифметична, зустрічна	Договори, рахунки-фактури, накладні
2	Перевірка відповідності інформації первинних документів щодо реалізованої продукції	Документальна, арифметична, зустрічна	Договори, рахунки-фактури, накладні
3	Перевірка повноти та своєчасності обліку доходів від реалізації продукції	Нормативна, документальна, арифметична, зустрічна	Договори, рахунки-фактури, накладні
4	Перевірка правильності визначення та відображення в обліку та звітності доходів від реалізації	Нормативна, документальна, арифметична, зустрічна	Фінансова звітність, Головна книга, регістри обліку
5	Перевірка правильності визначення та відображення в обліку та звітності собівартості реалізованої продукції	Нормативна, документальна, арифметична, зустрічна	Фінансова звітність, Головна книга, регістри обліку
6	Перевірка правильності визначення та відображення в обліку та звітності податку на прибуток	Нормативна, документальна, арифметична, зустрічна	Декларації з податку на прибуток, регістри обліку
7	Перевірка правильності визначення та відображення в обліку та звітності ПДВ	Нормативна, документальна, арифметична, зустрічна	Декларації з ПДВ, регістри обліку
8	Перевірка узгодженості показників фінансової звітності і регістрів обліку	Нормативна, документальна, арифметична, зустрічна	Фінансова звітність, Головна книга, регістри обліку

Джерело: узагальнено автором [27, 42, 49, 53, 55, 57, 62, 78]

Аудиторська перевірка включає в себе певні процедури, які фіксуються у робочих документах (таблиця 3.3 – 3.5).

Таблиця 3.3 – Робочий документ РД-1 – Перевірка виконання угод на постачання продукції ТОВ «ПРОКАРД»

№ запису	Найменуванняпокупця	Номер договору	Зауваження
1	2	3	4
1	АТ «Ощадбанк»	№ 27\01 від 18.01.23	Не вказано номер договору
2	АТ «Укрексімбанк»	№ 36\02 від 20.02.23	Відсутня печатка покупця

Продовження таблиці 3.3

1	2	3	4
3	АТ «ПУМБ»	№ 44\03 від 11.03.23	Немає підпису керівника
4	АБ «Південний»	№ 51\03 від 28.03.23	Відсутні дані про реквізити покупця
5	АТ «Банк Кредит Дніпро»	№ від 11.04.23	Немає підпису керівника
6	АТ «Універсал Банк»	№ 60\05 від 19.05.23	Немає підпису керівника
7	АТ «А – БАНК»	№ 64\06 від 25.05.23	Не вказані банківські реквізити покупця
8	АТ «СКАЙ БАНК»	№ 70\08 від 04.08.23	Не вказано номер договору
9	АТ «ОТП БАНК»	№ 76\09 від 18.09.23	Закінчився термін дії договору
10	АТ «АБ «РАДАБАНК»	№ 80\10 від 06.10.23	Не вказана юридична адреса покупця
11	АТ «АСВІО БАНК»	№ 86\11 від 15.11.23	Не вказані банківські реквізити покупця
12	АКБ «ІНДУСТРІАЛБАНК»	№ від 15.12.23	Не вказані банківські реквізити покупця

Джерело: проведена перевірка за даними ТОВ «ПРОКАРД»

Проведений вибірковий аналіз договорів купівлі-продажу, дозволяє зробити висновок, що в них міститься вся необхідна інформація, така як дати постачання, кількість і найменування товарів, умови та терміни оплати. Бухгалтер використовує ці дані для розрахунку надходжень. Виявлено, що деякі договори, термін дії яких вже закінчився, були продовжені; всі зміни умов, зафіксовані в первинних договорах та оформлені відповідними доповненнями. В деяких договорах було виявлено незначні помилки, а саме: не вказано номер договору, відсутність підпису керівника, відсутність даних про реквізити покупця.

Після проведення перевірки оформлення первинних документів (рахунків-фактур, видаткових накладних, податкових накладних) з реалізації продукції ТОВ «ПРОКАРД» наступним етапом стала перевірка узгодженості сум, що у них зазначені (таблиця 3.4).

Під час перевірки оформлення рахунків-фактур не було виявлено суттєвих порушень, арифметичні розрахунки виконані правильно, а всі виявлені помилки у документах були наслідком неуважності.

Таблиця 3.4 – Робочий документ РД-2 – Перевірка відповідності інформації первинних документів щодо реалізованої продукції ТОВ «ПРОКАРД» за 2023 р.

№ з/п	Місяць	Суми за даними, тис. грн			Відхилення у порівнянні з сумами у рахунках, тис. грн	
		рахунків-фактур	видаткових накладних	податкових накладних	видаткові накладні	податкові накладні
1	Січень	16491,8	16492,9	16491,3	1,1	-0,5
2	Лютий	17988,5	17988,5	17988,5	0	0
3	Березень	17355,7	17355,7	17355,7	0	0
4	Квітень	16973,5	16973,5	16973,5	0	0
5	Травень	17088,4	17088,4	17088,4	0	0
6	Червень	16545,4	16545,4	16545,4	0	0
7	Всього за 1 півріччя	102443,3	102444,4	102442,8	1,1	-0,5
8	Липень	17475,7	17475,7	17475,7	0	0
9	Серпень	17958,6	17958,6	17958,6	0	0
10	Вересень	17488,2	17488,2	17488,2	0	0
11	Жовтень	18377,9	18377,9	18377,8	0	-0,1
12	Листопад	19128,32	19128,32	19128,32	0	0
13	Грудень	17023,8	17023,8	17023,8	0	0
14	Всього за 2 півріччя	107452,5	107452,5	107452,4	0	-0,1
15	Всього за 2023 р.	209895,8	209896,9	209895,2	0	-0,1

Джерело: проведена перевірка за даними ТОВ «ПРОКАРД»

Далі було здійснено перевірку відповідності даних, вказаних в реєстрі виданих податкових накладних, з даними в первинних документах (таблиця 3.5).

Таблиця 3.5 – Робочий документ РД-3 – Перевірка відповідності даних Реєстру виданих податкових накладних з даними первинних документів ТОВ «ПРОКАРД»

№ з/п	Місяць	Суми в податкових накладних, тис. грн		Суми, відображені врєєстрі, тис. грн	Відхилення даних податкових накладних, тис. грн	
		за даними контролю	за даними підприємства		за даними контролю	з даними реєстру
1	2	3	4	5	6	7
1	Січень	16492,0	16491,8	16491,8	-0,2	0
2	Лютий	17988,5	17988,5	17988,5	0	0

Продовження таблиці 3.5

1	2	3	4	5	6	7
3	Березень	17355,7	17355,7	17355,7	0	0
4	Квітень	16973,5	16973,5	16973,5	0	0
5	Травень	17088,4	17088,4	17088,4	0	0
6	Червень	16545,4	16545,4	16545,4	0	0
7	Всього за 1 півріччя	102443,5	102443,3	102443,3	-0,2	0
8	Липень	17475,7	17475,7	17475,7	0	0
9	Серпень	17958,6	17958,6	17958,6	0	0
10	Вересень	17488,2	17488,2	17488,2	0	0
11	Жовтень	18377,9	18377,9	18377,9	0	0
12	Листопад	19128,32	19128,32	19128,32	0	0
13	Грудень	17023,0	17023,8	17023,8	0,8	0
14	Всього за 2 півріччя	107451,72	107452,5	107452,5	0,8	0
15	Всього за 2023 рік	209895,22	209895,8	209895,8	-0,6	0,00

Джерело: проведена перевірка за даними ТОВ «ПРОКАРД»

Під час проведення аудиту були виявлені незначні розбіжності в сумах податкових накладних (у січні та грудні 2023 р.), які бухгалтер пояснив своєю неуважністю. Також були відсутні печатки отримувачів послуг, також зафіксовано відсутність в актах про приймання послуг підпису особи, що їх приймає.

Отже, в результаті аудиту доходів від реалізації продукції не було виявлено суттєвих відхилень в обліку, які могли б істотно вплинути на фінансові результати.

АУДИТОРСЬКИЙ ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОЇ АУДИТОРСЬКОЇ КОМПАНІЇ
ТОВ «АФ ФІНЕМ-КОНСАЛТІНГ»

Аудитор Городько М. О. здійснила перевірку доходів від реалізації продукції ТОВ «ПРОКАРД» за 2023 рік. Аудит проводився на підставі Договору № 1, укладеного 17.01.2024 року.

Відповідальні особи:

За фінансовий стан: Єрмолаєва О. Л.

За бухгалтерський облік: головний бухгалтер Нікітенко Ю. В.

Терміни аудиту:

Початок: 1 лютого 2024 року

Завершення: 12 лютого 2024 року

Для проведення аудиту доходів від реалізації продукції були використані такі документи:

1. Первинні документи обліку доходів.
2. Журнали та головна книга.
3. Бухгалтерські довідки.
4. Банківські виписки.
5. Податкові накладні.
6. Фінансова звітність.

Облік доходів від реалізації продукції здійснюється відповідно до НП(С)БО 15 «Дохід». Проте, під час перевірки було виявлено деякі недоліки, помилки та неточності в організації та методології бухгалтерського обліку, а саме:

- при вибірковій перевірці кількох договорів купівлі-продажу було встановлено, що інформація про дату постачання, кількість і найменування товарів, терміни та умови оплати наявна. Бухгалтер користується цією інформацією для розрахунку надходжень коштів. Виявлено, що деякі договори, термін дії яких закінчився, були продовжені, а всі зміни умов, відображені в первинних договорах, оформлені доповненнями. Проте в деяких договорах було виявлено незначні помилки, які можуть призвести до юридичних наслідків та проблем з податковими органами.

- перевірка оформлення рахунків-фактур не виявила серйозних порушень; арифметичних помилок не було. Усі помилки в документах сталися через неуважність. Також при узгодженні даних виявлено незначну невідповідність сум у рахунках з даними в накладних.

- перевірка податкових даних і первинних документів щодо реалізації продукції виявила незначні розбіжності в сумах податкових накладних, які бухгалтер пояснює неуважністю.

Вказані недоліки не є суттєвими і не впливають на показники звітності. Усі операції щодо визнання доходів оформлені документами типових форм та в регістрах обліку. Суттєвих викривлень у веденні первинної документації не зафіксовано.

На основі проведеного аудиту доходів від реалізації продукції за 2023 рік ТОВ «ПРОКАРД» можна зробити загальний висновок про належну організацію аналізованої ділянки обліку.

АУДИТОРСЬКИЙ ВИСНОВОК

Аудиторська перевірка доходів від реалізації продукції за 2023 рік ТОВ «ПРОКАРД» проведена відповідно до Договору № 1, укладеного 17.01.2024 року аудитором Городько М.О. (сертифікат аудитора № 1037, виданий рішенням Аудиторської палати України № 17 від 22 вересня 2020 року) фірми ТОВ «АФ ФІНЕМ-КОНСАЛТІНГ», яка має ліцензію № 87916, видану Аудиторською палатою України 14 травня 2019 року.

До обов’язків аудитора входило складання висновку на основі інформації, отриманої під час аудиторської перевірки доходів від реалізації продукції за 2023 рік ТОВ «ПРОКАРД». Відповідальність за складання інформації про доходи несе керівництво підприємства. Перевірка була проведена відповідно до міжнародних стандартів аудиту, які вимагають планування та виконання перевірки для збору достатньої інформації про відсутність суттєвих помилок у звітах і формування висновку про реальний фінансовий стан підприємства.

У період з 01.02.2024 р до 12.02.2024 р. аудитором було проведено перевірку доходів від реалізації продукції, в рамках якої було проаналізовано низку документів. Серед них: первинні документи, що стосуються обліку доходів від реалізації продукції, податкові документи, регістри обліку та фінансова звітність.

В результаті перевірки вдалося зібрати достатню кількість даних для формування обґрунтованого висновку. Облік доходів від реалізації продукції здійснюється відповідно

до чинного законодавства. Виявлені недоліки в обліку доходів не є суттєвими і не впливають на показники звітності. Проведений аудит доходів від реалізації продукції за 2023 рік ТОВ «ПРОКАРД» підтверджує належну організацію аналізованої ділянки обліку.

Аудитор керувався чинним законодавством України в сфері господарської діяльності та оподаткування, дотримуючись встановлених правил ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, а також міжнародних стандартів аудиту.

Процес надання аудиторських послуг був оформлений актом приймання-передачі, в якому підписами головного бухгалтера підтверджено перелік переданих документів.

Акт приймання-передачі аудиторських послуг № 1

Дата: 15 лютого 2024 року
Підстава: Договір № 1 17.01.2024 року з ТОВ «ПРОКАРД»

Аудиторський висновок щодо доходів від реалізації продукції за 2023 рік був складений у двох примірниках на одному аркуші, з яких один був переданий Замовнику.

Вартість виконаних робіт згідно з договором становить 22 000 грн, включаючи ПДВ у розмірі 3 666,67 грн.

Виконавець: ТОВ «АФ ФІНЕМ-КОНСАЛТІНГ»

Замовник: ТОВ «ПРОКАРД»

Отже, нами було здійснено аналіз раніше проведеного зовнішнього аудиту доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» та визначено, що за аналізований період не було виявлено суттєвих недоліків в обліку, що впливають на показники звітності. Усі операції щодо визнання доходів оформлені документами типових форм та в регістрах обліку. Суттєвих викривлень у веденні первинної документації не було зафіксовано.

3.2 Удосконалення обліку доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД»

Облік доходів від реалізації продукції є однією з ключових складових фінансового обліку підприємства. Для ТОВ «ПРОКАРД» ефективний облік доходів має вирішальне значення для забезпечення фінансової стабільності, планування бюджету, аналізу прибутковості та прийняття управлінських рішень. Тому удосконалення обліку доходів від реалізації продукції є

актуальним завданням для забезпечення стабільного розвитку ТОВ «ПРОКАРД».

ТОВ «ПРОКАРД», як один із представників українського бізнесу, стикається з численними викликами в цій сфері. Удосконалення обліку доходів не лише сприятиме підвищенню фінансової прозорості компанії, але й дозволить приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Розробка порядку документування операцій з реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» є важливим етапом для забезпечення точності обліку, контролю та аналізу фінансових результатів. В таблиці 3.6 запропоновано детальний опис порядку документування цих операцій для досліджуваного підприємства.

Таблиця 3.6 – Запропонований порядок документування операцій з реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД»

Етап	Опис
1	2
Підготовка до реалізації	
Планування продажу:	1. Визначення обсягу продукції (послуг) для реалізації. 2 Формування прогнозу продажу на основі ринкових досліджень.
Формування комерційних пропозицій:	2. Розробка комерційних пропозицій для потенційних покупців (клієнтів). 2. Затвердження пропозицій керівництвом.
Оформлення документів на продаж	
Договір купівлі-продажу (надання послуг): підписання договору обома сторонами.	Оформлення письмового договору з покупцем (клієнтом), що містить умови (ціна, кількість, терміни поставки (виконання), умови оплати).
Замовлення від покупця	
Отримання письмового замовлення від покупця (може бути у формі електронного листа або факсу)	Реєстрація замовлення в журналі обліку замовлень.
Підготовка до відвантаження (реалізації послуги)	
Внутрішні документи:	
Формування наказу на відвантаження продукції	Уточнення наявності продукції на складі.
Транспортні документи:	Оформлення накладної на відвантаження (ТТН), що містить дані про продукцію, її кількість, адресата та транспортні умови.
Відвантаження продукції	
Відвантаження продукції відповідно до накладної.	Перевірка відповідності фактичної кількості продукції даним у накладній.

Продовження таблиці 3.6

1	2
Передача продукції покупцеві або перевізнику.	Підписання накладної покупцем або представником перевізника.
Документування операцій	
Облік доходів:	Запис доходів у бухгалтерському обліку на субрахунку 701 «Дохід від реалізації готової продукції». Ведення журналу обліку реалізації готової продукції.
Фінансові документи:	Оформлення рахунку-фактури для покупця, що підтверджує факт продажу та містить усі необхідні реквізити. Ведення реєстру виданих рахунків-фактур.
Післяпродажне обслуговування	Контроль за виконанням умов договору: Моніторинг отримання платежів від покупців. Обробка можливих рекламацій чи повернень продукції.
Звітність:	
Формування звітів про реалізацію продукції для внутрішнього аналізу та зовнішньої звітності.	

Джерело: узагальнено та доповнено автором

Запропонований порядок документування операцій з реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» забезпечить систематизацію облікових процесів, підвищить ефективність контролю за виконанням договорів та дозволить більш точно оцінити фінансові результати підприємства. Важливо також забезпечити навчання персоналу щодо нових процедур та документів для їх успішної реалізації.

На даний момент ТОВ «ПРОКАРД» використовує традиційні методи обліку доходів, що базуються на принципах НП(С)БО та використовує програму для автоматизації обліку. Однак, існують певні недоліки, які потребують уваги. По-перше, недостатня автоматизація процесів обліку призводить до затримок у формуванні звітності та підвищує ризик помилок. По-друге, відсутність чіткої аналітики за видами продукції ускладнює оцінку ефективності продажів.

Для ведення бухгалтерського обліку потрібним є впровадження сучасної інформаційної системи, яка інтегрує методологію та технологію обліку. Це дозволить зменшити трудомісткість облікових процесів і підвищити їхню якість. Ключовим моментом у цьому процесі є вибір відповідного програмного забезпечення.

Одним із ключових напрямків удосконалення обліку є впровадження автоматизованих систем обліку, таких як ERP (Enterprise Resource Planning). Ці системи дозволяють інтегрувати всі бізнес-процеси в єдину платформу, що забезпечує оперативний доступ до даних про реалізацію продукції, знижує ймовірність помилок і прискорює процес формування звітності.

Впровадження ERP-системи на ТОВ «ПРОКАРД» є стратегічним кроком для підприємства, що дозволяє оптимізувати бізнес-процеси, покращити управлінську звітність та підвищити загальну ефективність діяльності. Автоматизація також дозволяє вести аналітичний облік доходів за різними параметрами: каналами збуту, регіонами продажу, типами продукції. В таблиці 3.7 наведено основні етапи цього процесу.

Таблиця 3.7 – Основні етапи впровадження системи обліку ERP (Enterprise Resource Planning) на ТОВ «ПРОКАРД»

Етап	Опис
1	2
1. Підготовчий етап	
1.1. Аналіз потреб	
Оцінка бізнес-процесів: Визначення поточних бізнес-процесів, які потребують автоматизації та удосконалення.	
Визначення цілей: Формулювання чітких цілей впровадження ERP, таких як підвищення ефективності, зменшення витрат, поліпшення обліку та звітності.	
1.2. Формування команди	
Створення проєктної команди: Залучення представників різних підрозділів (бухгалтерії, продажів, складу, виробництва) для забезпечення комплексного підходу до впровадження.	
2. Вибір системи ERP	
2.1. Оцінка постачальників	
Дослідження ринку: Аналіз доступних ERP-рішень, їх функціональних можливостей, вартості та відгуків.	
Демонстрація продуктів: Запрошення постачальників для проведення демонстраційних презентацій систем.	
2.2. Вибір системи	
Порівняння варіантів: Оцінка систем за критеріями функціональності, гнучкості, підтримки та інтеграції з існуючими системами.	
Прийняття рішення: Вибір найбільш підходящої ERP-системи на основі проведеного аналізу.	
3. Проєктування та налаштування	
3.1. Проєктування системи	
Налаштування структури: Визначення структури даних, налаштування модулів (бухгалтерія, управління запасами, виробництво тощо).	
Адаптація під потреби: Налаштування системи відповідно до специфічних вимог підприємства.	

Продовження таблиці 3.7

1	2
3.2. Міграція даних	
Підготовка даних: Очистка та підготовка існуючих даних для перенесення в нову систему.	
Перенесення даних: Виконання міграції даних з попередніх систем в ERP, перевірка коректності перенесених даних.	
4. Тестування	
4.1. Проведення тестування	
Функціональне тестування: Перевірка всіх функцій системи на предмет коректності роботи.	
Тестування користувацького інтерфейсу: Оцінка зручності використання системи для кінцевих користувачів.	
4.2. Виправлення помилок	
Виявлення та усунення помилок: Виправлення виявлених недоліків і проблем під час тестування.	
5. Навчання персоналу	
5.1. Розробка навчальних матеріалів	
Створення посібників: Розробка документації та навчальних матеріалів для користувачів.	
5.2. Проведення навчання	
Тренінги для співробітників: Організація навчальних сесій для всіх користувачів системи з метою ознайомлення з її функціоналом.	
6. Впровадження	
6.1. Перехід на нову систему	
Запуск ERP-системи: Офіційний перехід на нову систему обліку.	
Супровід у період переходу: Надання підтримки користувачам у початковий період експлуатації системи.	
7. Післявпроваджувальний супровід	
7.1. Моніторинг роботи системи	
Оцінка ефективності: Моніторинг показників ефективності роботи нової системи.	
Збір відгуків: Збір відгуків від користувачів для виявлення проблем і можливостей для вдосконалення.	
7.2. Підтримка та оновлення	
Технічна підтримка: Забезпечення технічної підтримки користувачів.	
Оновлення системи: Регулярне оновлення програмного забезпечення для покращення функціоналу та безпеки.	

Джерело: узагальнено та доповнено автором

Слід зауважити, що впровадження системи обліку ERP (Enterprise Resource Planning) на підприємстві – це складний і багатогранний процес, що вимагає ретельного планування, організації та залучення всіх зацікавлених сторін.

Успішне впровадження залежить від ретельного планування, залучення всіх зацікавлених сторін та постійного моніторингу результатів.

Сучасні програми автоматизації обліку мають свої переваги та недоліки, які потрібно враховувати під час їх використання. На рішення щодо вибору програмного забезпечення впливають різні чинники, зокрема вартість самої програми та витрати на її обслуговування. Однак найважливішим критерієм має бути оцінка можливостей програми в контексті виконання завдань обліку.

Виходячи з цього, здійснено обґрунтування вибору ERP-системи. Для обрання ERP-системи нами було проведено аналіз доступних ERP-рішень, які можуть відповідати потребам ТОВ «ПРОКАРД» та враховано такі фактори, як функціональність, гнучкість, підтримка, інтеграція з іншими системами, а також вартість. Розглянемо кілька популярних ERP-систем, їх розробників і орієнтовні ціни.

1. SAP Business One (розробник: SAP SE)

Вартість ліцензії починається від 3,000 до 5,000 USD за користувача (одноразова ліцензія) або від 100 до 250 USD на місяць за користувача (підписка).

Обгрунтування вибору: SAP Business One є потужним ERP-рішенням для малих та середніх підприємств. Воно охоплює всі основні бізнес-процеси, включаючи фінанси, управління запасами, продажі та обслуговування клієнтів. Система має добру інтеграцію з іншими продуктами SAP і може бути адаптована під специфічні потреби підприємства.

2. Microsoft Dynamics 365 Business Central (Розробник: Microsoft)

Вартість починається від 70 USD на користувача на місяць.

Обгрунтування вибору: Microsoft Dynamics 365 Business Central — це хмарне ERP-рішення, яке легко інтегрується з іншими продуктами Microsoft (наприклад, Office 365). Воно пропонує широкий спектр функцій для управління фінансами, продажами, обліком та проєктами, що робить його ідеальним для підприємств, які вже використовують рішення Microsoft.

3. Odoo (розробник: Odoo S.A.)

Вартість складає від 24 USD за користувача на місяць (для базового набору модулів).

Обгрунтування вибору: Odoo – це модульна ERP-система з відкритим кодом, що дозволяє підприємствам вибирати лише ті модулі, які їм потрібні (фінанси, CRM, управління проєктами тощо). Вона є гнучкою і масштабованою, що робить її привабливою для малих і середніх підприємств.

4. NetSuite (розробник: Oracle)

Вартість починається від 999 USD на місяць плюс 99 USD за кожного користувача.

Обгрунтування вибору: NetSuite – це повнофункціональне хмарне ERP-рішення, яке підходить для середніх та великих підприємств. Воно пропонує широкий спектр функцій для управління фінансами, CRM, електронною комерцією та бізнес-аналітикою. Система добре підходить для компаній, які планують ріст та розвиток.

Вибір конкретної ERP-системи залежить від специфічних потреб підприємства. На нашу думку потужним рішенням з широкими можливостями є SAP Business One або NetSuite.

Для остаточного вибору рекомендується провести демонстрації систем у постачальників, залучити ключових користувачів до процесу оцінки.

Наступним важливим кроком є удосконалення документального супроводу операцій з реалізації продукції. Необхідно запровадити стандартизовані форми первинних документів, які б містили всю необхідну інформацію про угоди. Це включає не лише товарно-транспортні накладні та акти виконаних робіт, але й контракти з клієнтами, що регламентують умови продажу. Чітке оформлення документів дозволить уникнути спірних ситуацій і забезпечить прозорість фінансових операцій.

Слід зауважити на те, що всі договори надання послуг оформлюються та зберігаються менеджерами відділу продаж, які відповідають за реалізацію продукції та послуг процесингу в компанії. Менеджери також несуть відповідальність за контроль виконання договірних зобов'язань.

Функція контролю за оплатою реалізованої продукції та послуг покладається на бухгалтерію. У зв'язку з цим виникає необхідність інтеграції

обліку виконання контрольних функцій, що здійснюються обома підрозділами.

Для зміцнення внутрішнього контролю за виконанням договірних зобов'язань пропонуємо розробити документ – Журнал обліку виконання договірних зобов’язань (таблиця 3.8).

Таблиця 3.8 – Журнал обліку виконання договірних зобов’язань

№ з/п	Дата укладення договору	Номер договору	Замовник	Опис продукції (послуги)	Дата початку виконання	Дата завершення виконання	Сума договору (грн)	Статус виконання	Дата оплати	Примітки

Джерело: запропоновано автором

Розроблений документ буде слугувати зведеним інструментом для моніторингу виконання договірних зобов’язань за наданими послугами в контексті договорів постачання, а також за видами продукції.

Не менш важливим аспектом є навчання персоналу. Працівники повинні бути ознайомлені з новими методами обліку та використанням автоматизованих систем. Регулярні тренінги та семінари допоможуть підвищити кваліфікацію співробітників і адаптувати їх до змін у законодавстві та стандартах бухгалтерського обліку.

Удосконалення обліку доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» є комплексним завданням та необхідним кроком для підвищення ефективності управління фінансами компанії, яке вимагає інтеграції сучасних технологій, вдосконалення документального супроводу та навчання персоналу. Реалізація цих заходів дозволить ТОВ «ПРОКАРД» підвищити ефективність обліку, знизити ризики помилок і забезпечити прозорість фінансових операцій. В умовах конкурентного середовища це стане запорукою стабільного розвитку та успішної діяльності компанії. Запропоновані заходи дозволять не лише покращити точність і своєчасність

обліку, але й забезпечити фінансову стабільність компанії в умовах конкурентного середовища.

3.3 Удосконалення аудиту доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД»

Аудит доходів від реалізації продукції є важливою складовою фінансового контролю на підприємствах, оскільки він забезпечує достовірність фінансової звітності та дозволяє виявити можливі ризики і недоліки в облікових процесах. Удосконалення цього процесу на прикладі ТОВ «ПРОКАРД» може суттєво вплинути на ефективність управлінських рішень і загальну фінансову стабільність компанії.

Метою аудиту доходів від реалізації продукції є встановлення правильності, законності, достовірності, доцільності, своєчасності здійснених операцій та коректності відображення їх в обліку.

Завданнями аудиту доходів від реалізації продукції є:

- перевірка наявності та правильності оформлення первинних документів, що формують доходи від реалізації продукції;
- перевірка правильності відображення повернення продукції від покупців;
- перевірка правильності відображення доходів від реалізації в облікових регістрах синтетичного обліку та зіставлення доходів з Деклараціями з податку на додану вартість;
- перевірка правильності відображення доходів від реалізації у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) та облікових регістрах синтетичного обліку (за кредитом рахунка 70);
- перевірка правильності відображення доходів від реалізації у Декларації з податку на прибуток та зіставлення доходів зі Звітом про фінансові результати (Звітом про сукупний дохід).

Перед початком аудиту доходів від реалізації продукції перевіряючий має ознайомитись з установчими документами підприємства, його середовищем, видом діяльності, нормативно-правовою базою, що регламентує дохід від реалізації продукції, внутрішніми обліковими документами, матеріалами попередніх перевірок.

Для планування аудиту доходів від реалізації продукції аудитору необхідно провести анкетування та здійснити оцінку стану системи внутрішнього контролю доходів від реалізації на підприємстві. Анкета перевірки доходів від реалізації продукції міститься в таблиці 3.9.

Таблиця 3.9 – Анкета перевірки доходів від реалізації продукції

№ з/п	Зміст запитання	Варіанти відповіді			
		Так	Ні	Інформація відсутня	Примітки
1	2	3	4	5	6
1	Чи проводився аудит доходів від реалізації продукції за попередній звітний період?				
2	Чи були виявлені суттєві недоліки, при проведені аудиту за попередній період?				
3	Чи змінювалася облікова політика впродовж останнього року?				
4	Чи змінювалися ключові працівники управлінського персоналу впродовж року?				
5	Чи змінювалися працівники бухгалтерської служби, які відповідають за складання фінансової звітності, а також за проведення складних операції впродовж останнього року?				
6	Чи застосовується на підприємстві графік документообігу?				
7	Чи є на підприємстві посадові інструкції?				
8	Чи є на підприємстві відповідальна особа, яка перевіряє договори з покупцями (у частині матеріально-відповідальних осіб, які мають право на отримання товару)?				
9	На якому рахунку відображається передоплата від покупців: - 361 - 681?				
10	Який відсоток на підприємстві займає повернення продукції: - до 10% - до 20% - до 50% - більше 50%?				

Продовження таблиці 3.9

1	2	3	4	5	6
11	Чи є на підприємстві експортні операції?				
12	Фінансову звітність підприємство складає: - поквартально - 1 раз на рік?				
13	Чи застосовується на підприємстві внутрішній контроль при складанні фінансової звітності?				
14	Чи застосовує підприємство при складанні декларації з податку на прибуток податкові різниці?				
15	Чи існують труднощі в оподаткуванні, що пов’язані з доходом від реалізації?				

Джерело: запропоновано автором

Після проведеного анкетування доходів від реалізації продукції перевіряючий займається плануванням аудиту, для чого формує план аудиту доходів від реалізації продукції. План складається з переліку робіт на декілька етапів і строків їх виконання із вказанням виконавців (таблиця 3.10).

Таблиця 3.10 – План аудиту доходів від реалізації продукції

Етап перевірки	Процедури перевірки	Період проведення	Виконавець
1	2	3	4
Підготовчий	Знайомство з установчими документами підприємства, його середовищем, видом діяльності; нормативно-правовою базою, що регламентує доходи від реалізації; внутрішніми обліковими документами; матеріалами попередніх перевірок		
Основний	Перевірити наявність та правильність оформлення первинних документів, що формують доходи від реалізації продукції		
	Перевірити правильність відображення повернення продукції від покупців		
	Перевірити правильність відображення доходів від реалізації в облікових регістрах синтетичного обліку та зіставити доходи з Деклараціями з податку на додану вартість		
	Перевірити правильність відображення доходів від реалізації у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) та зіставити доходи з обліковими регістрами синтетичного обліку		
	Перевірити правильність відображення доходів від реалізації у Декларації з податку на прибуток та зіставити доходи зі Звітом про фінансові результати (Звітом про сукупний дохід)		

Продовження таблиці 3.10

1	2	3	4
Заключний	Узагальнення даних аудиту, документальне оформлення результатів аудиту		

Джерело: запропоновано автором

На основі плану аудиту доходів від реалізації продукції, перевіряючий розробляє програму аудиту доходів від реалізації продукції (таблиця 3.11).

Таблиця 3.11 – Програма аудиту доходів від реалізації продукції

№ з/п	Мета	Перелік процедур	Критерії якості	Методи перевірки	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Впевнитись у наявності та правильності оформлення первинних документів, що формують доходи від реалізації продукції	Перевірити наявність та правильність оформлення первинних документів, що формують доходи від реалізації продукції	А, Б, Г, Д, Є	Документальний, арифметичний, по суті, вибірковий	ДР-1		
2	Впевнитись у правильності відображення повернення продукції від покупців	Перевірити правильність відображення повернення продукції від покупців	А, Б, В, Г	Документальний, арифметичний, по суті, суцільний	ДР-2		
3	Впевнитись у правильності відображення доходів від реалізації в облікових регістрах синтетичного обліку та у Деклараціях з податку на додану вартість	Перевірити правильність відображення доходів від реалізації в облікових регістрах синтетичного обліку та зіставити доходи з Деклараціями з податку на додану вартість	А, Б, В, Г, Е, Є	Документальний, арифметичний, по суті, суцільний	ДР-3		

Продовження таблиці 3.11

1	2	3	4	5	6	7	8
4	Впевнитись у правильності відображення доходів від реалізації у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) та облікових регістрах синтетичного обліку	Перевірити правильність відображення доходів від реалізації у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) та зіставити доходи з обліковими регістрами синтетичного обліку	А, Б, В, Г, Е, Є	Документальний, арифметичний, по суті, суцільний	ДР-4		
5	Впевнитись у правильності відображення доходів від реалізації у Декларації з податку на прибуток та Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід)	Перевірити правильність відображення доходів від реалізації у Декларації з податку на прибуток та зіставити доходи зі Звітом про фінансові результати (Звітом про сукупний дохід)	А, Б, В, Г, Е, Є	Документальний, арифметичний, по суті, суцільний	ДР-5		
	Критерії якості перевірки: наявність – А; правдивість – Б; права та зобов'язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – Є						

Джерело: запропоновано автором

На підставі складеної програми аудиту доходів від реалізації продукції здійснюється проведення перевірки, що передбачає складання робочих документів, які мають стати обґрунтованими доказами якісного аудиту (таблиця 3.12 – табл. 3.16).

Таблиця 3.12 – Робочий документ аудитора ДР-1 – Перевірка наявності та правильності оформлення первинних документів, що формують доходи від реалізації продукції

№ з/п	Назва первинного документа	Наявність обов'язкових реквізитів	Перевірка підписів матеріально-відповідальних осіб*	Дохід від реалізації			Сума знижки **			Вартість поверненої покупцем продукції			Кінцевий дохід		
				за даними підприємства	за даними аудиту	відхилення	за даними підприємства	за даними аудиту	відхилення	за даними підприємства	за даними аудиту	відхилення	за даними підприємства	за даними аудиту	відхилення

* Підписи, прізвище, ім`я та по батькові матеріально-відповідальних осіб, що вказуються у наказі по підприємству

** сума знижки звіряється з відсотком, який зафіксований у договорі з покупцем

Джерело: запропоновано автором

Таблиця 3.13 – Робочий документ аудитора ДР-2 – Перевірка правильності відображення повернення продукції від покупців*

№ з/п	Назва контрагента	Причина повернення продукції / товарів			Сума повернення продукції			Примітки
		брак	згідно умов договору	інше	за даними підприємства	за даними аудиту	відхилення	

* застосування цього документа надасть змогу впевнитися, що повернення продукції було здійснено з об'єктивних причин, а не для того щоб занизити суму доходів від реалізації

Джерело: запропоновано автором

Таблиця 3.14 – Робочий документ аудитора ДР-3 – Перевірка правильності відображення доходів від реалізації в облікових регістрах синтетичного обліку та зіставлення доходів з Деклараціями з податку на додану вартість

№ з/п	Місяць	За даними підприємства		За даними аудиту		Відхилення	Примітки
		облікові регістри синтетичного обліку (обороти по кредиту рахунка 70)	рядок 1.1.та 2.1. Декларації з податку на додану вартість	облікові регістри синтетичного обліку (обороти по кредиту рахунка 70)	рядок 1.1.та 2.1. Декларації з податку на додану вартість		
1	Січень						
2	Лютий						
	…						
12	Грудень						
13	Всього за рік						

Джерело: запропоновано автором

Таблиця 3.15 – Робочий документ аудитора ДР-4 – Перевірка відображення доходів від реалізації продукції у Звіті про фінансові результати (Звіті про сукупний дохід) та зіставлення доходів з обліковими регістрами синтетичного обліку

№ з/п	Звітний період	Рядок 2000 Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід)	Облікові регістри синтетичного обліку				Відхилення
			кредит рахунка 70	кредит рахунка 70, без ПДВ	рахунок 704	всього доходів	

Джерело: запропоновано автором

Таблиця 3.16 – Робочий документ аудитора ДР-5 – Перевірка відображення доходів від реалізації у Декларації з податку на прибуток та зіставлення доходів зі Звітом про фінансові результати (Звітом про сукупний дохід)

№ з/п	Звітний період	Рядок 2000 Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід)	Рядок 01 Декларації з податку на прибуток в частині чистого доходу від реалізації	Відхилення	Примітки

Джерело: запропоновано автором

Запропонована методика аудиту доходів від реалізації продукції дозволить перевіряючому здійснити оцінку більшості аспектів цієї ділянки обліку, впевнитись у законності, своєчасності, достовірності та правильності відображення відповідних операцій в обліку, а також попередити можливі порушення у веденні бухгалтерського обліку доходів від реалізації продукції.

Таким чином, результати дослідження, проведеного в даному розділі, дозволяють зробити такі висновки: за підсумками аудиту було встановлено, що фінансова звітність ТОВ «ПРОКАРД» за 2023 рік підготовлена на основі реальних даних бухгалтерського обліку доходів від реалізації продукції і достовірно відображає фінансову інформацію про підприємство відповідно до нормативних вимог в Україні. В процесі аудиторської перевірки доходів від реалізації продукції аудитор дотримувався законодавства України в сфері господарської діяльності та оподаткування, а також стандартів ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, включаючи міжнародні стандарти аудиту. За аналізований період не було виявлено суттєвих недоліків в обліку доходів від реалізації, що впливають на показники звітності підприємства.

Для удосконалення обліку доходів від реалізації продукції запропоновано порядок документування таких операцій. Представлений порядок документування операцій з реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД»

забезпечить систематизацію облікових процесів, підвищить ефективність контролю за виконанням договорів та дозволить більш точно оцінити фінансові результати підприємства.

Запропоновано удосконалення обліку на підприємстві шляхом впровадження автоматизованих систем обліку, таких як ERP (Enterprise Resource Planning). Впровадження ERP-системи на ТОВ «ПРОКАРД» є стратегічним кроком для підприємства, що дозволить оптимізувати бізнес-процеси, покращити управлінську звітність та підвищити загальну ефективність діяльності.

У роботі також удосконалено методику аудиту доходів від реалізації продукції. Представлена методика включає анкету, план аудиту, програму аудиту, робочі документи. Використання цієї методики дозволить аудитору здійснити оцінку більшості аспектів ділянки обліку доходів від реалізації, впевнитись у законності, своєчасності, достовірності та правильності відображення відповідних операцій в обліку, а також попередити можливі порушення у веденні бухгалтерського обліку цієї ділянки обліку.

Удосконалення обліку та аудиту доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» є важливим кроком для забезпечення стабільного фінансового зростання підприємства. Впровадження нових технологій, покращення процесів обліку та аудиту допоможуть підвищити ефективність управлінських рішень і зміцнити фінансову позицію підприємства на ринку.

ВИСНОВКИ

1. Дохід від реалізації продукції – це сума грошових коштів або еквівалентів, отриманих підприємством внаслідок її продажу. Цей показник відображає основну діяльність компанії та є важливим елементом фінансової звітності. Нормативно-правова база обліку та аудиту доходів від реалізації продукції в Україні складається з багатьох документів, основними з яких є: Закони України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»; Податковий кодекс України, що регулює питання оподаткування доходів, зокрема, порядок нарахування та сплати податку на прибуток підприємств, ПДВ; Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО), найважливішим для обліку доходів є НП(С)БО 15 «Дохід», що визначає правила визнання доходу, а також вимоги до його оцінки та розкриття у фінансовій звітності.

2. Облік доходів від реалізації продукції на підприємстві здійснюється згідно з принципами бухгалтерського обліку та відповідними стандартами. Основні етапи обліку включають:

- визнання доходу (дохід від реалізації продукції визнається в момент передачі ризиків і вигід, пов'язаних з правом власності на продукцію, а також за умови, що сума доходу може бути достовірно визначена).

- записи у бухгалтерських регістрах: для обліку доходів від реалізації продукції (послуг) використовується рахунок 7-го класу, що фіксує суму доходів за звітний період, а саме рахунок 70 «Доходи від реалізації» (зокрема субрахунки 701 «Доходи від реалізації готової продукції»; 703 «Дохід від реалізації робіт і послуг»). Ці субрахунки є: пасивними – по кредиту субрахунків відображається загальна сума доходу разом із сумами непрямих податків і зборів, які включаються в ціну продажу; по дебету – щомісячне відображення сум непрямих податків і зборів, а також щорічне або щомісячне віднесення чистого доходу на рахунок 79 «Фінансові результати»;

тимчасовими, оскільки вони закриваються наприкінці звітного періоду, а наступний звітний період починається з нульового сальдо.

3. Аудит доходів від реалізації продукції є важливим процесом, що дозволяє перевірити достовірність фінансової інформації. Основною метою аудиту доходів від реалізації продукції є встановлення достовірності оцінки та визнання даних первинних документів щодо визначення доходів, повноти та своєчасності їх відображення в облікових регістрах, а також відповідності методики обліку чинним нормативним актам. Аудитор має право обирати методичні прийоми для проведення аудиту доходів від реалізації продукції, серед яких: обстеження, вибіркові спостереження; інвентаризація та комплексні перевірки.

Основні етапи аудиту включають: планування аудиту, перевірку первинних документів; оцінку методики обліку; тестування контролю; формування висновків.

4. ТОВ «ПРОКАРД» – сучасне сервісне підприємство у сфері платіжних карток, що діє на вітчизняному ринку з 2006 року, пропонує інноваційні, надійні та сучасні IT-послуги клієнтам та реалізує продукцію з підтримки програмного забезпечення. ТОВ «ПРОКАРД» має значний досвід у реалізації технічної підтримки проєктів з емісії та еквайрингу в індустрії платіжних карток, займається збіркою та реалізацією серверів для клієнтів.

5. У ТОВ «ПРОКАРД» відповідальність за облік доходів покладена на бухгалтерію та фінансовий відділ. Бухгалтерія проводить первинний облік, а фінансовий відділ аналізує дані для складання звітності. Результати оцінки обліку на підприємстві свідчать про те, що облік доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» здійснюється у відповідності до вимог НП(С)БО 15 «Дохід», з використання Плану рахунків та з використанням типових форм первинних документів.

Результати аналізу показали, що система обліку доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» є комплексною. Вона забезпечує точний облік фінансових потоків, що дозволяє компанії ефективно управляти своїми

ресурсами, приймати обґрунтовані рішення та реагувати на зміни ринкової ситуації. Основою для продажу продукції та послуг ТОВ «ПРОКАРД» є укладені угоди з покупцями. У цих договорах зазначаються зобов'язання продавця щодо обсягів та термінів постачання продукції, а також зобов'язання покупця щодо її приймання. Особливу увагу в договорах приділяють ціні продукції (послуг), термінам поставки (виконання робіт), порядку розрахунків і термінам оплати, оскільки ці умови є критично важливими для вирішення можливих спорів у претензійному або судовому порядку.

Відпуск продукції покупцям на ТОВ «ПРОКАРД» проводиться за накладними на відпуск товарно-матеріальних цінностей, які слугують підставою для списання цінностей у постачальників та їх обліку у покупців. Реалізація послуг проводиться за Актами виконаних робіт (наданих послуг). Документи підписуються керівником підприємства та головним бухгалтером, а також завіряються печаткою ТОВ «ПРОКАРД».

Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» визначається шляхом вирахування з доходу податку на додану вартість, знижок та суми повернення продукції. По кредиту рахунку 791 бухгалтерія ТОВ «ПРОКАРД» відображає суми на основі довідок і розрахунків, що стосуються закриття рахунків обліку доходів, тоді як по дебету відображаються суми для закриття рахунків обліку витрат і нарахованого податку на прибуток.

ТОВ «ПРОКАРД» використовує автоматизовану бухгалтерську систему для ведення обліку доходів, яка за нинішніх умов потребує перегляду.

6. Результати аналізу фінансових показників свідчать про те, що ТОВ «ПРОКАРД» демонструє загальну позитивну динаміку розвитку. Є позитивні зміни в обсягах інвестицій в основні засоби. Проте, зниження суми чистого прибутку, зростання витрат та проблеми з кредиторською заборгованістю вимагають уваги. Загалом, протягом 2021-2023 років спостерігається тенденція до погіршення ліквідності, рентабельності та фінансової стійкості ТОВ «ПРОКАРД». Зниження коефіцієнтів покриття та

швидкої ліквідності свідчить про те, що компанія має нестачу ліквідних активів для покриття своїх зобов'язань. Зниження коефіцієнта абсолютної ліквідності вказує на ризики у фінансовій стійкості компанії. Загалом можна сказати, що підприємство ТОВ «ПРОКАРД» потребує оптимізації фінансових показників для забезпечення стабільного росту в майбутньому.

7. В роботі було проведено аналіз раніше проведеного зовнішнього аудиту доходів від реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» та визначено, що за аналізований період не було виявлено суттєвих недоліків в обліку, що впливають на показники звітності. Усі операції щодо визнання доходів оформлені документами типових форм та в регістрах обліку. Суттєвих викривлень у веденні первинної документації не було зафіксовано.

8. Для удосконалення обліку доходів від реалізації продукції запропоновано порядок документування таких операцій. Представлений порядок документування операцій з реалізації продукції на ТОВ «ПРОКАРД» забезпечить систематизацію облікових процесів, підвищить ефективність контролю за виконанням договорів та дозволить більш точно оцінити фінансові результати підприємства.

Одним із ключових напрямків удосконалення обліку є впровадження автоматизованих систем обліку, таких як ERP (Enterprise Resource Planning). Ці системи дозволять інтегрувати всі бізнес-процеси в єдину платформу, що забезпечує оперативний доступ до даних про реалізацію продукції, знизить ймовірність помилок і прискорить процес формування звітності. Впровадження ERP-системи на ТОВ «ПРОКАРД» є стратегічним кроком для підприємства, що дозволить покращити управлінську звітність та підвищити загальну ефективність діяльності. На нашу думку, оптимальним рішенням для досліджуваного підприємства є SAP Business One або NetSuite.

Для зміцнення внутрішнього контролю за виконанням договірних зобов'язань запропоновано документ – Журнал обліку виконання договірних зобов’язань. Розроблений документ буде слугувати зведеним інструментом

для моніторингу виконання договірних зобов’язань за наданими послугами в контексті договорів постачання, а також за видами продукції.

9. У роботі також удосконалено методику аудиту доходів від реалізації продукції. Представлена методика включає анкету, план аудиту, програму аудиту, робочі документи. Запропонована методика полягає у перевірці наявності та правильності оформлення первинних документів, що формують доходи від реалізації продукції; перевірці правильності відображення повернення продукції від покупців; перевірці правильності відображення доходів від реалізації в облікових регістрах синтетичного обліку та зіставлення доходів з Деклараціями з податку на додану вартість; перевірці правильності відображення доходів від реалізації у Звіті про фінансові результати та облікових регістрах синтетичного обліку; перевірці правильності відображення доходів від реалізації у Декларації з податку на прибуток та зіставлення доходів зі Звітом про фінансові результати.

Використання цієї методики дозволить аудитору здійснити оцінку більшості аспектів ділянки обліку доходів від реалізації, впевнитись у законності, своєчасності, достовірності та правильності відображення відповідних операцій в обліку, а також попередити можливі порушення у веденні бухгалтерського обліку цієї ділянки обліку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text (дата звернення: 11.10.2024).

2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text (дата звернення: 11.10.2024).

3. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15 (дата звернення: 11.10.2024).

4. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text (дата звернення: 11.10.2024).

5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 18 «Дохід». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_025#Text (дата звернення: 11.10.2024).

6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text (дата звернення: 11.10.2024).

7. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» : Наказ Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text (дата звернення: 11.10.2024).

8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» : Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text (дата звернення: 11.10.2024).

9. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток» : Наказ Міністерства фінансів України від 28.12.2000

р. № 353. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-01#Text (дата звернення: 11.10.2024).

10. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#n166 (дата звернення: 11.10.2024).

11. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text (дата звернення: 11.10.2024).

12. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція до нього : Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99 (дата звернення: 11.10.2024).

13. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text (дата звернення: 11.10.2024).

14. Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість : Наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2016 р. № 21. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0159-16#Text (дата звернення: 11.10.2024).

15. Про затвердження форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств : Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.2015 р. № 897. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1415-15#Text (дата звернення: 11.10.2024).

16. Абрамчук М. Ю., Гуменна Ю. Г., Тютюник І. В., Рубанов П. М. Фінансовий облік : конспект лекцій. Суми : Сумський державний університет, 2018. 395 с.

17. Адамик О. В. Дохід як основна облікова категорія. *Наукові записки : зб. наук. праць викл. і асп. каф. екон. аналізу Терноп. акад. нар. госп-ва*. Тернопіль : Економічна думка, 2000. С. 121-124.

18. Аудит : підручник (у двох частинах) / за ред. Грушко В. І. / Брадул О. М., Шепелюк В. А, Ільїна С. Б., Юнацький М. О., Хорошенюк А. П., Брадул Т. В. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 323 с.

19. Бечко П. К., Митяй О. В. Теоретичні основи економічного змісту категорії «дохід» сільськогосподарських підприємств. *Інноваційна економіка*. 2012. № 1. С. 119-124.

20. Білецька Г. М. Електронний аудит – сучасна форма електронного контролю (світові тенденції та етапи запровадження) : навч. посіб. Київ : Алерта, 2018. 204 с.

21. Білик М. С., Загородній А. Г. Облік, аналіз та аудит : навч. посіб. Київ : Кондор, 2008. 617 с.

22. Блонська В. І. Стратегія управління доходами торговельного підприємства в умовах розвитку ринкових відносин. *Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць*. 2008. Вип. 18.6. С.117-123.

23. Бруханський Р. Ф., Серипан О. П. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 444 с.

24. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник. Житомир : ПП «Рута», 2009. 912 с.

25. Бутинець Ф. Ф., Давидюк Т. В., Малюга Н. М., Чижевська Л. В. Бухгалтерський управлінський облік : підручник. Житомир : ПП «Рута», 2002. 480 с.

26. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит : навч. посіб. / Є. М. Романів, С. В. Приймак, С. М. Гончарук та ін. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 772 с.

27. Гамова О. В., Козачок І. А., Бортник Г. О. Розробка програми аудиту доходів від реалізації готової продукції на підприємстві. *Агросвіт*. 2019. № 4. С. 24–31. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.4.24.

28. Гордієнко Н. І., Харламова О. В., Карпенко М. Ю. Аудит : методика і організація : навч. посіб. Харків : ХНАМГ, 2007. 486 с.

29. Грабова Н. М. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. Київ : А.С.К., 2002. 266 с.

30. Давидов Г. М. Аудит : навч. посіб. Київ : Знання, 2002. 363 с.

31. Дерій В. А. Нормативно-правове забезпечення обліку і контролю витрат та доходів підприємств. *Міжнародний збірник наукових праць*. 2010. Вип. 2(17). С. 77-83.

32. Журавель Г. П., Клевець В. Б., Хомин П. Я. Облікова політика підприємства в ринкових умовах : навч. посіб. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2009. 320 с.

33. Івахненков С. В. Інформаційні технології аудиту та внутрішньогосподарського контролю в контексті світової інтеграції : монографія. Житомир : ПП «Рута», 2010. 432 с.

34. Калюга Є. В., Лазаришина І. Д., Савчук В. К., Кузик Н. П. Облік і оподаткування у питаннях та відповідях : навч. посіб. Київ : ЦП «Компринт», 2017. 374 с.

35. Коваленко А. М. Бухгалтерський облік в Україні. Від теорії до практики : навч. посіб. Дніпропетровськ : ВКК «Баланс-Клуб», 2006. 1024 с.

36. Крупка Я. Д., Задорожний З. В., Гудзь Н. В. Фінансовий облік : підручник. Тернопіль : ТНЕУ, 2017. 451 с.

37. Кулаковська Л. П., Піча Ю. В. Організація і методика аудиту : підручник. Київ : Каравела, 2012. 544 с.

38. Кулик В. А. Облікова політика підприємства : набутий досвід та перспективи розвитку : монографія. Полтава : РВВ ПУЕТ, 2014. 373 с.

39. Лень В. С. Організація бухгалтерського обліку : навч. посіб. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2021. 664 с.

40. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік : підручник. Київ : ЦУЛ, 2009. 670 с.

41. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Чакалова Н. С. Бухгалтерський облік : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗДІА, 2018. 602 с.

42. Макаренко А. П., Кутова М. В. Аудит доходів від реалізації продукції як дієвий засіб підвищення ефективності діяльності підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 2. С. 18-23.

43. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Кутчак Ю. М. Фінансовий облік ІІ: навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 370 с.

44. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Мусійченко О. Г. Організація і методика аудиту : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 280 с.

45. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Подмешальська Ю. В., Чакалова Н. С. Теорія бухгалтерського обліку : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2022. 516 с.

46. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Чакалова Н. С. Організація бухгалтерського процесу на підприємстві : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 200 с.

47. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Чакалова Н. С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 400 с.

48. Макаренко А. П., Меліхова Т. О., Мусійченко О. Г. Аудит : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 260 с.

49. Макаренко А. П., Мусійченко О. Г. Удосконалення оподаткування, обліку та аудиту розрахунків з податку на додану вартість з метою оптимізації податкового навантаження. *Інвестиції: практика та досвід.* 2021. № 22. С. 30-36.

50. Мардус Н. Ю., Чернишова Е. О. Нормативно-правова база з обліку й аудиту доходів, витрат та фінансових результатів. *Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум–2021» :* матеріали 18-ї Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 7-9 грудня 2021 р. Харків : НТУ «ХПІ», 2021. С. 48-51.

51. Маркус О. В., Романюк І. О. Особливості організації обліку процесу реалізації готової продукції за національними стандартами. *Науковий вісник Буковинського державного фінансово-економічного університету. Серія : Економічні науки*. 2014. Вип. 26. С. 350-357.

52. Меліхова Т. О. Економічне обґрунтування підвищення ефективності зовнішнього аудиту податків. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2010. № 2. С. 131–135.

53. Меліхова Т. О., Бикова М. М. Розробка програми аудиту податку на прибуток для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Агросвіт*. 2017. № 1-2. С. 19-25.

54. Меліхова Т. О., Грушевий С. С. Удосконалення документування обліку та контролю собівартості готової продукції з метою підвищення якості організації обліку. *Агросвіт*. 2023. № 21. С. 64-70.

55. Меліхова Т. О., Люсін В. С. Удосконалення бухгалтерського обліку та внутрішнього аудиту доходів від реалізації продукції для підвищення ефективності податкового планування на підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 23. С. 39-46.

56. Меліхова Т. О., Подмешальська Ю., Богма Н. О. Удосконалення первинного та аналітичного обліку, внутрішнього аудиту розрахунків з покупцями та замовниками в системі контролю з урахуванням різних видів економічної діяльності для прийняття управлінських рішень. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 1. С. 33-39.

57. Меліхова Т. О., Троян О. В., Лауреанті Д. С. Удосконалення методики внутрішнього контролю витрат на виробництво для підвищення економічної безпеки підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 3.С. 34-41.

58. Меліхова Т. О., Федорова Л. А. Удосконалення методики внутрішнього контролю податку на прибуток для підвищення економічної безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. URL:

http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6798 (дата звернення: 11.10.2024). DOI: 10.32702/2307-2105-2018.12.121.

59. Меліхова Т. О., Феофанова І. В., Лісіна Н. Л. Удосконалення методики аудиту готової продукції для покращення системи обліку на підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 1. С. 19-26. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.1.19.

60. Меліхова Т. О., Чакалова Н. С., Кулєк А. С. Удосконалення методики внутрішнього аудиту розрахунків із покупцями з метою запобігання порушень під час тендерних закупівель. *Агросвіт*. 2019. № 4. С. 32-41. DOI:10.32702/2306-6792.2019.4.32.

61. Меліхова Т. О., Чакалова Н. С., Мисливка К. А. Удосконалення обліку доходів від реалізації товарів, як інструмент ефективного управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2019. № 2. DOI: 10.32702/2307-2105-2019.2.38.

62. Меліхова Т. О., Чакалова Н. С., Петрова О. С. Удосконалення методичних підходів аудиту доходів від реалізації продукції для ефективного управління підприємством. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 4. С. 54–61. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.4.54

63. Меліхова Т. О., Штепа В. В. Удосконалення оподаткування, обліку та аудиту податку на додану вартість для поліпшення податкового планування. *Агросвіт*. 2020. № 22. С. 34-42. DOI: 10.32702/2306-6792.-2020.22.34.

64. Мюллер В., Кузнєцова А. Я., Христофорова О., Карпачова О. В., Сулима М. О. Бухгалтерський облік та аудит відповідно до міжнародних стандартів як інструмент менеджменту. *Фінансово-кредитна діяльність : проблеми теорії та практики*. 2020. № 4(35). С. 60-68. DOI: 10.18371/fcaptp.v4i35.221787.

65. Нападовська Л. В., Добія М., Сандер Ш., Матезіч Р. Теорія бухгалтерського обліку : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2008. 736 с.

66. Нестеренко Ж. К. Бухгалтерський облік промислових підприємств: навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2005. 311 с.

67. Огійчук М. Ф., Плаксієнко В. Я., Беленкова М. І. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : підручник. Київ : Алерта, 2016. 1042 с.

68. Петрик О. А., Савченко В. Я., Свідерській Д. Е. Організація та методика аудиту підприємницької діяльності : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2008. 472 с.

69. Плаксієнко В. Я. Облік, оподаткування та аудит : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 509 с.

70. Подмешальська Ю. В. Управлінський облік : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. 151 с.

71. Подмешальська Ю. В., Максимова К. С. Удосконалення методики аудиту дебіторської заборгованості. *Агросвіт*. 2019. № 5. С. 83–91. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.5.83.

72. Подмешальська Ю. В., Свєженцова А. С. Удосконалення методики аудиту товарів на підприємствах оптової торгівлі. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 4. С. 72–79. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.4.72.

73. Подолянчук О. А. Доходи: проблемні аспекти сутності та класифікації. *Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (Економічні науки)*. 2010. № 3(11). С. 112-119.

74. Потриваєва Н. В., Христенко О. О., Гавалешко К. О. Особливості формування та обліку доходу від реалізації сільськогосподарської продукції: теоретичний аспект. *Глобальні та національні проблеми економіки.* 2017. Вип. 18. С.556-561.

75. Попович О. В., Діденко Н. Ю. Тлумачення економічної сутності категорії «дохід». *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 7. С. 975-978.

76. Правдюк Н. Л., Коваль Л. В., Коваль О. В. Облікова політика підприємств : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 647 с.

77. Прокопенко А. Ю. Актуальні аспекти обліку доходів від реалізації готової продукції. *Дискусійні питання з теорії та практики сучасної експертизи* : Матеріали круглого столу (м. Запоріжжя, 24 листопада 2020 року). Запоріжжя : ЗНУ, 2020. С. 115–118.

78. Прокопенко А. Ю., Подмешальська Ю. В. Удосконалення обліку та аудит доходів від реалізації готової продукції в умовах використання інформаційних систем обліку. *Агросвіт*. 2021. № 1. С. 53-67.

79. Пустовий Д. В., Синиця Ю. С. Нормативно-правове регулювання обліку доходів від реалізації продукції та їх економічна сутність. *Сучасні перспективи розвитку обліку, фінансів, економіки, управління, права та інженерії* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 5-6 грудня 2024 р.). Запоріжжя : ЗНУ, 2024 (подано до друку).

80. Пустовий Д. В., Синиця Ю. С., Мусійченко О. Г. Удосконалення методики аудиту доходів від реалізації з метою запобігання порушень при податковому контролі. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління.* 2024. № 16. URL: https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2024-16-09-06/2024-16-09-06. DOI: https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-16-09-06.

81. Савченко В. Я. Аудит : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2002. 322 с.

82. Синиця Ю. С. Облік за НП(С)БО : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2024. 182 с.

83. Сідун В. А., Пономарьова Ю. В. Економіка підприємства : навч.-метод. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 436 с.

84. Слободяник Ю. Б., Зварич Л. В. Внутрішній аудит : навч. посіб. Суми : ТОВ «ВПП «Фабрика друку», 2018. 248 с.

85. Сопко В. В. Організація оцінки і обліку доходів та витрат в системі економічної безпеки підприємства. *Фінанси, облік і аудит*. 2013. Вип. 2 (22). С. 241-251.

86. Сук Л. К., Сук П. Л. Фінансовий облік : навч. посіб. Київ : Знання, 2016. 663 с.

87. Сук П. Л. Облік виробництва і реалізації сільськогосподарської продукції в умовах ринку : методологія і практика : монографія. Київ : НАУ, 2010. 330 с.

88. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський (фінансовий) облік, оподаткування і звітність : підручник. Київ : Алерта, 2013. 982 с.

89. Усач Б. Ф., Душко З. О., Колос М. М. Організація і методика аудиту : підручник. Київ : Знання, 2006. 295 с.

90. Хом'як Р. Л., Лемішовський В. І. Бухгалтерський облік та оподаткування : навч. посіб. Львів : Ажур, 2010. 1220 с.

91. Шара Є. Ю., Андрієнко О. М., Жидеєва Л. І. Бухгалтерський фінансовий та податковий облік : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 424 с.

92. Шкіря Н. Л., Нікульникова Т. Г., Залізняк Н. В. Аудит : навч. посіб. Львів : «Магнолія 2015», 2016. 224 с.

93. Шмиголь Н. М. Економічна суть доходів та доходності в системі управління підприємством. *Держава та регіон : наук.-виробн. журнал. Серія : Економіка та підприємництво*. 2009. № 7. С. 221-225.

ДОДАТКИ

Додаток А

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ ТОВ «ПРОКАРД

(консолідовані дані)

БАЛАНС

Назва статті	Код	2021 р.	2022 р.	2023 р.
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000			
первісна вартість	1001		472,0	549,8
накопичена амортизація	1002		(86,0)	(131,2)
Незавершені капітальні інвестиції	1005		2 703,0	
Основні засоби	1010	30 808,4	35 325,6	41 017,1
первісна вартість	1011	38 367,3	43 173,4	48 683,5
знос	1012	(7 558,9)	(7 847,8)	(7 666,4)
Інвестиційна нерухомість	1015			
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016			
Знос інвестиційної нерухомості	1017			
Довгострокові біологічні активи	1020			
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021			
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022			
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	3 184,2		
інші фінансові інвестиції	1035			4 020,3
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040			
Відстрочені податкові активи	1045			
Гудвіл	1050			
Відстрочені аквізиційні витрати	1060			
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065			
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095	33992,6	38414,6	45456
II. Оборотні активи	1100			
Запаси				
Виробничі запаси	1101	16 548,2	20 851,5	21 010,2
Незавершене виробництво	1102	3 653,6		5 780,3
Готова продукція	1103	2 806,2		
Товари	1104		4 253,9	
Поточні біологічні активи	1110			
Депозити перестрахування	1115			
Векселі одержані	1120	3 598,6	3 747,7	3 889,3
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	3 867,3	6 265,2	9 011,9

Продовження додатку А

Назва статті	Код	2021 р.	2022 р.	2023 р.
1	2	3	4	5
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130			
з бюджетом	1135			
у тому числі з податку на прибуток	1136			
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140			
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145		3 256,8	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 901,4		
Поточні фінансові інвестиції	1160	2 277,4	2 602,3	
Гроші та їх еквіваленти	1165	2 795,9	3 099,7	3 966,8
Готівка	1166	2 617,1	3 028,9	2 088,1
Рахунки в банках	1167	2 541,5		3 021,9
Витрати майбутніх періодів	1170			464,8
Частка перестраховика у страхових резервах	1180			
у тому числі в:	1181			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182			
резервах незароблених премій	1183			
інших страхових резервах	1184			
Інші оборотні активи	1190			
Усього за розділом II	1195	39990,1	44077,1	47145,2
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200			
Баланс	1300	73 982,7	82 491,7	92 601,2
Пасив				
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	7 035,0	7 035,0	7 035,0
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	2 809,4		
Капітал у дооцінках	1405			
Додатковий капітал	1410	4 044,6	4 044,6	4 685,0
Емісійний дохід	1411			
Накопичені курсові різниці	1412			
Резервний капітал	1415			
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	29 388,0	33 627,4	37 673,3
Неоплачений капітал	1425			
Вилучений капітал	1430			
Інші резерви	1435			
Усього за розділом I	1495	43277	44707	49393,3
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	1500			
Пенсійні зобов’язання	1505			
Довгострокові кредити банків	1510		6 005,0	3 555,8
Інші довгострокові зобов'язання	1515			
Довгострокові забезпечення	1520			

Продовження додатку А

Назва статті	Код	2021 р.	2022 р.	2023 р.
1	2	3	4	5
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521			
Цільове фінансування	1525			
Благодійна допомога	1526			
Страхові резерви	1530			
у тому числі: резерв довгострокових зобов’язань	1531			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532			
резерв незароблених премій	1533			
інші страхові резерви	1534			
Інвестиційні контракти	1535			
Призовий фонд	1540			
Резерв на виплату джек-поту	1545			
Усього за розділом II	1595	0	6005	3555,8
Короткострокові кредити банків	1600		7958,9	
Векселі видані	1605			
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	1107,4		
товари, роботи, послуги	1615	19332,8	23820,8	27372,6
розрахунками з бюджетом	1620	1017,9		1768,3
у тому числі з податку на прибуток	1621			
розрахунками зі страхування	1625	2426,5		
розрахунками з оплати праці	1630	3600		4413,4
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635			
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	1288,3		4272,5
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645			
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650			
Поточні забезпечення	1660	810,3		
Доходи майбутніх періодів	1665			
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670			
Інші поточні зобов'язання	1690	1122,5		1825,3
Усього за розділом III	1695	30705,7	31779,7	35379,6
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами,	1700			
Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800			
Баланс	1900	73982,7	82491,7	92601,2

Додаток Б

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	2021 р.	2022 р.	2023 р.
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	144 135,8	148 591,4	176 540,9
Чисті зароблені страхові премії	2010			
Премії підписані, валова сума	2011			
Премії, передані у перестрахування	2012			
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013			
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014			
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(129 891,8)	(139 131,3)	(158 228,9)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070			
Валовий:				
прибуток	2090	14 244,0	9 460,1	18 312,0
збиток	2095			
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов’язань	2105			
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110			
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111			
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112			
Інші операційні доходи	2120	8 964,6	16 508,6	10 656,9
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121			
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122			
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123			
Адміністративні витрати	2130	(4 026,6)	(7 569,9)	(5 242,6)
Витрати на збут	2150	(6 444,5)	(5 175,5)	(8 599,7)
Інші операційні витрати	2180	(8 511,2)	(7 489,2)	(9 075,6)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181			
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182			
прибуток	2190	4 226,3	5 734,1	6 051,0
збиток	2195			
Дохід від участі в капіталі	2200			
Інші фінансові доходи	2220	1 030,0	1 068,6	1 263,2

Продовження додатку Б

Стаття	Код рядка	2021 р.	2022 р.	2023 р.
1	2	3	4	5
Інші доходи	2240	1 044,3	1 184,4	1 132,8
Дохід від благодійної допомоги	2241			
Фінансові витрати	2250	(1 178,7)	(1 255,0)	(1 689,5)
Втрати від участі в капіталі	2255			
Інші витрати	2270			
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275			
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290	3 776,2	5 373,8	5 128,0
збиток	2295			
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(854,3)	(1 134,4)	(1 082,1)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305			
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350	2921,9	4239,4	4045,9
збиток	2355			
II. СУКУПНИЙ ДОХІД				
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400			
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405			
Накопичені курсові різниці	2410			
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415			
Інший сукупний дохід	2445			
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450			
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455			
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460			
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465			
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ				
Матеріальні затрати	2500	62 923,6	67 319,8	77 630,0
Витрати на оплату праці	2505	2100,7	2601,2	3230,5
Відрахування на соціальні заходи	2510	1 560,4	1 040,6	2 125,2
Амортизація	2515	2 973,0	2 173,9	4 048,9
Інші операційні витрати	2520	2 250,8	1 997,0	2 487,6
Разом	2550	71 808,5	75 132,5	89 522,2